

Les Notícies de llengua i treball

juli 2008
semanal - num. 25

www.lesnoticies.cat

Josep Bargalló

director de **l'Institut Ramon Lull**

Perpinyà, capital de la cultura catalana 2008

Expo Saragossa 2008

La trajectòria històrica de Josep Tarradellas

La política lingüística de les Illes Balears

Dossier: Particularització de l'àrea lingüística catalana

01 >

Apunts sobre la realitat

Des d'aquestes pàgines, sempre apostem pel valor de la paraula, pel seu caràcter evocador i per la seva capacitat tant de funcionar com un instrument de comunicació entre les persones com de servir, a cadascú, de pont entre la pròpia consciència i la realitat exterior: copsar-la i, alhora, autodefinir la nostra relació amb ella. Pensant-t'hi o sense pensar-hi, bàsicament ens vivim a nosaltres mateixos tot vivint, alhora, en societat. És prou clar que a hores d'ara en la cultura occidental preval la concepció de vida de l'home com a ésser social i de l'atorgament d'un alt valor a la noció d'individualitat. Pel que fa a això darrer, se sol considerar que és a partir del Renaixement -època artística, i per extensió cultural, que neix al segle XV i que dona començament a l'Edat moderna- que es comença a considerar a l'home mesura de totes les coses. Així, és a partir d'aquesta consideració individual que fa el Renaixement que creix el protestantisme com a moviment que s'allunya i se separa de l'Església catòlica, tot reivindicant la llibertat de consciència i la necessitat que cada persona pugui dialogar directament amb Déu, la qual cosa comporta, tot aprofitant la novetat de la impremta, l'edició massiva de la Bíblia en llengües vernacles -la fins aleshores exclusivitat del llatí significava que els capellans tenien el monopoli de ser els interlocutors amb Déu. Aquestes idees socials de llibertat de consciència són el precedent clar de la democratització i la Il·lustració dels segles posteriors.

En contrast amb la cultura occidental, en algunes filosofies orientals preval la concepció de vida de l'home com a vida interior: a partir de la pròpia consciència, desprendre's de tota contingència exterior i del màxim possible de necessitats materials per aproximar-se progressivament, com a fita vital, a l'essència de la nostra existència, sense patiments i cap a la serenitat interior i l'harmonia amb la natura i el món. Tenint en compte aquest panorama, resulta arriscat pronunciar-se sobre la realitat; d'entrada, què és la realitat? Dels possibles vessants de la realitat, quin triem i quina tria resulta pertinent en funció de quins paràmetres? Una versió més aviat simplificada del marxisme és la que en general va arrelar entre

nosaltres, amb un biaix molt economicista a l'hora d'analitzar la societat; l'esquerra i el sindicalisme majoritaris d'avui en són en bona mesura hereus, amb l'afegit d'unes certes dosis d'anarquisme i de cultura llibertària, ben contraposats en alguns plantejaments filosòfics al marxisme. Així, com a sindicalistes en bona mesura mirem d'actuar per atenuar les desigualtats socials o, dit d'una altra manera, per trobar el punt just en el repartiment de la riquesa entre individus i entre territoris i per afavorir el benestar social. També hi ha la versió religiosa de la realitat, o l'elucubració de l'astrofísic per esbrinar què hi ha a la fi de l'univers, què és la matèria fosca o quines possibles realitats hi ha fora de la nostra percepció tridimensional. Encara, com definir el contemplar una mitjanit la immensitat del mar fins l'horitzó confós amb un cel presidit per una lluna plena que projecta una columna de lluentor d'argent damunt l'aigua mentre enllà resplandeixen els fanals de la pesca a l'encesa. Cert que pel que fa a les necessitats materials es poden establir uns mínims vitals o un llindar de la pobresa o de la dignitat, però quin és l'equilibri entre el mínim garantit i els majors ingressos en funció de l'esforç individual, o què podem o volem entendre per benestar: treballar en quelcom que t'agrada, ser ben tractat, conrear vida laboral i personal, patir estrès per la feina, ser responsable o irresponsable a la feina, on treballar i on viure, ser assetjat per l'estat o ser maltractat.

Disposem d'una biografia, d'un caràcter, d'unes relacions, d'unes expectatives, d'uns coneixements i de la paraula llibertat i d'una identitat individual i col·lectiva, sense oblidar la sexualitat, els sentiments i les difuminades nocions de raó i bogeria; tot plegat en un context occidental, democràtic, ric, culte i amb estat del benestar. També, com a protagonistes o interessats: art, sociologia, antropologia, psicologia, filosofia, literatura i altres disciplines. I sense voler oblidar la curiosa coincidència entre el nazisme i l'estalinisme a l'hora de negar els drets de l'home en nom de la nació o de la classe treballadora, d'assassinar milions de persones en nom d'una idea, d'una quimera.

02 >

I la cultura

En els darrers mesos ens han deixat persones que són referents col·lectius: social, Francesc Candel; cultural, Josep Palau i Fabre; religiós, Cassià Just; i nacional, Josep Benet. Aquesta funció de referents esdevé imprescindible per al progrés social. També s'ha fet un homenatge a Josep M. Ainaud de Lasarte, polític i advocat i home de la cultura ben compromès i transversal; ens hi afegim. La poeta i traductora tarragonina Montserrat Abelló ha estat distingida amb el 40è Premi d'Honor de les Lletres Catalanes que atorga Omnium Cultural. I s'ha constituït el Consell de les Arts com a contribució a la política cultural de Catalunya. I un sentiment d'il·lusió viu en bona part dels aragonesos amb l'Expo Saragossa 2008. I el govern valencià fa moviments en finançament autonòmic i infraestructures del corredor mediterrani amb aires d'entesa amb Catalunya. I majoritàriament, amb el govern balear al capdavant, repliquem a la companyia aèria Air Berlin per mentir i per menystenir el català. I cadascú fa la seva vida com sap i com pot, mentre hi ha qui espera tenir clar algun dia cap a on va el govern de Catalunya i si sabrà defensar el desplegament de l'Estatut o donar resposta segons la sentència del Tribunal Constitucional. Us esment final al docte Lluís V. Aracil: "o normalització, o substitució".

Les Notícies de llengua i treball

director Joan Guàrdia
secció cultura Rosa M. Puig-Sevra
secció societat Chakir El Homrani
secció llengua Anna Llibre

Consell de redacció Magda Gascon, Sònia King's, Carmen Garcia, Francesca Gisbert, Rafael Miquel, Héctor Moret, Joan Jaume Prost, Josep Puig i Pla, Joan Tudela, Elena Pineda, Miquel Servera, Joanjo Morales, Isidre Tiana i Agustí Puig

disseny gràfic i maquetació J. A. G.

redacció i revista de Santa Mònica, 10,
08002 Barcelona
tel 93 342 55 85
a/e: cultura@catalunya.ugt.org

edita:
UGT de Catalunya i Fundació Josep Comaposada

dipòsit legal B-15.113-97

amb la col·laboració de:
UGT de les Illes Balears
CFDT de la Catalunya Nord
UGT del País Valencià
UGT Aragó

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació
Secretaria de Mitjans de Comunicació

Generalitat de Catalunya
Departament de la Vicepresidència
Secretaria de Relacions Internacionals

CULTURA

- 04. Perpinyà, Capital de la Cultura Catalana 2008, per Rosa M. Puig-Sevra i Joan Guàrdia
- 09. Vellada cultural 2008. V Premi Paraula de narrativa breu
- 18. XXII Concurs Fotogràfic Nacional 1r de Maig El treball i els oficis
- 20. II Concurs d'escultura 1 de Maig a Lleida
- 22. Premi 1r de Maig 2008
- 25. Les confitures, per Jaume Fàbrega
- 26. Sylvaine Teuff: fasciat de les delícies d'una dama parisenca, o la joia de viure, per Lluís Puig
- 28. Déu em vola tallant cabells, per Miquel Lluís

Dossier: Elements d'articulació de l'àrea lingüística catalana

- 33. Les institucions acadèmiques
- 40. Mitjans de comunicació
- 42. Les associacions professionals
- 45. Entitats de cultura i llengua
- 49. La fragmentació de la nostra àrea idiomàtica, per Joan Tudela
- 50. Entrevista a Josep Bargalló, director de l'Institut Ramon Llull, per Héctor Moret i Joan Guàrdia

SOCIETAT

- 66. Bolívia és màgia feta terra, gent, cultura, ... és màgia feta país, per Elia Gálvez i Puig
- 69. Expo Saragossa 2008: el món de l'aigua
- 72. Residus, problemàtica ambiental de primer ordre en el segle XXI (segona part)
- 74. Prudhomès: eleccions el 3 de desembre de 2008, per Oriol Solé
- 75. La llei concursal: un cas clínic, per Rafael Miquel
- 76. Situació del turisme a Aragó
- 77. La reunificació de deutes
- 78. Cooperació internacional amb sindicats israelians i palestins
- 79. Maig 1968, per Miquel Lluís

SOCIETAT-Memòria

- 71. La política del president Terradellas, per Josep M. Gual
- 74. Biografies ugetistes
- 76. L'exili a Mèxic de la família Messegué, per Joan Tudela

LLENGUA

- 75. Juristes per la llengua: l'Associació que no vol haver d'existir, per Miquel Aragó
- 80. Enquestes sobre usos lingüístics a la Catalunya del Nord i perspectives generals de la catalanitat, per Jordi Puig
- 82. Una política lingüística per a la cohesió social, per Margarida Tous
- 84. Sobre el llibre Cecília de Florejats, d'Albert Roig, per Antoni Guàrdia
- 85. Infocultura

Si vols

rebre periòdicament la revista al teu domicili o lloc de treball

tes-nos arribar les teves dades:

UGT de Catalunya
Àrea de Cultura
Rambla de Santa Mònica, 10
08002 Barcelona
guardia@catalunya.ugt.org

CFDT de Catalunya Nord
Joan Jaume Prost
Carrer de Garrigole, 8
BP 146 - 66000 Perpinyà
sgenofcnd@aol.com

UGT de les Illes Balears
Miquel Servera
Carrer Arquitecte
Bennàsser, 69, 56
07004 Palma
uca@balears.ugt.org

Perpinyà, Capital de la Cultura Catalana 2008

Rosa M. Puig-Serra i Joan Guàrdia

Entrevista a Jaume Roure, regidor i delegat dels Afers Catalans de l'Ajuntament de Perpinyà

Enguany, Perpinyà ostenta la condició de Capital de la Cultura Catalana. Ho aprofitem per conèixer el present i les perspectives de futur de la capital de la Catalunya Nord, de la mà de Jaume Roure, regidor delegat als Afers Catalans. Celebrem l'entrevista a la Delegació de la Vila de Perpinyà a Barcelona, a la qual volem agrair les facilitats que ens ha donat i les fotografies de Perpinyà que ens ha proporcionat.

Quina és la realitat política a l'Ajuntament de Perpinyà?

El meu partit és Unitat Catalana i a les eleccions municipals a Perpinyà treiem un 3%. Si a la Catalunya Nord preguntes a la gent per la seva nacionalitat, tothom us dirà que són francesos, i un 3% que són catalans, i ciutadans francesos, a més d'europais i ciutadans del món. Tenim una relació excepcional amb Joan Pau Alduy, l'alcalde de Perpinyà. A França tenim un sistema electoral de doble torn, de dues voltes, i per passar a la segona volta necessites un 10% i com que no hi arribem donem suport a l'Alduy, un personatge amb defectes i qualitats, i que pel que fa a la catalanitat manté un comportament polític d'una reconeixença absoluta de la voluntat de recuperació de la llengua i la cultura catalanes, i és un home que en això no ha fallat mai. Unitat Catalana neix l'any 1986 i en l'àmbit de la catalanitat tenim a l'oposició ERC i CiU; formem part de la majoria en l'Ajuntament de Perpinyà, institució en la qual crec que és necessari que hi hagi un partit independent com el nostre, i la nostra força és que totes les nostres decisions les prenem a Perpinyà. Podem tenir més o menys sintonia amb el partit que governi a la Generalitat de Catalunya, però allò que és segur és que les relacions han de ser d'institució a institució, entre l'Ajuntament i la Generalitat de Catalunya, i a banda d'això resulta evident que necessitem l'ajuda de la Generalitat.

Què representa per a Perpinyà ser la Capital de la Cultura Catalana 2008?

Tenim la voluntat d'ensenyar Perpinyà a tots els catalans i a tothom, d'ensenyar la cultura catalana a Perpinyà, però formem part de França i per tant hem de tenir en compte la realitat del país, i això vol dir que aquest fer cultura catalana a Perpinyà també comporta que moltes coses es facin en francès. Vaig ser a Lleida quan va ser capital de la cultura catalana, i allà és més fàcil, tot i que també es fan coses en castellà, perquè s'ha de tenir en compte la realitat. Treballem de forma constant per explicar els nostres projectes i convèncer els companys de la majoria municipal, i una de les coses que hem obtingut és l'ús del català en la retolació direccional de la

Fotografies de Carles Suqué

ciutat (els rètols indicadors de l'estadi, l'estació, el centre vila, etc.), amb un pressupost molt elevat, de 540.000 euros. Cal tenir clar que el ple municipal consta de 55 regidors, dels quals 41 pertanyen a la majoria de l'alcalde i d'aquests 41 Unitat Catalana només en té dos, a més de la

relació de simpatia de l'Alduy que compta molt pel paper important que tenen els alcaldes. Per tant queda clar que el ple municipal no és una assemblea nacionalista, que venim d'un centralisme històric molt fort i que més del 90% dels regidors són francesos, d'educació francesa; és així, i

01. La Processó dels Reis a la Plaça de la Catedral (02. La plaça d'Avui)

01

malgrat tot aconseguim fer moltes coses, i el centre del món no és pas Perpinyà, és París. És la història, i França després de les dues guerres mundials contra els alemanys va créixer com a nació. A l'època de la Primera Guerra Mundial (1914-1918), per als meus avis com per a la majoria de nord-catalans el català era la llengua majoritària i en molt casos tenien un coneixement deficient del francès. Els meus dos avis van lluitar en aquesta guerra, una guerra terrible, i un d'ells va morir a Verdun, juntament amb milers d'homes, quinze mil de vint anys en un sol dia, i tot això va tenir un gran impacte emocional a tot França i va reforçar d'una manera molt notable el sentiment nacional francès. Visc a la plaça del Peluts: qui són aquests peluts? Els homes, tots peluts, que tornaven a casa després de la guerra. Cal tenir en compte que per al Rosselló aquesta guerra va significar la mort de dos de cada tres homes de vint anys d'aquella generació, i això representa un daltabaix absolut per a la societat nord-catalana. Un dia heu de venir a Perpinyà per fer un reportatge sobre aquest tema, per estudiar els noms de tots aquests joves que van morir, i haureu d'anar al camp de l'USAP; heu de tenir en compte que dels vint-i-sis jugadors que tenia l'equip en aquell moment, a la guerra en van morir vint-i-un o vint-i-dos. És

important adonar-se que la idea de nació francesa adquireix una gran força i a partir d'aleshores costa molt explicar que a més hi ha una idea de nació catalana o una altra.

Com es viu a Perpinyà el fenomen de la immigració?

No és pas un fenomen d'avui, sinó que ja ve dels anys seixanta, en bona mesura a partir del final de la guerra d'Algèria, l'any 1962, quan tornen a França 1,5 milions de persones. A més, el 90% del que en podríem dir immigració

de fet ja té la nacionalitat francesa des de 1982, a banda de la il·legal que pugui haver-hi, però això ja són figures d'un altre cistell. Pel que fa als anomenats disturbis de les barriades, l'any 2005 vam tenir alguns problemes per enfrontaments entre gitanos i magrebins. Tot va començar amb l'assassinat d'un magrebí a mans d'un gitano per un tema de drogues, i a partir d'aquí es van produir una sèrie de disturbis que ens va costar gestionar, i que al cap de tres mesos es van reproduir. Ens trobem en una situació semblant a un camp d'herba seca, a Perpinyà, a Girona o a Barcelona, i hi pots posar una torre al mig amb bombers, però quan s'encén el foc costa molt apagar-lo. Una característica de Perpinyà és que les barriades de les afores són dos barris, Sant Jaume i Sant Mateu, que estan al centre de la ciutat, perquè així ho ha volgut la història. Gitanos i magrebins competeixen en l'escala social i a més s'ha de tenir en compte que, sense caure en la generalització, els gitanos passen per un moment molt delicat, la droga els afecta molt i són un col·lectiu molt assistit, molt dependent de l'assistència pública. Respecto molt els gitanos, i parlen en català, però representen una realitat complexa i difícil de gestionar. La realitat dels magrebins és diferent, en particular perquè la majoria treballen.

D'on neix l'aposta per ser Capital de la Cultura Catalana? El nomena-

02

ment cal entendre'l com una recompensa, com una culminació del lema oficial *Perpinyà la catalana* que neix l'any 1993 fruit de la complicitat entre l'alcalde i jo mateix com a president d'Unitat Catalana, per la relació d'amistat política i de confiança que vam establir aleshores i perquè vam entendre que calia donar un senyal a França de l'existència i la realitat del territori i també al sud per dir-li que tenim la voluntat política de superar el dèficit relacional entre Perpinyà i el conjunt de la Catalunya Nord i l'altre vessant dels Pirineus, això és el Principat de Catalunya. En definitiva, una manera d'enfortir-nos, de retrobar-nos amb la nostra identitat i de fer conèixer Perpinyà. Ara, quinze anys després, amb l'aposta per Perpinyà, Capital de la Cultura Catalana, d'alguna manera estem dient: veniu a veure la realitat de Perpinyà, veniu a veure el nostre enfortiment territorial i cultural, la realitat de les escoles amb immersió lingüística, de la retolació dels carrers, dels indicadors a l'entrada de Perpinyà, de la realitat del país. Ben cert que això és França i que encara que la bandera catalana onegi al capdamunt del Castellet no hem demanat la independència ni tenir els mossos d'esquadra a la porta; a través d'un satèl·lit, algú en veure Place de la République tindria clar que això és França, però en veure al costat Plaça de la République també tindria clar que aquí hi ha una realitat de país, una realitat de territori, una política catalana a l'Ajuntament de Perpinyà. Aquesta realitat

03. Escudo de la Vila de Perpinyà. Segons Gualador Durr, al davant del món - 04. El riu Dauron, testimoni i símbol palerolador al nord 05. Joan Pons Aroca, alcalde de Perpinyà, amb el símbol de Capital de la Cultura Catalana de la vila d'Antoni Bonet, alcalde de Lleida, amb presència de Joan Manuel Tresserras, conseller de Cultura de Catalunya

de país és el que convidem el visitant a conèixer, a viure, a comprovar.

La recuperació de la identitat neix només de les institucions? Crec que no, crec que hi ha hagut un treball de la societat civil i un treball institucional. I aquest procés de recuperació de la llengua i la cultura catalana no ha estat gens fàcil, ha estat un procés difícil, i aquí només recordar l'actuació del prefecte Bonet. S'ha fet un treball a Perpinyà, i també a fora, com ara la creació de la Delegació de la Vila de Perpinyà a Barcelona que va co-

mençar com una aventura, amb un despatx de 20 metres quadrats fins a la realitat de l'ampí local que avui ens acull i que representa un sòlid anclatge a Barcelona que facilita tota mena de relacions. Aquesta recuperació de la relació no va ser fàcil, però a vegades encara és més difícil el gestionar la relació. Una part important de la feina de la Delegació consisteix en facilitar la relació entre empreses, empreses de Perpinyà i de la Catalunya Nord que tenen interès en relacionar-se amb Catalunya i Barcelona i empreses de Catalunya

que poden tenir interès en relacionar-se amb la Catalunya Nord i a les quals els informem sobre la seva possible implantació a la Catalunya Nord i els expliquem que poden escolaritzar els seus fills en català i quina és la política de recuperació de la identitat catalana, tenint clar que no tothom parla català. Nosaltres no formem part dels Països Catalans, som part de la Catalunya Vella que en bona mesura va néixer aquí; a Rià, un poblet petit ben a prop de Prada de Conflent va néixer Guifré el Pilós, origen de la dinastia dels Comtes

de Barcelona. No tothom se sent com Unitat Catalana que és un partit nacionalista català, i jo sóc de nacionalitat catalana, però suposo que jo sóc tant francès com vosaltres espanyols i alhora parlem igual en català, cadascú amb el seu accent i vocabulari. Durant el franquisme, la bandera catalana del Castellet, sempre ben visible gràcies a la tramuntana, era l'únic lloc públic on se la podia veure, i també on es podien veure pel·lícules o comprar llibres i revistes que a Catalunya estaven prohibides, i per tant això influeix en la imatge que es té de Perpinyà a Catalunya, una imatge de llibertat.

Conveni per a la promoció de l'ús del català

El propassat 30 de maig es va signar a l'Ajuntament de Perpinyà un nou conveni de col·laboració per a la promoció de l'ensenyament i l'ús social del català així com de la cultura catalana. El conveni el van signar Joan Pau Alduy, batlle de Perpinyà i senador dels Pirineus Orientals, i Josep-Lluís Carod-Rovira, vicepresident de la Generalitat de Catalunya. Prèviament a l'acte, ambdós van mantenir una entrevista en què van repassar alguns temes d'actualitat, com ara el reconeixement de les llengües regionals en la constitució francesa, el Tren d'Alta Velocitat i l'eurodistricte.

Delegació de la Vila de Perpinyà a Barcelona

cap de la Delegació: Pascal Egret

c/ Diputació, 280, baixos 1a - 08009 Barcelona - tel. 93 317 36 21

delegacio@perpinya.org

<http://www.perpinya.org>

Quines són les perspectives euro-regionals?

La dinàmica de constitució de l'eurodistricte és molt important per a tots nosaltres, perquè significa la institucionalització i un pas per a la superació de la realitat transfronterera. Joan Pau Alduy hi participa activament però proposa que s'inclouï també Narbonne, ciutat important dins el corredor del TAV, situada a 65km al nord de Perpinyà. Amb això estariem definint un àmbit territorial d'un milió de persones. Ja hi ha iniciats tot un seguit d'estudis que l'any 2009 estaran més afinats i que ens han de donar informació precisa sobre les necessitats d'infraestructures i de la realitat econòmica. L'arribada de l'alta velocitat pel que fa al ferrocarril també serà molt important, en particular la connexió amb Barcelona, perquè el trajecte entre Perpinyà i Barcelona passarà de les més de tres hores actuals a menys d'una hora. L'arribada del TGV a Perpinyà significa un canvi urbanístic amb l'estació que s'està construint, també un gran canvi econòmic, però sobretot significarà un canvi de mentalitat, perquè ara per anar pel món, per anar a Nova York o a Tòquio, cal anar primer a París i des d'allà es pot anar arreu. Això canviarà, i sense publicitat ni cap crisi, sense fer soroll, ens trobarem que en cinquanta minuts serem a Barcelona i podrem agafar l'avió per anar arreu, però Barcelona també serà una gran opció per a moltes altres coses, per anar al teatre o a veure un partit, no de rugbi, però sí del Barça o de diferents esports.

Vetllada cultural 2008

*Atorgament del V Premi Paraula de narrativa breu i espectacle poètic
Andreu Subirats amb l'Escolania Altruista.*

Benvinguda i intervencions. La vetllada d'enguany ha tingut lloc el dia 13 de maig, al saló d'actes de la UGT de Catalunya. La Rosa M. Puig-Serra, responsable de l'Àrea de Cultura, fa de conductora de l'acte i agraeix la presència a tots els assistents. Chakir El Homrani, portaveu nacional de l'Avalot-Joves de la UGT de Catalunya, dona la benvinguda, destaca que hem arribat a la cinquena edició de la vetllada, com un indicatiu de consolidació, i assenyalava que des del seu naixement el sindicalisme atorga una gran importància a la cultura com a instrument de formació individual i col·lectiva, com una eina de reflexió imprescindible a l'hora de relacionar-nos amb la realitat. Encara, que la cultura també inclou una mirada progressista, en la mesura que és crítica i que té una voluntat transformadora i alliberadora. A continuació, novament gaudim d'una breu dissertació de l'escriptor i company Manel Zabala, enguany amb una reflexió sobre la hipòtesi de les relacions entre cultura i societat, en el benentès que sovint són dubtoses o primes o equívokes. Alhora, tot reflexionant sobre l'ús no sempre correcte, per exemple en la publicitat, del punt volat, fa una crida a usar la puntuació de forma precisa i, en general, a usar correctament la llengua.

Andreu Subirats amb l'Escolania Altruista. Aquest és el nom de l'espectacle poètic que ens presenta Andreu Subirats (Tortosa, 1968), poeta ebrenc resident a Barcelona. La seva obra ens arriba des de fa anys a través dels llibres, però també d'una manera particular a través de l'omnitat, i els seus recitals són justament celebrats. En aquest espectacle ha estat acompanyat pel músics següents: Ramon Faum (Le Petit Ramon), bases, sampler i guitarra; Sergi Malagarriga, guitarra; Elvis J.V., cello; Pau Badia, clarinet; Diego Burian, trompeta; i Boris Porter, saxo.

La convocatòria del V Premi Paraula de narrativa breu i la realització de la vetllada cultural han comptat amb el suport reiterat de l'Ajuntament de Barcelona, la presentació de l'espectacle poètic ha comptat amb el suport de la Institució de les Lletres Catalanes, i l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana ha col·laborat en la difusió de la convocatòria del V Premi Paraula de narrativa breu.

Antiga Carla Subirats

1. Chakir el Homrani (Avalot) durant la seva intervenció. 2. L'escriptor Manel Zabala durant la seva dissertació, acompanyat per Rosa M. Puig-Serra. 3. Pep Bras (Premi de Mur-Barcelona), guanyador del V Premi Paraula. 4. Espectacle poètic Andreu Subirats amb l'Escolania Altruista. 5. Vista general de la vetllada cultural.

[V Premi]

V Premi Paraula de narrativa breu

La paraula ens permet expressar-nos, dir. Les paraules, carregades de vida i d'ús, s'omplen de sentit i guanyen gruix; quan les fem servir -parlant, llegint, escoltant, escrivint- copiem el seu caràcter evocador, el seu sentit, els seus matisos, les seves possibilitats. Amb les paraules diem allò que pensem, allò que sentim; construïm un discurs, una conversa, una narració.

La convocatòria respon a una iniciativa de l'Avalot-Joves de la UGT de Catalunya i de la UGT de Catalunya, amb la col·laboració del sindicat CFDT de la Catalunya Nord.

El jurat està format pels escriptors Joaquim Carbó, Jaume Ribera i Manel Zabala, i per les companyes Noèlia Martín (Avalot), Anna Llàuró (Servei Lingüístic) i Rosa M. Puig-Serra (Àrea de Cultura). En Joan Guàrdia n'és el secretari.

[El veredict]

El jurat, reunit a Barcelona, a les tres de la tarda del dia 7 de maig de 2008, després d'avaluar els setanta-un originals rebuts, procedents de les Illes Balears, el País Valencià i Catalunya, en constata una qualitat mitjana alta i emet el veredict següent:

3r Premi: a l'obra **Identitat**. Un cop oberta la plica corresponent, n'és l'autor **Sebastià Bennassar i Llobera** (Palma-Barcelona)

2n Premi: a l'obra **La victòria alada**. Un cop oberta la plica corresponent, n'és l'autor **Albert Garcia Elena** (Barcelona)

1r Premi: a l'obra **Un senyor**. Un cop oberta la plica corresponent, n'és l'autor **Pep Bras** (Premià de Mar)

La vetllada d'enguany

Noèlia Martín, membre de l'Avalot

Aquest any estem d'aniversari. Ja fa cinc anys que va néixer el nostre concurs literari, una perspectiva que no ens vam plantejar cap dels que vam començar. Estem d'enhorabona per haver assolit la consolidació del premi Paraula de narrativa breu que organitzen l'Avalot i la UGT de Catalunya, amb la col·laboració de la CFDT de la Catalunya Nord, i per tenir plans de continuar celebrant-lo durant més anys. Va ser una iniciativa que va néixer d'uns companys que vollem donar una empenta a la llengua i la literatura catalana i ens van posar a treballar en comú en aquest projecte sense tenir idea que assoliríem aquesta fita.

El nivell de participació continua sent molt bo i també la qualitat dels relats que hem rebut i que va en augment any rere any. El relat guanyador, *Un senyor*, escrit per Pep Bras, té un toc divertit i surrealista que va impactar el jurat. Ho vam poder comprovar quan vam fer la reunió per decidir el veredict i que semblava ben bé trobada entre companys de feina ben avinguts. Ha estat un any en què les decisions comunes han estat fàcils de prendre i, en definitiva, hem gaudit molt de tot el procés. El lliurament de premis va ser tota una festa. Puc destacar-ne la intervenció de l'escriptor i membre del jurat Manel Zabala: va ser molt ocurrent i simpàtica, i amb constants al·lusions al secretari del jurat, en Joan Guàrdia. També van intervenir els nostres companys Rosa Maria Puig-Serra, de l'Àrea de Cultura, i Chakir el Homani, portaveu d'Avalot-Joves de la UGT de Catalunya. L'espectacle Andreu Subirats i l'Escolania Altruista, una actuació poètica i musical molt expressiva, innovadora i suggerent. Surt de vegades, intensa d'altres, esperançada i desoladora, amb xiu-xiejos i crits, amb paraules humanes i mugits de toro. Del tot segur, l'Andreu Subirats va saber captivar el públic i fer-se'l seu.

De l'Escolania puc remarcar la perícia i la sincronització dels músics i la seva manera de transmetre sensacions i d'ajustar-se a les paraules i la veu del líder de la banda. També, poc citar l'hàbil clarinetista que, en ballar una mica, va donar un toc alegre i desenfadat a l'actuació, i el posat assuïtament esllanguit i la mirada perduda de la violoncel·lista, mirada que, en ocasions, es dirigia, amb complicitat i admiració, cap al poeta que liderava la banda. Poemes interessants, captivadors, acompanyats pel ritme de la veu i de la petita banda per al gaudi de tots els assistents. Cal fer menció que la vetllada cultural d'aquest any va ser inclosa dins del programa de Barcelona Poesia 2008, fet que ens aporta un reconeixement i una difusió afegits. Això demostra que el projecte inicial es va ampliant i diversificant, que cada cop s'obren noves portes al nostre concurs i la celebració que representa el lliurament dels guardons.

Amb aquest article expresso la voluntat del jurat d'agrair la col·laboració dels participants d'aquesta edició i de les passades; és per ells que continuem treballant. Ells i els futurs escriptors que ens envien els seus relats ens donen l'empenta per seguir endavant amb les futures convocatòries del nostre premi literari. Un plaer de llegir-vos. M'acomio fins l'any que ve.

Un senyor

Pep Bras

Un senyor somia que juga al golf en un green que no s'acaba mai. Després de tres dies, tres nits i sis mil set-cents vint-i-vuit cops, aconsegueix situar-se a un pam de la bandera. Impulsa la pilota i comprova, satisfet, que se l'empassa la terra. El senyor s'ajup i allarga una mà cap al forat. Llavors, s'adona que no és un forat de golf sinó de pany.

-Ha, ha, Millor. Així podré espigar la porca de la veïna mentre es dutxa.

Ho fa, i l'experiència resulta inoblidable, almenys fins que sona el despertador.

-Mmm. Quin somni més bonic! - sospira.

Obre la boca per badallar, just quan una pilota de golf cau del sostre. Li queda encaixada entre el paladar i la gargamella. El senyor sent que s'ofega, té un xoc i mor a l'instant. Llavors, la veïna surt de la dutxa regalimant sabó, veu el cadàver al llit i xiscla.

2

Un senyor surt del Metro i decideix dinar a la terrassa d'una marisqueria de moda. S'asseu rondinant a l'única taula sense reservar, una que hi ha encastada entre la bústia de correus i el contenidor de deixalles. El senyor s'espera uns minuts. Aixeca l'índex. S'escura la gorja i vocifera: "aòc aquí!". Colpeja la bústia amb tota dos peus. Arrenca l'estovalla crivellada de caques de colom i la fa servir de pancarta després d'haver-hi escrit: "Hòstia ja, que no tinc tot el dia!" El cambrer s'acosta de mala gana. El senyor assenyala una llagosta enorme que fa tombarelles circenses a l'aquari.

-Ja. I per es-pe-rar? - pregunta el cambrer, recalcant amb ironia cada síl·laba.

-Olives sense os- gruny el senyor. -I un got d'aigua. De l'aixeta.

El cambrer escup a terra amb ràbia i entra al restaurant. Al cap d'una eternitat torna amb sis olives, un vas buit, un vas ple d'escuradents i una ampolla de litre i mig de l'aigua més cara. -Merda, he dit de l'aixeta! - protesta el senyor.

-No en queda.

El senyor renega. Respira fondo. Compta fins a deu. Es calma. Agafa un escuradents. Fixa la mirada en una oliva. Es concentra. Apunta. Falla. L'oliva surt disparada. A la taula del costat hi ha una senyora grassa que es disposa a xarrupar un cafè amb llet bullent. L'oliva s'anticipa. S'esmuny entre la tassa i el nas de la senyora. Li esquitxa els ulls. La senyora s'alça i xiscla que no hi veu. Fa dues passes. Encasta el genoll a l'entrecreix del cambrer, que acabava d'extreure de l'aquari la llagosta del senyor. El cambrer es queda sense alè. Diu "uf" i la llagosta se li escapa dels dits. Vola pels aires, rebota contra el barret mexicà d'un turista que passava per allí i va a parar al seient del copilot d'un descapotable aturat al semàfor. El llum es posa verd. El conductor del descapotable llança una rialla de llunàtic i passa dels zero als cent vuitanta en tres

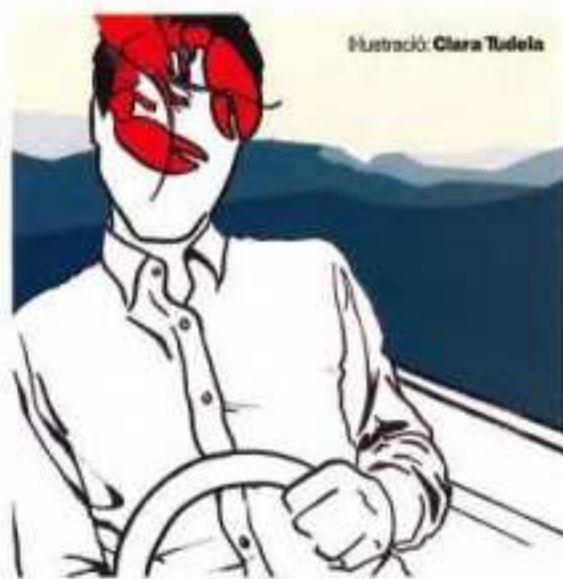
segons. Arriba a l'autopista amb els pneumàtics traient fum i els dotze altaveus a punt de petar. Angoixada per tantes emocions, la llagosta escala el respall del seient, fa un salt i pessiga el nas del seu segrestador. El del descapotable encreu els ulls i la confon amb un aberrant insecte vermell. Fa un crit de pànic. Deixa anar el volant. Intenta trobar un objecte contundent a la guantera. El cotxe es desvia. Trenca el mur lateral de l'autopista, travessa tarongerans, recorre boscos, cau per barrancs poc profunds i, per fi, fent voltes de campana, travessa un reixat que protegia una estació secreta de l'exèrcit nord-americà. El radar del Pentàgon detecta un atac suïcida i, en legítima defensa, dispara míssils amb caps nuclears en totes direccions. Total, que mentre el senyor s'està queixant al cambrer perquè la llagosta ja tarda, se sent un Pum fugaç i el món es destrueix.

3

Un senyor troba un venedor de gelats ambulant i n'hi demana un de senzill, de vainilla i xocolata. Al tercer xarrup es taca el coll de la camisa.

-Merda. No m'havia passat mai!

Intenta netejar la taca amb el mocador, amb una fulla seca que passava voleiant, amb una mica de sorra i bava. Tot inútil. Desesperat, es treu la camisa, busca un quiosc i compra sis diaris. Li sona haver vist, fa temps, l'anunci d'un particular que s'oferia

Il·lustració: Clara Tudela

Un senyor

F. J. B. B.

a llevar taques. Transcorre el matí i només li crida l'atenció que, per divuit euros, una tal Margot s'ofereix a fer tot el que li demanin. El senyor rumia que la tarifa és una ganga si, a més de netejar-li la taca, Margot li prepara un bon dinar i li presta els diners que necessita per comprar-se un cotxe. Res luxós, un Corsa de segona mà. El senyor seu darrera d'un taxista i li dona l'adreça de Margot. Arriben. El senyor paga i baixa; prem el timbre, espera uns segons. Li obre un policia exalcohòlic molt amable: quan el senyor li pregunta per Margot, li explica que ha fet tard, perquè algú acaba de preparar un farcit de canalons amb ella. "Serà mala puta!", crida el senyor: "I ara com collons em compro jo el Corsa?" Aquella frase críptica el converteix en el principal sospitós. El fiquen en un cotxe de païsa i el tanquen en un *quarto* insonoritzat. El poli bo va dient creu-me, noi, és millor que confessis, mentre el dolent es dedica a colpejar-lo i creuar-lo amb cigarrets. De sobte, apareix l'autèntic assassí i confessa. -Merda! No m'havia passat mai! -fa el comissari.

El senyor es vesteix, surt de comissaria amb una gran dignitat, travessa el carrer regalimant una mixtura de queixals, trossets de pell arrencada i sang tèbia, entreveu una farmàcia oberta i entra.

-Bona nit- li diu al dependent. - Mercromina i esparadrap, sisplau. -M'estàs vacil·lant, capullo?- rugeix el cap-rapat gegant que hi ha darrera el mostrador.

No és cap farmàcia. A fora també hi ha una creu vermella, però té una forma diferent. És el símbol de tots els pubs de la cadena NH, "Nostàlgia Hitleriana". El cap-rapat aterra un bat de beisbol d'acer i apunta. Tres dies després, el senyor desperta del coma a l'hospital. -Ai- murmura. Entra corrents una infermera de mirada tèrbola. Es fiten els ulls i comprenen. -Anem?- diu ell. -Sí- contesta ella. S'aixequen. Ell li presta el braç. Ella l'accepta. Són dues figures silencioses que es perden pel fons d'un diorama gris que representa una ciutat. Potser busquen una vida sense interferències. Potser un mar dolç on els cossos mai no es mullin.

4

Un senyor guanya una travessa i decideix celebrar-ho passant la tarda al zoo. Visita sense cap problema els micos, els nyus, els elefants i els dofins, però quan arriba a la zona dels tigres s'adona que porten una cremallera mal dissimulada a la panxa i que un s'està recargolant de riure, amb accent de Valladolid, mentre fulleja

un còmic. El senyor s'empipa molt. Obre d'una puntada de peu la porta del despach del director del zoo i crida:

-L'he descobert, pallasso! Les seves bèsties són persones disfressades!

El director somriu d'orella a orella, s'arrenca la màscara de làtex, es despulla, es col·loca de quatre grapes, rugeix, fa un salt extraordinari i devora el senyor.

-Grrr -rumia, mentre fa la digestió. -Avui han trigat a descobrir-ho. Ja començava a tenir gana.

5

Un senyor entafora una escopeta, munició i vint plats en una motxilla gegant, crida el seu criat i li diu: "anem". Arriben. Baixen del cotxe. El criat tria un plat i tifa els bíceps. El senyor exclama: -Plat!- El plat surt catapultat. El senyor empassa aire. Apunta. Dispara. Fins llavors no s'adona que ha agafat l'escopeta al revés, de manera que la bala s'ha endinsat a terra. Fonda com si res les dotze primeres capes del terreny, avança uns quants milers de quilòmetres en perpendicular i torna a sortir a la superfície en una hamburgueseria de Sidney. És tard, només queda un client, un adolescent pèl-roig amb la carn pigada. Se sent trist perquè la novia, Elle, acaba de deixar-lo per un altre. Està tan concentrat torturant-se que no sent el soroll que fa la bala al travessar el terra, la taula de

fòrmica i l'ampolla de *ketchup*. Tampoc s'adona que un raig de *ketchup* li va a parar al mig del front i li comença a gotejar pel nas. En aquell moment, Elle, que acaba de follar amb l'altre i ha comprès que no l'estima, entra al bar decidida a fer les paus amb el seu ex. Li veu la cara empastifada de vermell. Posa els ulls en blanc. Murmura:

-Però què has fet, boig?- Treu un revòlver del bolso i es fica el canó a la boca.

-Elle, no!- crida el pèl-roig.

Lluiten una estona a càmera lenta. El revòlver es dispara. La bala penetra al terra, fa un túnel perpendicular de milers i milers de quilòmetres i apareix a l'esplanada on el senyor i el criat, gràcies a la diferència horària, esperen un desenllaç imminent. La bala solca l'aire deixant darrera seu un rastre de fum, fins que el plat li barra el pas. Es produeix una breu explosió i el firmament s'omple de diminuts fragments de plom i porcellana.

-Bona punteria, senyor- fa el criat.

-Plat!- exclama el senyor.

La victòria alada

Albert García Elena (Barcelona)

Moribund en els llindars de l'existència, pregava Bendemann, sense força ni alè, mots arrossegant penosament el seu significat, com petjades efímeres de vent sobre l'aigua. Es preguntava si la seva condemna no era sinó una malaltia terminal causada per una maledicció divina, un càstig dels déus. Què és la malaltia sinó adonar-se que s'és presoner del propi cos? Bendemann s'havia estimat la vida com el més preuat tresor, com un torrent de llum que envaeix els ulls després d'un somni reparador. La seva infantesa havia estat feliç i les seves ales no havien resultat abatudes durant aquells anys; quan havia arribat a adult la seva energia i la seva sang candent s'havien mantingut intactes. Eren temps de guerres i revolucions. Pocs homes arribaven als vint anys, sense haver estat trepitjats, amb l'ànima neta i amb ganes d'assaborir el futur. Bendemann recordava aquells temps que mai no tornarien per a ell. S'atansava als barrots veient passar els segons que ja no eren. Darrere les parets del penal tot seguia movent-se, com si el temps s'aturés només quan la llibertat desapareixia... No volia morir però ja era mort. Li havia estat robada l'única cosa que l'home té, l'esperança... Bendemann plorava ja sense llàgrimes i es marcava poc a poc dins del seu propi cos. Donava una i més voltes a la cel·la i tornava al pudent jaç.

Les primeres nits allà havien estat terribles. Bendemann s'havia anat quedant a l'ombra, com fora de la vida, en un món de malson. Els murs desapareixien, el sostre, i tanmateix, que lluny resta l'ànima de sentir-se lliure... L'habitacle, la gàbia, la cel·la, la metàfora del fetre futur... Les parets, les parets, que delimitaven la visió de la seva tristesa, eren brutes i humides. Li resultava grotesc veure com els arquitectes i la naturalesa semblaven haver-se posat d'acord per tal de dur els fongs, els paràsits i la sordidesa a les cantonades d'aquests indrets, aquests últims escenaris de moviment. Li semblava aquella cel·la un museu, un ritus, una preparació. Tal vegada, una cel·la ampla, blanca i solellada, hagués estat contraproduent i li hagués produït una fugada, encara que veritable, sensació de pau i felicitat. Potser és millor així, reia agrament. És que l'espectacle de la bellesa és suficient per fer adormir

dins nosaltres, tristos mortals, tots els nostres sofriments? Aquelles parets havien vestit els últims dies de centenars de condemnats esperant la seva execució, com ell. Dins d'elles hi havia esgarapades frases i oracions, cors d'amor i noms de dona. Desigs de calor, de desesperació i de dolor. Quan el destí dels homes està escrit, no sembla haver rancúnia en les paraules... No hi havia pas cap flamarada d'odi en el suat guix... Bendemann havia mantingut aquells murs intactes. No havia augmentat les pàgines del llibre de desconsol de la cel·la; no havia colpejat les parets, tot esperant que s'escardessin, que s'enfoncessin davant els seus ulls. No sabia lluitar físicament.

Creia en un món sense agressió i per això anava a morir. Creia en l'home i en la seva llibertat. Creia en la justícia dels desamparats i del treball de la terra. Ho hagués escrit una i cent vegades. Hagués omplert cada centímetre quadrat de la seva cel·la amb les seves idees i paraules, però no sabia escriure.

Cada dia la llum del sol feia la seva insolent i inexorable aparició per l'encreixat del finestró. Poc després aquests raigs arribaven a la vertical de la quarta rajola. Aleshores tocava que el sentinella arribés amb la galleda i el plat d'arròs; eren les set del matí. Bendemann menjava ja sense gana, però sense donar opció a les rates. La seva àvia li havia inculcat el respecte pels aliments, gairebé la seva veneració. Testimoni de fam en temps de guerra, d'històries de pobresa última i de rondalles bíbliques havien sortit dels seus llavis quan ell, encara vailet, esmorzava al llit, ben a prop d'ella.

Bendemann plorava de tornada als barrots, on romania de peu durant hores, amb els ulls oberts, sense veure res. Durant aquestes llargues estones desitjava avorir-se i passar el temps així, sense més patiment

que la penetrant humitat i les larves famèliques que assetjaven la seva pell. Però avorir-se era un terme insultant, tècnic i impossible d'assolir per algú en les seves circumstàncies, engabiada en la seva ment. Tantes coses li passaven pel cap, tantes de turment i de dolor... S'hagués suïcidat si la seva fe li ho hagués permès. Li rondava el pensament algunes vegades. Fins i tot en feia plans; podria ofegar-se amb el guix, penjar-se dels barrots del finestró, clavar-se al cor

Il·lustració: Clara Tudela

La victòria alada

Albert Garcia Oliver (Barcelona)

la nansa de la galleda... I després, tot d'una, recordava que Déu el mirava, en tot moment, i s'avergonyia i penedia agraïment dels seus pensaments...

Al cap i a la fi Bendemann no hauria d'esperar massa temps per reunir-se amb el totpoderós. Esgotada qualsevol mena de via exculpatòria, en temps de judicis sumaríssims, d'execucions públiques i d'esquadrons de la mort, podia, com a mínim, sentir-se orgullós de saber quan anava a ser executat. El dia i l'hora. El lloc i la manera. Fins i tot el perquè. Li semblava curiós que aquesta mena de terminis i horaris es complissin amb tanta puntualitat, a un país com el seu, de drets perduts en la inexorable i omnipresent medusa de la corrupció última, que no li havia permès sortir del

pais abans de la seva detenció. En realitat poc importava això ara. L'alleujava saber que no el farien patir més, que moriria poques hores després, el dimarts a les cinc del matí, en l'anonimat de les primeres espumes del sol de l'est. Durant dos mesos havia estat espectador del carrusel d'executables que aquell dia de la setmana, a aquella hora, eren conduïts lentament pels tres sentinelles i el coronel tot al llarg de la galeria, encara en la foscor de la nit. Bendemann tenia ja gravada en la ment aquella melodia difunta, les passes militars per aquí, el corcat pany de la cel·la, els grinyols de les frontisses, els insults i cops, les passes pesants del condemnat, trepitjades pels militars, trencant-se en la llunyania del pati d'armes per allà, el silenci... el silenci, i les tres paraules seguides del tro de foc. Bendemann desitjava trobar-se més enllà d'aquells arpegis finals. No volia aplaudiments ni llàgrimes després, o ... i això què importava? Al cap i a la fi, qui anava a saber-ho? Qui sabia què havia estat d'ell? Quan els seus ossos fossin trobats en algun fossar, barrejats amb els de tanta d'altres, qui cridaria horroritzat «aquest és el crani de Bendemann...!». Ell sabia que el terrorisme d'Estat és més horrible per anònim i silencios que per simplement assassi, però de què li servia inundar ja la seva consciència amb veritats com aquesta...? Bendemann volia deixar de pensar, de turmentar-se, volia avorrit-se i dormir la seva ment durant aquelles engrunes que li quedaven. No les volia pas.

No havia mogut un polze en tot el dia, ja sense força per

alçar-se del jaç. Senzillament no podia més. Havia vomitat tot allò que s'havia dut a la boca els últims dies. Els seus llargs sofriments i la seva inanició emocional havien anihilat gairebé per complet les ordinàries facultats de la seva ment. La seva ànima era en el fons de la galleda i, amb unes hores d'antelació, el seu esperit inundava de fetor de mort la cel·la.

Es feu fosc sota l'aixopluc del silenci de tota la galeria. La nit dels dilluns era sempre especial. La lluna semblava caure abans, les cel·les esclafaven els presoners i no es sentia un crit en tota la nit. Calia esperar l'arribada d'aquest misteri que ningú no entenia. Un vel de complicitat i destí compartit ajuntava tots els condemnats en el silenci; les hores d'aquelles nits no eren curtes

ni eternes. Senzillament no existien. Eren un somni sense sensacions, en una imperceptible remor de respiració i la més absoluta calma. Fins i tot semblava que els sentinelles nocturns deixessin de fumar, calladament paralyzats, per tal de no fer soroll amb els mistos...

Bendemann jeia reclinat, amb l'esguard encastat en la negra paret, tot pensant en pla, sense aguit de sensació malgrat les constants fiblades dels insectes que habitaven el jaç pollós, quan cregué percebre una negra silueta d'entre el contorn de les parets. Era d'un negre profund, massís i opac com una roca. Allò, com una figura fora de tota dimensió, es mogué envers ell i semblà desplaçar l'aire estanc de la cel·la. Bendemann no en tingué dubte. Alçà la mà, i gairebé dibuixant una ganyota en el seu rostre, li preguntà amb la lucidesa del moribund si no venia una mica d'hora. «No vinc per dur-te amb mi, Bendemann. Aquest dia no ha estat encara designat. Déu em mana per ajudar-te, perquè ell et vol aquí, amb els homes». Bendemann no donà crèdit a allò que escoltava. No perquè pensés que tot plegat fos un somni...

«o un malson; sabia que aquell personatge sempre mentia, que pertanyia al regne de les tenebres i que se n'havia de protegir, no ja del seu destí, sinó dels seus enfilalls i ardis. «No, no desconfiïs de mi. No vegis en la meua trista figura un enemic. És cert que inundo el món de dolor, però així és com el Creador ho ha volgut. Jo us reuneixo amb ell, en el seu regne, i aquest és el meu designi i la virtut que em defineix. Jo sóc per a ell allò que el teu destí et durà. Ell m'envia per salvar-te perquè el teu temps no ha acabat

La victòria alada

Albert Gual (Barcelona)

aquí». Es quedà paralytitzat tot veient com aquella figura sabia el que pensava a cada moment, i com, a cada negativa a creure's les seves sentències, l'abismal figura li replicava sense haver esperat mot. «No, no puc donar-te cap senyal. Ni tan sols pots tocar-me, perquè no sóc matèria. Només el destí dels meus actes és tangible. La teva percepció no podrà pas convèncer-te de res. Només la teva fe. I per això sóc aquí. No puc pas obrir la teva cel·la, no puc agafar la teva mà i dur-te a la llibertat de la teva terra. No puc canviar la llei de l'home. Però puc armar la teva fe. Queden poques hores. Salva't, Bendemann... Reuneix les teves energies i concentra-les en un esperit alat que et dugui més enllà dels barrots de la teva existència. Pensa sofrint en la visió del fènix i seràs ell. Transforma't en el seu cos i la teva llibertat serà garantida. Fes que el teu cor bati les seves ales i volaràs lliure. És el poder mateix de Déu qui t'ho ordena. Tu ets el seu servidor...».

La figura desaparegué deixant Bendemann sense respiració, petrificat i sol. Sol com mai no havia estat. Sol com únicament aquell que és portador del seu propi destí pot estar. Es trobava en el llindar de l'abisme, sentint de nou el pes de la seva vida mortal. No podia pas creure-ho, però havia de fer-ho. Provà d'oblidar-ho i un estrèpit recorregué la seva espinada, per primera vegada en mesos i mesos; hi havia un aguit d'esperança en el seu cor, i això l'horroritzava. L'horroritzava tornar a tenir en les seves mans la possibilitat de la seva salvació, sentir que podria viure i abraçar la llibertat. Però havia de treure alé dels seus ossos i fer-ho per Déu, pels seus... Havia d'intentar-ho. Com puc saber que no visc un macabre malson, com donar crèdit, Senyor...? No hi hagué resposta. Bendemann ho tenia escrit en el front: No puc donar-te cap senyal... és el poder mateix de Déu qui t'ho ordena... Déu, el poder de Déu... Sí; no hi havia temps a perdre. Somiaria en la seva llibertat, en el blau del cel..., com se li havia dit que fes. Li cremava tenir només unes hores per intentar-ho, ell, que havia rebutjat el temps que Déu li havia atorgat... Déu, perdona el teu servidor... Bendemann s'alçà del llit i s'agenollà. Pregà un cop i un altre per la seva salvació, més enllà de tota noció temporal. I després, quan les seves últimes forces li feren figa, ja sense alé, les seves mans

tornaren a caure a terra, vençut, sentint-se ajusticiat per endavant, de nou... No se li havia aparegut cap raig de llum, cap mostra del seu omnipotent Déu. No podia aconseguir-ho. La llibertat del fènix, pateix la llibertat del fènix..., recordà; potser no fos una metàfora, tal vegada havia de creure en una ànima alada per tal de transformar-se en ella i poder escapar així de la visió del seu confinament. Es concentrà en la imatge de les poderoses ales batents de l'ocell de foc. Va batre els seus braços a l'aire una vegada i una altra, més enllà de la força del seu cos i de la seva ment. Va somiar despert en els núvols i en els corrents del vent del matí. Tancà els ulls i els obri en les alçades albirants de camps florits i boscos impenetrables.

Va córrer per la cel·la tot fent salts amunt i avall una vegada i una altra. Transforma't en el seu cos, transforma't en el seu cos... Bendemann ja es creia gairebé flotant i desvinculat de les forces de la terra. La trista figura no l'havia pas enganyat. Ja gairebé veia els seus braços alats i els barrots immensament separats... Déu l'esperava. Era a punt d'aconseguir-ho... Gràcies, Senyor, gràcies...

A toc d'albada l'estrident so de frontisses de la porta metàl·lica que donava entrava al pavelló assenyalà la imminent execució de la condemna. Els tres sentinelles i el vell coronel pujaren les escales de la primera galeria i, tot just arribaren al llindar, es quedaren d'una peça davant la visió que s'obria als seus ulls dins de la cel·la de Bendemann. No s'ho podien pas creure. Bendemann no podia estar fent allò; semblava una raquítica gallina posseïda per algun estrany ritus iniciàtic de santeria, movent els braços tremolosament, amb els ulls tancats i les cames mig obertes, com si mirés de desempallegar-se d'un inoportú fenomen intestinal. Els soldats esclafiren a

riure, tot cruelment. Ordenaren a Bendemann que deixés de fer el brètol i li preguntaren què dimonis feia, deixant-ho tot perdut de plomes. Tanmateix, més veterà a aquella presó, el rostre del coronel dibuixà una freda ganyota: «sembla que la nostra dama ens ha tornat a fer una visita abans de temps; ja no sap com divertir-se...». En aquell moment exacte, una extracorpòria riallada solcà, com una sinistra flamarada metàl·lica, el penal sencer. Bendemann cregué morir-se allà mateix.

Identitat

Sebastià Bennassar i Llobera (Palma, agost 2005)

El client va entrar a la llibreria, va saludar la llibretera, va agafar dos volums amb les mans i els va comparar. Eren els nous treballs de Hanif Kureishi i Paul Auster, dos escriptors que li agradaven molt. En el que no havia reparat fins aquell moment l'escriptor, perquè el client també era escriptor, és que els dos guardassin tantes semblances físiques. Li va comentar a la llibretera, que va estar contenta de poder aixecar la vista de la pantalla erra de l'ordinador.

-Tu creus?

-Jo ho veig ben clar. Els dos se pareixen. I molt!

-Idò jo no els hi veig les semblances.

S'ha de dir que la llibretera era una fan de Paul Auster, fet que ajudava a la seva incapacitació per trobar semblances entre ambdós novel·listes. Això sol passar, perquè ja se sap que quan una persona té un ídol no n'admet comparances d'aquest amb altres persones, per molt adults que siguem. I clar, aquella dona no tan sols no podia veure les semblances, sinó que no les volia veure. També, en aquell moment, les preferències lectores estaven inclinades en cada un dels dos de cap al seu bàndol. L'escriptor era admirador de Kureishi, la llibretera fan d'Auster. No és que no els agradassin les obres de l'altre, simplement tenien les seves preferències. El client havia llegit molt d'Auster i el considerava un gran escriptor, mentre que la llibretera valorava molt positivament les novel·les de Kureishi. L'escriptor no va tornar a pensar més en aquelles coincidències fins una setmana després, quan va tornar a la llibreria i va

veure que els dos llibres tornaven a ser al mateix lloc on els havia deixat. Eren de la mateixa col·lecció, fins i tot les portades resultaven semblants. Va tornar a mirar les fotografies de les solapes i llavors fou quan va plantejar la seva teoria a la llibretera. -Idò jo diria que són la mateixa persona.

-Però què dius, si no s'assemblen en res.

-Jo crec que són el mateix, mira, mira, fixa-t'hi, la mateixa manera de mirar, el color de la pell...

-Home, tenen alguna retinada, però d'aquí a dir que són la mateixa persona...

-Que sí, que n'estic segur.

La llibretera el va deixar parlar, perquè ella havia estat educada en el món en el qual el client quasi sempre té raó, i no el volia fer enfadar. L'escriptor era d'aquells tipus que sempre solien carregar quan feien una comanda i no volia que es convertís en excllent. De fet, tanta de fe havia mostrat en el seu plantejament, que havia de reconèixer que fins i tot ella es mirava les fotos d'una altra manera. I si fos cert? El pensament li va travessar el cervell un moment, però no, ho va descartar tot d'una. Allò era el client, que havia tengut una sobredosis de lectures i pel·lícules i ara ho llegia tot en clau, vivia permanentment dins d'un llibre. Era un perill quan feia dubtar tothom de les seves conviccions. I allò no és que fos greu, és que a sobre era empipador, perquè obria la porta dels dubtes. El dubte, allò que no volia sentir ni veure. El

dubte. Però no, aquella era una idea absurda, no podia ser que fossin la mateixa persona.

L'escriptor va començar a fer tots els esforços possibles per intentar demostrar la seva teoria. Estava convençut que es podia bastir una gran història amb allò, que podia crear la seva gran obra. Des de feia un temps l'escriptor pensava massa sovint en crear alguna cosa que passés a la història de la literatura, i això feia que estàs a l'agunit i a la recerca d'alguna història prou bona i interessant per poder relatar. Les semblances entre els dos escriptors també va començar a ser una obsessió per a la propietària de la llibreria. Va començar a navegar per internet, a rellegir els llibres d'ambdós de forma analítica i a comparar una vegada i una altra les fotografies oficials dels

novel·listes. I de cada vegada tenia més motius per a dubtar, perquè a força de cercar les semblances les hi anava trobant. L'escriptor va ser més radical. No va poder contactar amb l'editorial d'Auster, però sí amb la de Kureishi. Un amic seu hi treballava i li va facilitar l'adreça a un barri residencial de Londres.

No ho va dubtar. Va cercar els vols més barats que va trobar i es va plantar a Londres. Des de l'aeroport va agafar un taxi per anar a la ciutat, directe a la casa del novel·lista. En el camí de cap a Londres va repassar totes les dades de l'autor i es va rellegir *Intimitat*, una de les novel·les que més l'havien fascinat.

Il·lustració: Clara Tudela

Identitat

Sèbastien Bernier i Lluís Benet i Pons, agost 2008

Va acomiadar el taxi i es va acostar al portal del número 36 de Charing Cross Road. La casa era preciosa, unifamiliar, però no li va semblar ostentosa. Va pensar que seria un lloc ideal per escriure, amb un petit jardí on hi havia corbs. Va tocar al timbre, però ningú no va respondre. L'escriptor va decidir fer guàrdia davant de la porta i la seva recompensa va arribar un grapat d'hores després. Protegit per un paraguas negre de la pluja que havia començat a caure, Hanif Kureishi es disposava a entrar a casa seva.

-Bones tardes, el senyor Kureishi?

-Jo mateix, per què?

-Miri, som un escriptor de Mallorca. He vingut de vacances a Londres. A la seva editorial em van donar l'adreça de casa seva i voldria saber si seria tan amable de signar-me un llibre. -Per suposat, home, però passi, no es quedi aquí a la porta, fa un temps de mil dimonis.

-Gràcies.

Els dos homes s'camunyiren de cap a l'interior de la casa de Kureishi, que com correspon a les cases dels escriptors, estava plena de llibres per tot i de papers, en una espècie de caos molt engrescador que al jove novel·lista el va fascinar. Ell sempre havia pensat que el desordre era provocat per la manca d'espai i pel fet de viure a una casa petita, però tot d'una va arribar a la conclusió que era un estil de vida, els escriptors solen ser desendreçats, tinguin la casa que tinguin. -Perdoni el desgavell, però si vostè es dedica a escriure ja hi deu estar acostumat.

-Per descomptat, no es pot ni imaginar com està casa meua.

-Què li ve de gust, un te o un cafè? Si ha estat aguantant aquest aigua només per esperar-me és el mínim que li puc oferir.

-Idó un cafè, mai no he estat gaire amant del te.

-Jo també prefereixo el cafè encara que aquesta afirmació no li faci massa gràcia als meus compatriotes.

-No se preocupi, no li ho diré a ningú.

-Gràcies, posi's còmode.

L'escriptor es va treure l'abric i el va penjar en un penjador a l'entrada i després es va seure en una de les butaques del menjador. Fins aquell moment no se n'havia adonat del cansament que duia acumulat, però quan va reposar li va venir tot de cop, de forma inexplicable. Kureishi va tornar amb els cafès,

es va seure prop d'ell i li va allargar la tassa.

-Perdoni, però encara no m'ha dit el seu nom.

-Té raó, som un maleducat, disculpi. Som en Tomeu Bibiloni.

-Encantat, senyor Bibiloni. I bé, m'ha dit que és escriptor, a què es dedica?

-A la novel·la negra, essencialment, encara que quan un comença sempre té una confusió de gèneres, si és que avui en dia encara es pot parlar de gèneres, i per això també m'agrada molt el relat curt.

-Un gènere certament complicat.

-I tant.

I quin llibre vol que li signi?

-Intimitat, que a mi em va fascinar.

-Moltes gràcies.

-No, li ho dic de veritat, és un llibre extraordinari.

-A mi em va agradar molt fer-lo, vaig gaudir, vostè ja sap què vull dir.

-I tant.

L'escriptor li acosta el llibre i el novel·lista anglès li fa una dedicatòria llarga i sentida. Quan l'escriptor se la mira està del tot convençut que ell i Auster són la mateixa persona.

-Perdoni que li faci una pregunta, per ventura resultarà estúpida, però fa temps que em roda pel cap i no voldria deixar passar aquesta oportunitat d'aclarir-la. -Digui.

-Vostè i Paul Auster són la mateixa persona, veritat?

-I què li fa sospitar això?

-No ho sé, els dos són escriptors, s'assemblen físicament, i sobretot tenen una lletra idèntica, com a mínim a l'hora de fer dedicatòries. Miri-ho.

L'escriptor treu un llibre dedicat per l'Auster i la lletra és la mateixa que la de Kureishi. -Està clar que a vostè no li ho podré amagar més temps. Efectivament, Auster i jo som la mateixa persona. -Ho sabia, n'estava convençut. -Vol que li expliqui la història? -Per descomptat. -No se preocupi, vaig a cercar una mica més de cafè, posi's còmode.

Kureishi marxa, entra a la cuina i cerca, procurant no fer renou, el ganivet més esmolat de la casa.

Va tocar al timbre, però ningú no va respondre. L'escriptor va decidir fer guàrdia davant de la porta i la seva recompensa va arribar un grapat d'hores després

XXII Concurs Fotogràfic Nacional 1r de Maig **El treball i els oficis**

01. Fotògrafs de l'Havana. G. Sergio Tello (Pipolero) - 02. Mecànic. Diego Balader (Vilanova i la Geltrú) - 03. Taxista. Sònia Granovet (Vilanova i la Geltrú) - 04. Terrissaire. Concepción Alarcón (Palma de Mallorca)

Any rere any, el concurs manté una trajectòria sòlida i un prestigi reconegut. L'edició d'enguany ha aplegat 71 fotògrafs amb un total de 187 fotografies. Els autors provenen d'Andalusia, Aragó, Euskadi, Illes Balears, Madrid i d'arreu de Catalunya. L'organització correspon a la Unió Intercomarcal de l'Anoia, Alt Penedès i Garraf. Els trofeus lliurats als guanyadors relacionen el treball i la fotografia, és a dir treball i cultura com a objectiu del concurs, i han estat creats per l'artesà vilanoví Joan Ramírez.

02

Han format part del jurat: Maria Gràcia de la Hoz (Agrupació Fotogràfica de Reus), Joan Buxó Briquets (Agrupació Fotogràfica Cerdanyola Ripollet) i Xavier Vilaregut Saez (president del Grup Fotogràfic de Manlleu).

Hi haurà una exposició itinerant de les obres premiades i seleccionades pel jurat: TOC (Vilanova i la Geltrú), del 20 de juny al 2 de juliol; Biblioteca Central d'Igualada (Igualada), del 3 al 13 de juliol; UGT de Catalunya (Barcelona), de l'1 al 20 de setembre; Centre Cívic l'Espai de les Roquetes (Sant Pere de Ribes), del 20 al 31 d'octubre; i edifici L'Escorxador (Vilafranca del Penedès), del 5 al 28 de desembre.

03

02

04

Els guanyadors són:

Premi Nacional: G. Sergio Tello. Tot seguit: Javier Arcenillas, Miquel Viñas, Juan Miguel Alba, Miquel Pareño i Manuel Delgado.

Premi nacional foto denúncia: Diego Bataller. **Premi intercomarcà:** Sònia Guinovart. Tot seguit: Jordi Solà, Manel Caballé, Joan Guasch, Juan Roca i Jordi Piqué.

Premi afiliat: Concepción Alarcón. Tot seguit: Josep Companyó, Juan Tejedor, Fernanda Lladrós, Lambert Gràcia i Encarnació Torres.

11è Concurs d'escultura

1 de Maig a Lleida

El concurs té com a lema el món laboral. El primer premi té una dotació de 4.507 euros i una obra original del reconegut escultor lleidatà Jaume Perelló. Totes les obres presentades han estat exposades a la Diputació de Lleida i les obres guanyadores seran exposades a la seu nacional del sindicat, a Barcelona, del 15 de desembre al 10 de gener.

Han format part del jurat les persones següents: Joan Busqueta, director de l'Institut d'Estudis Ilerdencs, Sergi Herrera, escultor lleidatà, Rosa Palau, secretària general de la UGT Terres de Lleida, i Rosa M. Puig-Serra, responsable de l'Àrea de Cultura de la UGT de Catalunya.

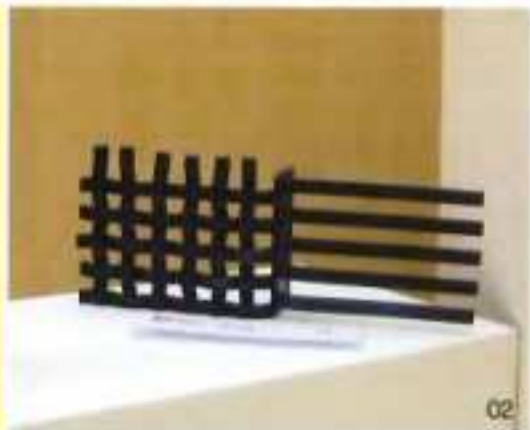
Jaume Calvo, president de la Diputació de Lleida, i Joan Busqueta, director de l'Institut d'Estudis Ilerdencs, amb els membres del jurat: Sergi Herrera, escultor lleidatà, Rosa Palau, secretària general de la UGT Terres de Lleida, i Rosa M. Puig-Serra, responsable de l'Àrea de Cultura de la UGT de Catalunya. A la dreta, una obra exposada al concurs.

Per a més informació: Centre Quilòmetre
equilibrats@terra.ugt.org - tel. 973 37 08 01

El veredict del jurat ha estat el següent:

- 01. 1r premi:** Per dona, per mare, de Marc Sellarès (Guardiola de Bages-Barcelona).
- 02. 2n premi:** Teixit, d'Enric Pla (Alpens-Barcelona)
- 03. 1a menció honorífica:** Anònims, de Georgine Miret (Golmés-Lleida)
- 04. 2a menció honorífica:** El món amb les mans, de Maria del Mar Pallàs (Miralcamp-Lleida)

D?

D = CULTURA

Al llarg de l'any 2007, la Diputació de Girona ha invertit
més de 16 milions d'euros
en la promoció i difusió del **teatre**, la **dansa**, la **música**
i la **cultura tradicional** als pobles de les comarques gironines;
en la creació i manteniment de **biblioteques**,
en l'**edició** de llibres i revistes,
en la restauració de **monuments**,
en la **Casa de Cultura** i el **Conservatori de Música**,
en el **Centre de la Imatge** i el **Patronat Francesc Eiximenis**

Diputació de Girona

221 MUNICIPIS

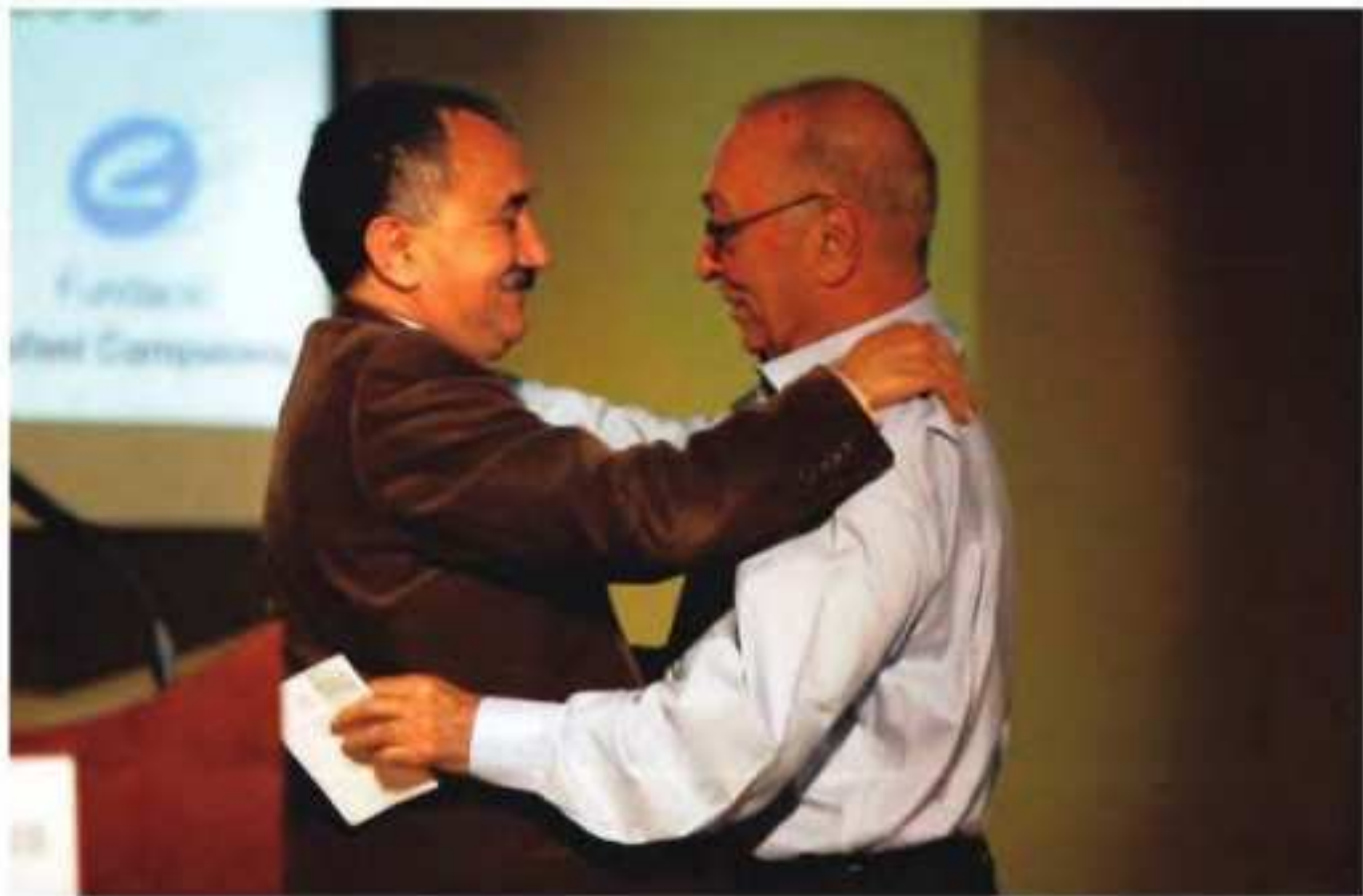
Premis 1r de Maig 2008

El premi a la Iniciativa Social "Joan Codina": ARED, fundació per a la reinserció de dones

A partir d'una visió volgudament progressista i de compromís amb el país, s'atorguen cinc premis a persones o entitats perquè es consideri que la seva tasca es mereix un reconeixement. L'edició d'enguany ha recuperat la celebració de l'acte de lliurament en el marc d'un sopar, i amb això es guanya caliu com a espai de trobada i de conversa i com a acte social. Els premiats d'enguany són els següents:

01. Nicolás Redondo, dirigent històric de la UGT Catalunya; i Josep M. Álvarez, secretari general de la UGT de Catalunya

Neix l'any 1994 al Centre Penitenciari de Wad Ras (Barcelona) gràcies a la tenacitat i il·lusió de cinc dones privades de llibertat, una voluntària i una monitora de confecció, avui presidenta d'Ared. Junes van crear un taller de confecció per aconseguir una alternativa professional que els permetés una reinserció digna en la societat. La Fundació Ared treballa per aconseguir l'accés a la plena ciutadania de persones en risc d'exclusió social fomentant la seva autonomia, mitjançant processos de formació i d'acompanyament integral. Ared atén majoritàriament dones procedents de centres penitenciaris i serveis socials. Treballa en coordinació amb d'altres entitats a fi de sensibilitzar a les institucions i al conjunt de la societat sobre la realitat de l'exclusió social. D'entre les seves campanyes de sensibilització, destaquen les seves Desfilades Solidàries, que donen a conèixer el treball del taller de confecció de la fundació.

02. Josep M. Álvarez, secretari general de la UGT de Catalunya, José Montilla, president de la Generalitat de Catalunya, i Mac Serna, consellera de Treball de la Generalitat de Catalunya - 03. María Teresa Rodríguez, presidenta d'AREP, fundació per a la reflexió de dones - 04. La fotògrafa Colita, escollida per Albert Alzola, director de la Fundació Dampolans - 05. Emilio Gabaglio, exsecretari general de la Confederació Europea de Sindicats

El premi a la Memòria Popular "Joan Reventós": Colita

Barcelona, 1940. Isabel Steva "Colita", fotògrafa, va aprendre l'ofici de mans d'Oriol Maspons, Julio Ubiña i Xavier Miserachs, després d'estudiar Civilització Francesa a la Universitat de la Sorbona, a París. El 1961 treballa un any amb Xavier Miserachs, i el 1962 a l'arxiu de personatges de la pel·lícula "Los Tarantos", i es trasllada a Madrid durant dos anys, on s'edita el seu llibre "Luces y sombras del flamenco". A la seva tornada a Barcelona, col·labora amb les publicacions *Fotogramas*, *Tele-Express*, *Mundo Diario* i *Destino*, entre d'altres. Fa la seva primera exposició (Evocació del Modernisme) el 1965, i comença a especialitzar-se en el retrat de la denominada "gauche divine" barcelonina. La seva vinculació als moviments culturals i socials de Barcelona fa que hagi esdevingut cronista d'una època, des del 1963 fins avui. Medalla al mèrit artístic de l'Ajuntament de Barcelona (1998) i Creu de Sant Jordi (2004).

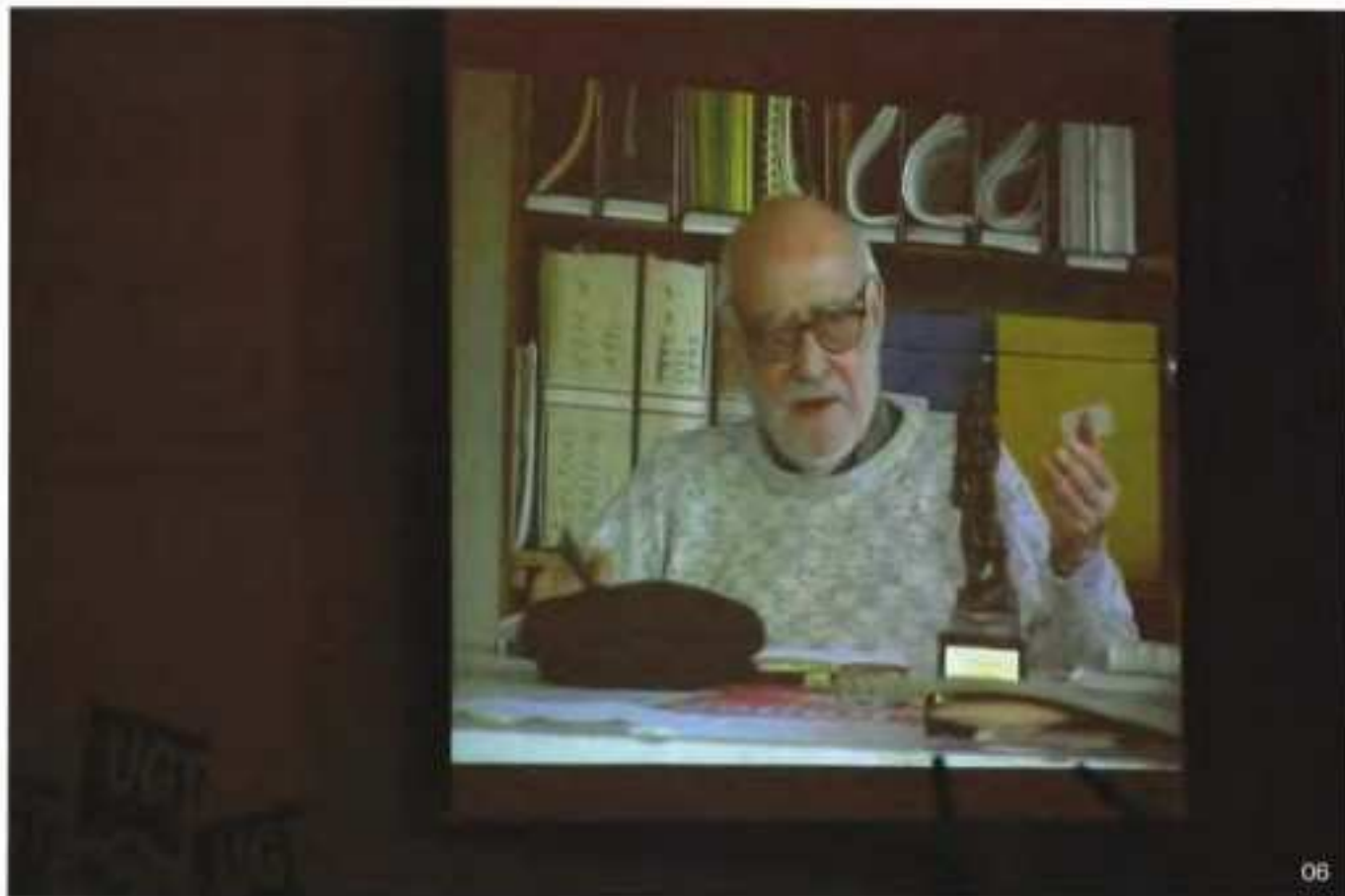
El premi al Pensament "Ernest Lluch": Emilio Gabaglio

Como, Itàlia, 1937. Exsecretari general de la Confederació Europea de Sindicats (CES), economista i professor universitari. Va milit

inicialment a l'Associació Cristiana de Treballadors Italians, associació que va arribar a presidir l'any 1969. Ja l'any 1962, va entrar a formar part de la Federació de Professors adscrita a la central sindical italiana CISL i va exercir primer com a secretari internacional i després com a secretari general d'aquesta gran organització sindical. Ha rebut diversos premis per la seva contribució a la unitat del sindicalisme europeu i a la cooperació internacional. És un dels dirigents sindicals europeus amb més prestigi internacional.

El premi especial al Compromís "Antonio García": Ramon Porqueras

Barcelona, 1925. Fundador l'any 1946 del sindicat de banca de la UGT de Barcelona i militant destacat del Moviment Socialista de Catalunya (MSC), és un dels principals dirigents del socialisme i de l'uguetisme català a l'interior durant els anys quaranta i cinquanta. L'any 1951 és nomenat secretari general de la UGT de Catalunya. Participa a la vaga de tramvies de Barcelona de l'any 1951. El febrer del 1953, és detingut i processat i passa dos anys a la presó Model. Quan queda en llibertat provisional, noves peticions fiscals el decideixen a exiliar-se a França. Actualment resideix a Sarcelles, a la vora de París, i està vinculat al sindicat francès Force Ouvrière.

06. Ramon Periqueras, secretari general de la UGT de Catalunya, en vídeo - 07. Eduardo Madina, diputat del PSE per Biscaia
08. Vista general de la sala

El premi especial a la Convivència "Xavier Soto": Eduardo Madina

Bilbao, 1976. Prové d'una família d'històrics militants socialistes al País Basc. Llicenciat en Història Contemporània per la Universitat de Deusto, màster en Integració Europea i especialitzat en Relacions Internacionals. Ha treballat com a tècnic al Parlament Europeu i ha fet classes a diferents universitats sobre Relacions Internacionals i Construcció Europea. Va ser regidor de Sestao durant dos anys, i del 2002 al 2005 va ser secretari general de les Joventuts Socialistes d'Euskadi. L'any 2002, precisament, va ser víctima d'un atemptat d'ETA. Actualment, Madina és, per segona vegada, diputat al Congrés dels Diputats per Biscaia. Durant l'anterior legislatura, va ser portaveu de la comissió de cooperació internacional per al desenvolupament i membre de la comissió d'affers exteriors. També és membre de l'executiva i secretari d'Estudis Polítics del PSE-EE (PSOE) i membre del Comitè Federal del PSOE.

Durant l'acte, tal i com és habitual, també es va procedir al lliurament de la insígnia d'or de la UGT de Catalunya; la van rebre: Nicolás Redondo, Manuel Gallardo, Carme Simarro, Josep Montoya i Óscar Riu.

TRADICIONAL FIRA DE SANT PONG

Les confitures

Jaume Fàbrega

La gent, abans, sabia aprofitar allò que podia trobar al camp i al bosc i, per tant, entre la gent pobre neix el costum d'elaborar confitures. El problema, però, era que el sucre era molt car; de fet, el seu preu no comença a estar a l'abast fins al segle XVIII, i en la major part de casos fins al XIX.

"Al pot petit hi ha la bona confitura", deia la meua mare: endolcir la vida amb aquesta deliciosa fruita concentrada i conservada és una pràctica de moltes cultures, sobretot a Occident. Originàriament era una forma de tenir provisions per a tot l'any, però ara les confitures i mermelades són, a més, una font de plaer, perquè és obvi que el resultat de coure i confitar la fruita és ben diferent de menjar la mateixa fruita fresca. No solament hi ha la presència de la cocció, que transforma organolèpticament el gust, la forma, la textura i fins el color de la fruita, sinó també, i fonamentalment -ja que és el principal agent conservador- la presència de sucre (en alguns casos, mel). No obstant, la veritable confitura existeix quan es descobreix el sucre, especialment el procedent de canya. Aquesta planta, procedent de l'Índia, ja era emprada pels antics i egipcis i romans. Amb tot, el seu ús era restringit; així en els receptaris romans hi apareixen confitures, com la de codony, però fet amb mel. Aquesta confitura romana -i més antiga, ja que els grecs i els jueus ja coneixien aquesta fruita. Va ser recreada en una edició del *Pessebre Vivent* de Fontcoberta, a fi de

repartir als assistents.

A la nostra comarca del Pla de l'Estany, a pagès, també s'elaboraven confitures. A casa, per exemple, la mare, a Vilavenut, feia codonyat, així com l'exquisida gelea, un autèntic requisit. També feia mermelada de prunes -morades, que anàvem a buscar en un marge de Mas Ventós-, així com confitura de tomata -deliciosa- i, de la que ens agradava més, la de mel i síndria (feta amb les "carrotxes" o escorces). Igualment elaboràvem -amb l'ajut dels menuts, que érem nosaltres- uns daurats préssecs en almívar, que tallàvem a llunes a fi de poder-los enquistar en ampelles buides de "xampany". Era més rara la de pastanaga -una delicadesa o la d'altres fruites o hortalisses ja que sempre fèiem servir les que teníem a casa. Les figues les assecàvem en un canyís -així com també les prunes. Per descomptat que es feien conserves salades, especialment de tomata i de pebrot i tomata, a part que -fins al 56, en què el fred va matar les oliveres-, també "salàvem" olives. En la meua infància, doncs, el berenar sovint s'amenitzava amb aquell codonyat o "membrillo" (com en solíem dir, influït per l'espanyol) negrós i sec, dipositat en plates, i que no tenia res a veure amb els subproductes actuals més o menys *light*. La confitura era per a les ocasions més festives i per quan es presentava una visita -com els frares mendicants que solien anar per les cases. Per cert que el costum de

servir un platet de vidre treballat amb confitura al passavolant també existeix a Gràcia, ja que m'ha passat a mi mateix.

La veritable difusió de les confitures, a l'Edat Mitjana, es deu als àrabs, que porten la canyamel -el bonic nom medieval de la planta al sud d'Itàlia i als països de llengua catalana, com València i Mallorca: hi era famós el de Gandia, i a l'illa encara en queden exemplars a Campos, i en queden topònims com el Canyamelar. No és estrany que el primer receptari europeu conegut sigui el *Llibre de totes maneres de confits*, escrit en la nostra llengua al segle XV, que constitueix un bon repertori de totes classes de confitures i fruites confitades: poncens, llunones, pomes, nous verdes, codonys, etc. Més tard, els catalanoparlants papes Borja -com Alexandre VI- es delien per les confitures valencianes, com ho prova la seva correspondència. També pertany al nostre àmbit cultural un manual de confitures del Renaixement, escrit pel provençal Miquel de Nostra Dama, més conegut per Nostradamus i pels seus dots endevinatoris milenaristes. Però a Europa -com dèiem-, la veritable difusió i popularització del sucre -i, per tant, la popularització de les confitures i mermelades- no es consolida fins al temps modern, quan les plantacions esclavistes americanes, sobretot de Cuba -després d'haver passat per Madeira i les Canàries- converteixen aquesta caríssima pols blanca en un producte més barat.

Periòdicament presentem l'obra d'algun dels artistes que han exposat a la nostra sala d'exposicions de la UGT de Catalunya, a la rambla de Santa Mònica de Barcelona. Sobtadament, i sortosament, de vegades es pot compartir un mos de paradís a través dels ulls, o la rialla, o les mans, o la conversa d'un altre. No fa pas massa ho hem fet tots a casa nostra i jo, em confesso, ho he fet per partida doble. He descobert dues persones magnífiques, ànimes sensibles, plenes i generoses com sols ho són els veritablement tocats per la gràcia de la creació artística. En lloc de cap comentari a l'ús, m'estimo més deixar-vos amb les paraules de l'un i els traços de l'altra. Fruïu-los amb salut d'ànim, companyes i companys!

Germán P. Higuera, *exposició d'obres pròpies de Sylvaine Teufl a l'Espai Comunitari*

Sylvaine Teufl:

l'esclat de les delícies d'una dama parisenca, o la joia de viure

Léonora Ruiz, *periodista cultural i crítica d'art a l'El Trece (Buenos Aires) i a l'El Nueve (Montevideo)*

"Pren directament els colors de l'arc de Sant Martí i els plasma en la forma sense perdre la seva transparència". Aquestes paraules, d'un conegut crític francès, reflecteixen de manera precisa el caràcter de la pintura de Sylvaine Teufl. Des de molt petita es va sentir atreta per l'art. Ho respirava a l'ambient de París, la seva ciutat natal, i ho feia seu, fins a formar part de la seva essència. Mai es desplaçava sense el seu quadern de notes i el seu llapis; en cas contrari, en arribar a la llar, després d'un passeig pels parcs on la canalla jugava, s'afanyava a plasmar les escenes quotidianes, les persones, qualsevol senzilla situació o els fets anecdòtics que, per a la majoria, no perduren més d'un instant a la retina.

En l'Académie Julian -institució on es van formar diverses generacions d'artistes, entre ella Henry Matisse- assisteix a classes de dibuix, composició i pintura. Conforme el temps avança, el seu traç es fa enèrgic, subtil i segur. Els dibuixos del cos humà a tinta xinesa no permeten esmenes ni avinences: o són, o no són, i Sylvaine sap plasmar-lo en el paper. Aconsegueix, amb un simple i rotund traç que sorgeixin volums, línies discontinues que amb els buits es complementen, escorços i policromia; com bé deia el pintor japonès Foujita: "Els dibuixos a tinta xinesa tenen colorit, si es veuen amb ulls d'artista".

El seu domicili -a mig camí entre el Museu del Louvre i el Jeu de Paume, on llavors s'ubicaven els impressionistes- la fa anar de l'un a l'altre, contemplant les obres mestres i la tècnica. Els estudia, però no els copia, i així va modelant una personalitat pròpia que es veurà reflectida a les seves creacions. Assaja diverses facetes de la pintura: oli, aquarel·la i pastel, i més tard ho fa amb formes, volums i detalls, alternant el seu treball pictòric amb l'escultura. Exposava sovint a mostres col·lectives i destacades seus: Société des artistes françaises, Société des Beaux Arts, Jeunes Artistes, L'Art de France, Figures nues de l'art français, i

Retrat d'una dona

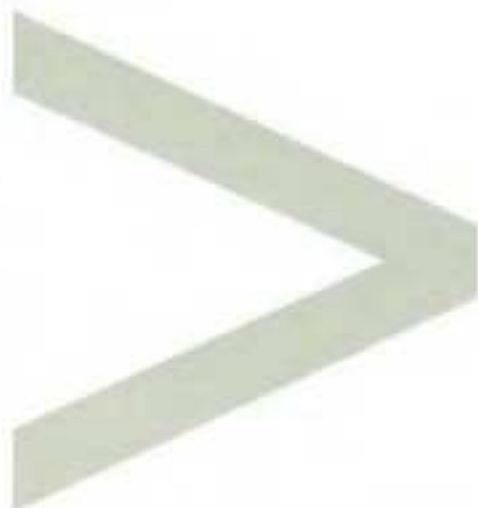
d'altres. Més tard, exposa a La Galerie de Raymond Duncan, germà de la gran Itadora, que li ofereix un lloc com assessora artística i on coneix nombroses personalitats de les arts i la literatura, assídues de les seves vetllades.

Trasllada el seu domicili a Espanya, i a Bilbao estudia les tècniques dels pintors espanyols; entre ells s'interessa vivament per José de Lorenzo Solís, atreta pel seu tractament de l'enquadrament, la composició i el colorit, a més d'una depurada tècnica classicista. Participa en diversos certàmens de Nadal a Donosti, on també exposa a la Sala Municipal d'Art.

A Barcelona, on actualment resideix, es membre de l'estudi de dibuix, aquarel·la i escultura del Cercle Artístic Sant Lluc, participant activament a les manifestacions artístiques que organitza l'entitat i a les edicions anuals de petit format del consolidat Supermercat d'art.

La seva recent exposició individual "Le nue a tous ses états", el propassat mes de febrer, a la sala de la Fundació Comaposada, amb una selecta col·lecció d'aquarel·les i delicades escultures de terracota, ens ha permès gaudir àmpliament del domini de l'autora amb el traç, la transparència, els volums i les formes.

Però Sylvaine no és artista que s'endormisqui amb la contemplació del passat; cerca en tot moment nous horitzons artístics i ja prepara la seva pròxima mostra, davant un públic exigent i coneixedor: el que aprecia l'art per l'art i ho demostra al llarg dels anys.

Sylvaine 2002

Apunts al natural

Terracota: "Qu'en s'as de maça...!"

Déu em volia tallant cabells

Meritxell Lombarte

A **Sidi Boujida**, un barri popular de Fes, hi ha una perruqueria on talla el cabell un tal Nourdine. És un lloc on no s'hi treballa d'una manera frenètica però, no per això, és podria definir com un establiment tranquil o, molt menys encara, un establiment on el perruquer té moments d'intimitat amb la seva perruqueria.

Per començar el negoci fa cantonada i s'hi troben, tumultuosos i a hores punta, desbordats de nens i nenes, el carrer de les escoles i un carreró tot ple de tallers de sabates. Té una gran porta en connexió directa amb l'exterior i, com que és un espai realment petit -un local de deu metres quadrats sense magatzem-, el Nourdine la deixa sempre oberta. És un espai petit amb una porta gran, i la porta, sense tenir vocació de res més que de porta, no pot evitar assemblar-se a una gran pantalla de cinema. Potser és pel fet que hi desfilen cada dia els principals protagonistes de la videta d'aquest barri o potser per la manera que té el Nourdine de mirar-se-la quan no està tallant cabells: amb posat d'espectador. Sempre, en algun dels racons que abasta el seu camp de visió, hi passen coses que li criden l'atenció i el mantenen a l'aguait. Fa cinc anys que és testimoni de tot el que es cou en aquesta cruïlla i, com que fa cinc anys que no fa ni dos dies de vacances, poques coses li han passat per alt.

Ell va entrar aquí l'any 2002, d'aprenent. Aquell any, l'any que va afaitat algú per primera vegada, tenia vint-i-cinc anys acabats de fer, la carrera d'Història inacabada i tres intents de passar a Europa per l'estret de Gibraltar. Ara és perruquer. S'explica:

Si m'haguessin dit que un dia seria perruquer m'ho hauria pres en broma. Jo volia viure a Barcelona. Alguns xavals del barri hi treballaven i a l'estiu, quan baixaven de vacances, m'explicaven històries d'allí. Jo

estava fascinat. Tenia l'estímul d'ajudar la família i tot això però també la curiositat...; aquí la gent no fem turisme ni anem a l'estranger, saprs?

M'ho vaig prendre molt seriosament però es veu que el meu destí era aquesta perruqueria. I mira que vaig intentar-ho...; fins a tres vegades. La primera em van enganyar. Era nou i quan ets nou et detecten: anava preguntant pel port de Tànger i em va entrar algú que es va presentar com a patró quan, en realitat, no era un patró sinó un fill de puta amb totes les seves arts. Vam estar parlant seriosament i vaig picar. Amb l'ajuda dels de casa vaig reunir el que em demanava, li vaig donar la paga i senyal i vaig esperar fins que, una nit, em va donar l'avis. Al moll de Tànger, amb altres nois que també havia enredat, li vam pagar la resta del viatge. La barca va sortir. El tipus es va dedicar a marejar-nos una bona estona fent veure que detectava policies amb un sonar i, en arribar prop de la costa, ens va convèncer que era més segur si acabàvem nedant. Vam saltar a l'aigua..., estàvem nerviosos però ens esforçàvem en actuar amb les idees clares quan, en realitat, no podia ser així: a la platja ens vam dividir en grupets i els del davant, pels senyals de trànsit i per una cabina de telèfon, van entendre que estàvem al Marroc..., que el fill de puta ens havia tornat a tots a casa amb les butxaques buides.

Això la primera vegada. Podia haver escarmentat i no vaig fer-ho perquè ells ganes podien més. Però la segona vegada tampoc va poder ser. Va quedar en res quan, només salpar, una patrullera dels gendarmes va interceptar-nos. Es veu que ens estaven esperant ja que sovint passa que, algú dels implicats, per emoció, per nerviosisme...,

pel que sigui se'n va de la llengua i crea un rumor. Un rumor es pot vendre i, en aquests ambients, com a tot arreu on hi ha molta gent i pocs diners, allò que es pot vendre es ven. A nosaltres van fixar-nos i al patró se'l van quedar...; suposo que va arreglar-ho amb els diners que li havíem pagat. El que em va quedar clar, per tal com van anar les coses, va ser que el tipus era legal.

Vaig tornar a reunir diners, aquest cop sense l'ajuda dels de casa, i vaig tractar de trobar-me amb ell per repetir-ho amb més cautela però ell, enlloc de veure'm, em va enviar a un cosí seu que era contrabandista. El cosí i jo vam arreglar un preu i una nit vaig sortir amb ell en llanxa des de Martil, al Mediterrani. Em va deixar saltar poc abans d'arribar al punt on ell tenia la descàrrega i vaig arribar nedant a alguna platja de la costa andalusa però de seguida que em vaig posar a buscar una carretera em va il·luminar un focus i em van fotre en un jeep de la Guàrdia Civil. Havia passat tan poca estona a Europa que, quan em van posar al jeep, encara anava xop d'aigua de mar. Tot el que vaig conèixer d'Espanya va ser aquell jeep, el ferri que em va dur a Ceuta i el centre d'internament per a immigrants on vaig passar la nit. Allí em van oferir deixar-me a la frontera perquè la passés a peu l'endemà o quedar-me dues setmanes. També em van explicar que, si em quedava les dues setmanes a què tenia dret, acabaria com tots els que ho feien: sent entregat als gendarmes del meu país amb un informe sota el braç. Si decidia passar la frontera a peu, en canvi, no hi hauria cap document ni res semblant. Jo tenia por que em relacionessin amb el contraband perquè, si ho feien, podia acabar empresonat, o sigui que vaig optar per tornar a peu com si no hagués passat res.

Al matí vaig caminar el tram que hi ha entre Ceuta i Castillejos i, un cop allí, vaig agafar un autobús cap aquí, a Fes. Quan vaig tornar a aparèixer per casa em van anunciar que estaven farts de llençar estalvis al mar, que patien cada cop que m'exposava a ofegar-me i que ja en tenien prou de tot allò..., que no hi hauria més intents, vaja. Per altra banda també el meu pare havia convençut un perruquer amic seu que em donés feina si no ho aconseguia i, com que va ser així, l'home va complir amb la seva paraula. Llavors vaig entendre que aquell era el meu destí, que Déu em volia tallant cabells.

Ara la perruqueria és del Nourdine. Després de les seves desventures en siglies frontereres va

esdevenir un noi conegut al barri i molts joves van començar a freqüentar el lloc on treballa en busca d'informacions i consells. Joves que volien passar l'estret o d'altres que, senzillament, tenien curiositat per saber com era o volien jugar amb la idea. La feina es va multiplicar i les propines també, així que, en dos anys i mig, havia tallat prou cabell per oferir un traspàs al vell perruquer, i aquest va acceptar.

El vell perruquer sabia el que es feia perquè va intuir que jo sabia donar un aire nou al lloc i, si me'n sortia, convertir-lo en un negoci rendible

La primera cosa que el Nourdine va fer al convertir-se en propietari de la llicència fou despenjar les antigues fotografies de models masculins, totes passades de moda, i substituir-les per retrats primers plans de nois i noies rossos

amb fesomia eslava i estètica pseudopunk. Ho va fer per avisar la clientela d'un canvi de política: ara, a la seva butaca, s'hi accepten noies. Noies modernes, com diuen ells, o europeitzades, que diuen els reaccionaris, però noies. És una perruqueria unisex i un centre de joventut amb ganes de canvis. Té una sola butaca de client i sis cadires d'espera i molt sovint, quan cap dels qui seu a les cadires necessita un pentinat, el Nourdine seu a la butaca i fa de rei de la casa a la seva trona. Tots fumen haixix i fan petar la xerrada.

M'imagino que a Europa les perruqueries són llocs on la gent va a fer-se tallar el cabell però a Sidi Boujida, a més o sobretot, són centres de reunió. Hi ha moltes estones on no hi ha clients i els xavals que s'estan aquí

M'imagino que a Europa les perruqueries són llocs on la gent va a fer-se tallar el cabell però a Sidi Boujida, a més o sobretot, són centres de reunió

m'ajuden a passar-les en un ambient de tertúlia. Parlem de política, d'amor, de música, de sexe, de futbol, de relacions familiars..., de tot el que parla la gent. De feina potser no se'n parla massa però és que tampoc n'hi ha. Molts no saben què és.

Al costat de la porta, a la part de fora, s'hi instal·la cada dia un xaval amb un moblet de culaixos reciclat i un tamboret. Té els culaixos plens de tabac i ven cigarruts amb interessos als qui no tenen prou diners per comprar un paquet sencer. El Marquise a un dirham -poc menys de deu cèntims d'euro- i el Marlboro a dos. Als tertulians de la perruqueria, per la seva fidelitat, els fa descomptes especials i, de cada cinc pitis, els convida a un. Els tertulians, a més, tenen servei de cafè: un altre xaval del barri, a canvi de propinques, va i ve d'una cafeteria que hi ha a tres-cents metres i porta les tasses amb el sucre remenat.

Aquests xavals, *mister cafè* i *mister tabac*, són llicenciats en filologia anglesa l'un i en química l'altre. Al barri no hi ha massa gent estudiant perquè les famílies no s'ho poden permetre però, si treus realment bones notes, hi ha un sistema de beques per a alumnes d'extracció humil que et permet anar a la universitat i ser un frustrat amb diploma. N'hi ha uns quants aquí; llicenciats en diverses matèries que no tenen ni el que val un marc per al diploma. Als anys noranta, amb l'expectativa que va generar el canvi de rei, hi va haver un munt de manifestacions d'exestudiants que estaven a l'atur i sense perspectives de sortir-se'n. Vaig assistir a algunes però de seguida em vaig cansar. A la llarga tothom es va cansar.

La relació entre les taxes d'atur i l'ambient de la perruqueria és evident: Al barri hi ha prou gent desocupada per omplir centenars de perruqueries com aquesta i això és així fins al punt que els residents, els qui no es perden ni una tertúlia a can Nourdine, han de venir aviat per tenir-hi cadira.

S'han cansat de divagar pels carrers buscant l'agulla del paller i tenen raó. Aquí almenys poden distreure's i oblidar-se de buscar agulles.

Com si es proposés reforçar el discurs del Nourdine, la gran porta que li fa de marc, la que recorda una pantalla de cinema, mostra buscadors d'agulles a tothora: entre els ases de càrrega i algun cotxe aparcats hi ha una munió de joves i joves d'èlegia apedregada i recosida, de soles gastades, que passen el dia

amunt i avall. Busquen qualsevol cosa i s'ho foten tot. L'agulla infectada d'aquests adúlterants que sovint acompanyen el treball que es troba pel carrer: explotació, submissió al cap de torn o menyspreu a la dignitat..., moltes vegades amb assetjament sexual inclòs, sobretot a les noies.

Si a Europa teniu gent addicta al treball, aquí lonquis amb mono de treball en tenim a milions, diu el Nourdine tot rient.

Alguns dels nois que es busquen la vida per Sidi Boujida, pocs anys encreu, solien anar a la medina per fer-se algun turista. La medina de Fes compta amb unes banyeres on es tenyeix el cuir de manera tradicional i cada any, per temporada, s'hi acosten milers de turistes a fotografiar-les. Fan fotos dels adolescents que es destossen els pulmons submergeint-se en piscinetes de productes corrosius per posar-les als seus àlbums de viatges. S'ha creat un cos de *polícia turística*, especialment pensat perquè el dret a fer fotos d'aquests visitants no es vegi coartat per la molesta presència dels joves de cantonada, pesats fins a l'extrem, oferint-se com a guies o insistint perquè els compris quatre porros. No se sap quins mètodes fa servir aquest cos de la gendarmeria reial per foragitar els centenars de busca-vides que baixaven cada dia a la medina, però se sap que són realment efectius perquè no n'hi ha cap. Eliminada l'alternativa del turisme molts s'inventen el que sigui:

Et gires d'esquena i qualsevol t'està escombrant la perruqueria. A Sidi Boujida, si arribes carregat a casa i vius en un cinquè, només has d'aturar un vianant i oferir-li deu dirhams per pujar-te les bosses al replà...; som el barri de les subeconomies.

El carrer, que vol seguir donant-li la raó, dona ritme a l'última sentència del Nourdine amb el repicar dels tallers de bambes, que ressona pertot: *tao, tao, tao, tao...*, i esmorreeix la seva veu. És el *tao-tao* dels mestres sabaters, els seus veïns, que fan milers de Nike i Adidas cada dia. Compren el model de fàbrica que surt de Casablanca a trenta euros o el que costi i després, a mà i amb materials més econòmics, en fan rèpliques exactes per a la gent que només pot gastar-se cinc euros. Les classes populars amb les Nike noves.

Tot això de no arribar ni a meitat de mes en condicions té a la gent molt inquieta. Cada vegada està més assumit que hi ha un abisme entre la classe política i la resta de gent o, dit d'una altra manera, entre la minoria rica

i la majoria pobre. Això no és nou del tot; sempre hi ha hagut desafecció mútua entre el poble i l'estat però ara, per primera vegada, la gent s'expressa. O aprèn a fer-ho.

Les tertúlies, a la perruqueria del Nouridine, no sempre són un ideal de discussió. De tant en tant els ànims s'encenen i els tertulians, sense fer-ho expressament, encamen una caricatura exacta o bastant ajustada del que es diu que es pensa als carrers. Fan de ciutadans.

Aquest matí mateix, hi havia un noi del barri que és d'una associació islamista assegut a la butaca. Jo l'estava rapant amb la maquineta i ell s'ha posat a increpar un amic seu dels temps de l'escola que s'està sovint per la perruqueria. Li deia que deixés de fumar porros, que deixés de lamentar-se, que si es decidia a fer una vida de profit ell podia presentar-li algú que li donaria cedés de l'Alcorà per fer venda ambulat. L'altre s'ha rebotat i l'ha tractat de moralista i, a l'acte, tothom ha saltat i han començat amb un debat en veu alta. A mi m'ha tocat fer-los callar perquè vull mantenir l'ordre però sé que la gent ha perdut la por de queixar-se. Aquestes coses passen cada dia i jo les apago perquè no comencin a la perruqueria abans que a cap altre lloc, però constato que la gent té ganes de queixar-se i, quan s'hi posin, en tindran per estona... Marroc és incòmode per a massa marroquins.

Hi ha un canvi de torn al carrer dels sabaters i un centenar d'homes abandonen els tallers per anar en grups a la cafeteria. Passen per davant de la perruqueria, xerrant i encenent el primer cigarret de després de plegar. Alguns saluden amb més o menys vehemència, altres senzillament passen i uns altres, pocs però presents, se la miren amb mala ulls. O almenys amb una mirada severa. Pregunto al Nouridine d'on creu que pot sortir aquella manera de mirar-se'ls a ell i a la seva parròquia i ell, que de seguida entén de què li parlo, arronsa les espatlles fent cara de fatiga. Em contesta, tot explicant-me alhora la segona de les coses que va canviar quan va redeclar la perruqueria:

Tenen aquest tic. Al Marroc cada establiment està obligat a penjar una foto del rei i una pàgina de l'Alcorà en un lloc preferent. Jo vaig deixar intacta la foto del rei que el vell perruquer havia penjat però vaig canviar la pàgina per la sura Taha: és una sura que ve a dir més o menys que qualsevol que hagi fet el bé serà recompensat. Després descriu el paradís i diu, textualment, que l'Alcorà és legítim mani qui mani. Diu que encara que

un rei et tracti malament o que tinguis problemes amb l'autoritat, si has estat just, seràs recompensat. I d'aquí vénen les mirades.

Veu que no l'acabo d'entendre i és a punt de seguir, però de moment se n'ha d'estar per mirar cap a la porta: hi ha dues noies i un noi que demanen per ell, en anglès. Duen roba molt sexi i són negres com el més negre.

Sóc jo, diu, i surt a parlar amb ells. Al cap d'una bona estona l'obsequien amb tres somriures i se'n van. Entre ells s'anomenen camarades i són gent del sud que van al nord. Abans venien de Gàmbia o Senegal però ara ja n'arriben de Nigèria i tot...; cada vegada en són més. Algú els explica que vaig intentar-ho i vénen a preguntar. Ho pregunten tot. No es deixen ni un detall.

Els consells i les advertències del Nouridine han traspassat fronteres i ell, a canvi, ha tallat cabells a gent de Lagos o Dakar. Paguen poc, diu, i continua amb el que estava explicant:

Això de la sura Taha és la meua petita aportació. Al barri hi ha gent amb tot tipus d'inquietuds, sovint contraposades, i crec que tothom hauria de parlar sense por. Si puc ajudar amb un missatge que provoca que m'importen quatre miradetes!

El Nouridine i els seus tertulians no tenen res més que aquesta perruqueria i, segons sembla, els agrada força tal i com està.

Mira: un dia vaig entendre que Déu em volia al meu país, tallant cabells, i d'aquí no em mouen.

A Sidi Boujida, si arribes carregat a casa i vius en un cinquè, només has d'aturar un viuant i oferir-li deu dirhams per pujar-te les bosses al replà...; som el barri de les subeconomies

Cubelles, Vilanova i la Geltrú, Sitges, Castelldefels, Gavà, Viladecans, el Prat de Llobregat, Sant Adrià de Besòs, Badalona, Montgat, el Masnou, Premià de Mar, Vilassar de Mar, Cabrera, Mataró, Sant Andreu de Llavaneres, Sant Vicenç de Montalt, Caldes d'Estrac, Arenys de Mar, Canet de Mar, Sant Pol de Mar, Calella, Pineda de Mar, Santa Susanna, Malgrat de Mar.

Ja tens a punt les platges dels 25 pobles i ciutats del litoral de la província.

Més vigilades, amb més serveis i més accessibles per a tothom.

Cuida-les i cuida't. I no oblidis les proteccions solars!

Tots els consells i recomanacions per anar a la platja a: www.diba.ca/platges

**Diputació
Barcelona**
xarxa de municipis

Elements d'articulació de l'àrea lingüística catalana

Des del seu naixement, l'any 1996, la nostra publicació ha tingut la voluntat de tenir com a àmbit de referència el conjunt de l'àrea lingüística catalana, tot intentant que aquesta aposta tinguí el seu reflex tant en l'enfocament general com en els continguts. Tanmateix, aquesta voluntat no resulta fàcil de portar a la pràctica, en part per la limitació dels nostres mitjans i en part per les dificultats que comporta la fragmentació institucional dels diferents territoris. Així, la tensió entre la voluntat i la fragmentació que vivim en la nostra tasca modesta segurament és il·lustrativa de la complexitat amb què es troba tothom que vol operar en el conjunt de les realitats complexes i diferents de l'àrea lingüística catalana.

Sent conscients d'aquesta realitat, ens ha semblat oportú elaborar un dossier que ens permeti tenir una visió panoràmica del conjunt de l'àrea lingüística per conèixer l'estat de la qüestió; això és, quins són els principals elements d'articulació de l'àrea lingüística? Hem optat per la definició "àrea lingüística catalana", entesa bàsicament com el conjunt de territoris on es parla català o els territoris de parla catalana. Els territoris on es parla català són els següents: Andorra (estat sobirà), Catalunya Nord (departament dels Pirineus Orientals, República francesa), ciutat de l'Alguer (Sardenya, República italiana), Illes Balears, Catalunya i País Valencià (comunitats autònomes de l'Estat espanyol), la Franja (comarques orientals de la comunitat autònoma d'Aragó, Estat espanyol) i el Carxe (petit territori de la comunitat autònoma de Múrcia, Estat espanyol). Ben cert que la realitat sociolingüística i la legislació lingüística són diferents en cada territori, però aquests aspectes no són avui objecte de la nostra atenció. Alhora, hem limitat la nostra atenció a les institucions i les entitats més destacades i de més gruix, i que de forma volguda i explícita treballen amb el conjunt de l'àrea lingüística catalana com a àmbit de referència. Per tant, el nostre repàs no pot ser exhaustiu, i alhora comporta no citar algunes iniciatives meritories.

Hem articular els continguts a través de blocs temàtics, definits a partir dels àmbits en què hi ha els principals elements d'articulació. Això no ens ha d'impedir adonar-nos que hi ha àmbits socials que no esmentem, la qual cosa ens indica els déficits importants d'articulació que patim; esmentem algunes d'aquestes absències: administracions, partits polítics, economia, patronals i sindicats. Ben cert que en aquests àmbits absents podríem esmentar elements d'articulació parcial o dinàmiques de col·laboració i de contactes, però ens ha semblat que precisament el seu caràcter clarament parcial desaconsellava temir-los en compte en aquest dossier. Els continguts responen a un plantejament mixt: elaboració pròpia i articles externs; probablement allò ideal hauria estat que el conjunt del dossier fos d'elaboració pròpia perquè hauríem guanyat coherència, però hem entès que en alguns casos els articles externs ens aporten un coneixement més directe. El sumari d'aquest dossier és el següent:

Les institucions acadèmiques

Institut Universitari Lluís Vives, Institut d'Estudis Catalans, Institut Ramon Muntaner i Universitat Catalana d'Estiu

Els mitjans de comunicació

Víaweb i El Temps

Les associacions professionals

Associació d'Escriptors en Llengua Catalana

Entitats de llengua i cultura

Federació Ramon Llull

La fragmentació

Entrevista a Josep Bargalló, director de l'Institut Ramon Llull

Les institucions acadèmiques

Les institucions acadèmiques tenen una importància bàsica per a tota societat moderna i desenvolupada perquè són les dipositàries de la seva cultura científica i humanista. Tenen dues funcions clares: la investigació i la transmissió del saber, dos elements claus per a la formació cultural de la societat i per al desenvolupament econòmic. Cada cop som més conscients que l'anomenat model de societat del coneixement resulta imprescindible per a què siguin compatibles el desenvolupament social i el desenvolupament econòmic.

En aquest bloc d'institucions acadèmiques fixem la nostra atenció en l'Institut d'Estudis Catalans, l'Institut Universitari Lluís Vives, l'Institut Ramon Muntaner i la Universitat Catalana d'Estiu. Ens adonarem que precisament en aquest àmbit acadèmic disposem de les institucions del més alt nivell possible, l'Acadèmia per part de l'Institut d'Estudis Catalans, i la Universitat per part de l'Institut Universitari Lluís Vives; tal i com podem veure en els respectius apartats, el seu treball és immens perquè vertebren el saber científic i humanístic de la nostra societat i això per a una llengua i una cultura, en aquest cas la catalana, resulta un factor fonamental per a la seva vida plena perquè està prou estudiat per la sociolingüística que un símptoma clar de fractura i de reculada d'una llengua consisteix en la pèrdua de la capacitat de ser vehicle de l'alta cultura. A partir d'aquests dos pilars bàsics del saber d'una societat, disposem encara de l'Institut Ramon Muntaner d'estudis locals dels territoris de parla catalana que representa un bon complement dels anteriors perquè s'ocupa a través dels diversos centres d'estudis de la realitat més directament vinculada al territori, i això resulta particularment valuós quan la feina d'investigació es fa amb tot el rigor, com és el cas de l'Institut Ramon Muntaner, perquè aquesta feina de qualitat coincideix amb dues característiques dels centres d'estudis locals: la vinculació d'aquests estudis a l'àmbit més local o comarcal en paral·lel a la gran tasca de divulgació que duen a terme, de manera que la gent del territori se sent directament concernida pels continguts estudiats. Alhora, hem volgut dedicar una mirada particular a la Universitat Catalana d'Estiu, perquè a banda del rigor que correspon a l'ús de la paraula Universitat en la seva denominació, té com a característica distintiva l'haver-se plantejat des del seu naixement com una iniciativa per al conjunt de l'àrea lingüística, a més d'un plantejament obert a tota mena d'assistent, en el sentit que explícitament no ha calgut ser universitari per sentir-s'hi convocat, i del fet que té lloc a la Catalunya Nord.

Institut d'Estudis Catalans

Va ser fundat per iniciativa d'Enric Prat de la Riba, segons l'acord de la Diputació de Barcelona del 18 de juny de 1907. És una corporació acadèmica, científica i cultural que té per objecte l'alta recerca científica i principalment la de tots els elements de la cultura catalana, i l'àmbit d'actuació oficialment reconegut s'estén a les terres de llengua i cultura catalanes (Reial Decret 3118/1976). La seu principal és a Barcelona, a la Casa de la Convalescència, i té establertes cinc delegacions territorials. La llengua pròpia és el català i l'any 1922 fou admès a la Unió Acadèmica Internacional, fundada poc temps abans i amb la qual col·labora en diverses empreses internacionals de recerca.

Es pot dir que l'IEC acull avui una bona part de l'elit científica de l'àmbit lingüístic català, la qual cosa genera confiança en els poders públics i configura el paper d'una institució amb un fort nivell d'influència en la societat catalana. Consta de cinc seccions, vint-i-sis societats filials i cinc seus territorials. Les seccions són: Històrico-Arqueològica, de Ciències Biològiques, de Ciències i Tecnologia, Filològica, i de Filosofia. Amb les seves seccions i societats filials, promou i desenvolupa la recerca en els diferents àmbits de la ciència i de la tecnologia. La institució és, abans de res, un centre de catalanística, amb la realització de projectes de llarg abast, com són l'elaboració de corpus documentals o de grans edicions crítiques. Té signats convenis de col·laboració amb totes les universitats de l'àrea lingüística catalana i amb el Consell Superior d'Investigacions Científiques. Des de l'any 2002 són entitats adherides de l'IEC: Institut Menorquí d'Estudis i Institut d'Estudis Eivissencs. Té establerts convenis amb fins a cent noranta entitats: acadèmies, arxius, associacions, centres culturals, institucions, entitats de recerca, biblioteques, editorials, fundacions, museus, universitats, ajuntaments, consells comarcals, diputacions, governs (Catalunya, Andorra, Illes Balears i Estat espanyol), mitjans de comunicació, entitats bancàries i altres (Comissió de la Comunitat Europea, UNESCO, etc.). La seva activitat científica i acadèmica queda reflectida en les sèries de monografies o les revistes periòdiques que editen les seccions i les societats filials. L'Arxiu de l'IEC disposa d'uns fons que estan constituïts per la documentació generada per la pròpia institució, pel fons personals i d'entitats que han estat donats i pels arxius de membres de l'IEC. Alhora, l'any 2001 es va iniciar la creació d'un fons d'art en reconeixement als creadors plàstics de tot l'àmbit lingüístic.

Potser els elements que atorguen major projecció pública a l'IEC són el *Diccionari de la llengua catalana* i els seus pronunciaments periòdics sobre temes d'actualitat. Pel que fa al *Diccionari de la llengua catalana*, va ser publicat el mes d'octubre de 1995 i va obtenir un gran ressò públic per una doble consideració, d'una banda el seu caràcter de diccionari normatiu per la condició de l'IEC d'"Acadèmia de la llengua catalana" i, d'altra banda, pel procés de normalització lingüística ben viu a la societat. Tanmateix, cal tenir clar que el *Diccionari de la llengua catalana* representa solament una part de l'activitat de l'IEC, i només en l'àmbit de la filologia podem esmentar que la gran obra lexicogràfica dels anys vint del segle XX continua, amb eines i metodologies modernes, amb l'elaboració del Corpus Textual de la Llengua Catalana que aplega

més de cinquanta milions d'ocurrències, degudament lematitzades, que permetrà la concepció i l'elaboració de nous diccionaris i que estarà a l'abast dels investigadors per a qualsevol tipus de recerca sobre la llengua.

L'any passat es va commemorar el centenari de l'IEC, tal i com vam recollir en el número 25 de *Les Notícies de llengua i treball*, i va ser una bona ocasió per millorar la seva projecció pública. Només esmentar-ne alguns dels elements més destacats: conferències, congressos, publicacions, concerts, l'exposició "L'Institut d'Estudis Catalans 1907-2007. Un segle de cultura i ciència als Països Catalans", el documental fet amb TV3 "L'Institut d'Estudis Catalans: cent anys de cultura catalana", i l'emissió d'un segell commemoratiu per part de l'administració de Correus. L'IEC té un futur important, ja que les acadèmies continuen realitzant unes tasques específiques i insubstituïbles. Obceixen a un afany d'equilibri entre la història i la prospectiva.

Institut d'Estudis Catalans

C. del Carme, 47
08001 Barcelona
tel. 93 270 16 20
www.iec.cat

Institut Universitari Lluís Vives

La Xarxa Vives és una associació d'universitats sense ànim de lucre que potencia les relacions entre les institucions universitàries de Catalunya, el País Valencià, les Illes Balears, Catalunya Nord i Andorra i també d'altres territoris amb vincles geogràfics, històrics, culturals i lingüístics comuns, per tal de crear un espai universitari que permeti coordinar la docència, la recerca i les activitats culturals i potenciar la utilització i la normalització de la llengua pròpia.

L'acta de constitució es va signar el 28 d'octubre de 1994 a la ciutat de Morella (Els Ports), on es van reunir els rectors de les 13 universitats fundadores. Actualment, la Xarxa està formada per 20 universitats que juntes representen un col·lectiu superior a les 440.000 persones, de les quals unes 400.000 són estudiantat, uns 30.000 són professorat, i uns 10.000 són personal d'administració i serveis. A les universitats que aplega la xarxa s'imparteixen més de 1.400 titulacions que condueixen a l'obtenció de 300 diplomatures, 360 llicenciatures i 740 programes de doctorat. S'hi ofereixen, així mateix, 60 estudis propis i 930 màsters i cursos de postgrau. Tota els camps del saber hi tenen presència: Belles Arts, Humanitats, Ciències Socials, Ciències de l'Educació, Ciències Experimentals i Mediambientals, Ciències de la Salut, Arquitectura, Enginyeria i Educació Física.

Les universitats de la xarxa tenen com a valors compartits els següents: unitat lingüística de les comunitats universitàries membres, amb vincles geogràfics, històrics i culturals comuns, col·laboració interuniversitària, equitat entre totes les universitats, respecte a l'autonomia universitària, democràcia com a forma de govern de la institució, i voluntat de projecció i servei conjunt a la societat. Com a associació d'universitats orientada cap al servei, promou la col·laboració interuniversitària i facilita la interacció amb la societat, mitjançant una estructura de xarxa fonamentada en l'equitat i la cohesió entre els seus membres. Com a objectius generals estratègics: liderar la prestació de serveis innovadors i amb valor afegit a les universitats membres i a la societat, consolidar la representació col·lectiva de les universitats membres en l'àmbit internacional i assolir i reforçar el coneixement i el reconeixement vertebrats per part de les diverses societats que componen l'entorn d'influència de la Xarxa. Els àmbits d'actuació són: informació i divulgació del coneixement, llengua, cultura, desenvolupament acadèmic (docència i recerca) i relacions internacionals. La presidència de la Xarxa és semestral i rotatòria. La Xarxa ha rebut diferents reconeixements externs, com ara la concessió de la Creu de Sant Jordi 2004 per part de la Generalitat de Catalunya, i disposa d'un ampli ventall de col·laboracions amb institucions i entitats.

Destacar ací dues activitats de la xarxa: els cursos d'estiu i la biblioteca virtual. Pel que fa als cursos d'estiu, la Guia 2008 informa sobre els 824 cursos que s'organitzen en 85 localitats diferents del nostre àmbit lingüístic, i en els quals està previst que participin al voltant de 25.000 persones. La Guia de cursos d'estiu de la Xarxa Vives d'Universitats ha esdevingut una de les ofertes de cursos d'estiu més importants d'Europa i la de més relleu en l'àmbit de la cultura catalana. Està adreçada principalment a tot l'estudiantat de primer i segon cicle de les universitats de la Xarxa, però és també una proposta oberta a qualsevol persona interessada a ampliar els coneixements universitaris en qualsevol camp del saber. Cal destacar que un elevat nombre dels cursos que figuren a la Guia són reconeguts com a crèdits de lliure elecció per part de les universitats. La Biblioteca Virtual Joan Lluís Vives es va inaugurar l'any 1999, fruit d'un primer conveni entre la Universitat d'Alacant i la Xarxa d'Universitats que formen l'Institut Joan Lluís Vives. Amb aquest acord es pretenia, d'una banda, aprofitar, potenciar i difondre al màxim els

fons digitalitzats existents a la xarxa i, d'una altra, proposar i fer efectiva l'edició digital de les obres més representatives de la cultura catalana, valenciana i balear. Posteriorment, l'any 2004, la Fundació Biblioteca Virtual Miguel de Cervantes i l'Institut Joan Lluís Vives van reanar, en un segon conveni, els compromisos adquirits amb l'objectiu d'anar incorporant de manera progressiva tots aquells projectes complementaris presentats per les biblioteques universitàries i les institucions culturals de l'àmbit lingüístic català-valencià. Amb això es pretén enriquir el nostre patrimoni cultural i vertebrar la identitat i la diversitat dels 400.000 membres de la comunitat universitària que integren l'Institut Joan Lluís Vives.

Xarxa Vives
d'universitats

Xarxa Vives d'Universitats
Edifici Agora – Universitat Jaume I
Campus del Riu Sec
12071 Castelló de la Plana
tel. 964 72 89 93
www.vives.org

Institut Ramon Muntaner

L'Institut Ramon Muntaner. Fundació Privada dels Centres d'Estudis de Parla Catalana té com a objectiu principal donar suport als centres i instituts d'estudis, entitats sense afany de lucre que tenen com a prioritat la recerca i la difusió de la història, la geografia, l'etnografia, el patrimoni, la literatura, etc., dins el seu entorn més immediat, l'àmbit local i comarcal, on actuen com a dinamitzadors culturals realitzant una tasca social molt important. Per aquest motiu s'estan posant en marxa tota una sèrie de projectes que faciliten la interconnexió, la circulació de la informació i la difusió de les seves activitats i projectes.

L'Institut Ramon Muntaner va ser constituït el mes de juliol de 2003, fruit d'un acord entre la Generalitat de Catalunya i la Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana, que representa la voluntat de tots els centres que hi són adherits. El seu patronat està format per 14 membres, 7 dels quals són designats per la Generalitat de Catalunya i els altres 7 per la Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana. La idea entorn de la qual giren els diferents projectes i activitats és la de crear xarxa entre els diferents centres i instituts d'estudis i donar a conèixer la important tasca que realitzen com a investigadors i dinamitzadors culturals d'un territori. L'Institut Ramon Muntaner és un instrument al servei de la recerca i la promoció cultural realitzada pels centres i instituts d'estudi, i els seus objectius principals són els següents:

Facilitar la comunicació i el treball conjunt entre els centres.

Afavorir el desenvolupament dels diferents àmbits d'estudi referents a la realitat cultural, lingüística, social, econòmica i política dels territoris de parla catalana.

Promoure i difondre l'activitat d'aquestes entitats, tant amb els mètodes tradicionals, com l'elaboració d'un fons documental, com amb la creació del web com a portal virtual que serveix de nexa entre els centres, els investigadors i la comunitat científica, acadèmica i cultural, i d'aparador per a les activitats i projectes dels centres.

Coordinar i subvencionar estudis d'investigació.

Fomentar la col·laboració entre creadors i agents culturals.

Instituir premis i línies d'ajuts.

Organitzar i participar en reunions científiques i altres activitats.

Com a exemple de les activitats de l'Institut Ramon Muntaner, podem esmentar la quarta edició de l'Espai Despuig, organitzada amb l'Institut d'Estudis Penedèsencs i que es va dur a terme el 10 de novembre de 2007. Va tenir com a títol "La recerca local davant les problemàtiques del segle XXI", amb l'objectiu de veure com des de la interdisciplinarietat i la proximitat al territori dels centres d'estudis es poden abordar temes d'actualitat de gran incidència social. L'apropament a aquests temes comporta per una banda una major vinculació entre els centres d'estudis i altres centres de recerca com per exemple les universitats i també una major connexió amb la resta de la societat. Cal tenir en compte que els centres d'estudis s'han caracteritzat tradicionalment per abordar els temes d'estudi des de la interdisciplinarietat que els caracteritza. D'aquesta manera les recerques es realitzen amb rigor i inclouen l'apropament a la realitat des de diferents perspectives, aconseguint una visió més general i completa. Alhora, els centres d'estudis es caracteritzen per la seva estreta vinculació amb el territori, fet que permet tractar els temes amb un alt grau de coneixement degut a la proximitat. Aquesta vinculació amb el territori comporta i estimula l'interès per tractar temes d'actualitat que tenen repercussió directa en el dia a dia de la societat que els integra, de la que formen part i un gran interès per transmetre el resultat dels seus estudis a la resta de la societat.

INSTITUT RAMON MUNTANER
Fundació Privada dels Centres d'Estudis de Parla Catalana

Institut Ramon Muntaner
Mas de la Colxa Rotonda
Eix de l'Ebre. N-420, s/n
43770 Móra la Nova
tel. 977 40 17 57
www.irmu.org

40 anys d'Universitat Catalana d'Estiu

Joan Maluquer i Ferrer, gerent de la Universitat Catalana d'Estiu

L'UCE ha viscut sempre la circumstància històrica que li ha tocat i, quan ha calgut, ha hagut de maniobrar i adaptar-s'hi. Si no, avui ja no existiria. La primera UCE s'organitzà com a tal l'any 1969, tot i que l'estiu anterior ja hi havia hagut unes jornades culturals a Prada organitzades a iniciativa del Grup Cultural de la Joventut Catalana -del qual Miquel Mayol era el cap visible- i amb la col·laboració del Grup Rossellonès d'Estudis Catalans (GREC). Pere Verdaguier, al capdavant del GREC, fou l'ànima de l'UCE fins l'any 1977. El GREC, format per nord-catalans, havia fet possible que la manifestació pradenca tirés endavant i, en les darreres edicions, ja havia comptat amb l'ajuda de catalans del sud. L'expectació creada l'any 1975 pel que ja es flairava com el final del franquisme obligà a fer dues tongades: l'una el juliol i l'altra l'agost. L'any següent ja se'n feren tres: l'una a la fi de juliol a Prada, una altra a principi d'agost a Vic i una darrera a la fi d'agost novament a Prada. L'any 1977 se'n feu una tongada a Vic i una altra a Prada, però el gran allau d'assistents ja minvava i, davant la incertesa d'una previsible baixada d'inscripcions, el GREC deixà l'UCE en mans d'una Comissió Gestora, amb Joan Ané com a coordinador i formada sobretot per gent del Principat, que se n'encarregà de l'any 1978 al 1984. Durant aquests anys el sistema assembleari i uns problemes econòmics creixents -i potser no prou ben gestionats- abocaven indefectiblement a la desaparició de l'UCE. Fou aleshores quan Enric Casassas, president de

l'Institut d'Estudis Catalans, reuní una cinquantena de personalitats lligades amb l'UCE i propicià la creació de l'Associació UCE, amb un Patronat presidit pel president de l'IEC i amb la implicació directa d'Omnium Cultural, Acció Cultural del País Valencià i l'Obra Cultural Balear. Max Cuhner, que no havia renovat com a conseller de cultura en el segon govern Pujol, assumí la presidència de l'Equip Rector i, seguint les directrius de Casassas, treballà per reforçar la part acadèmica de l'UCE i implicar-hi formalment les universitats d'aleshores: la Universitat de Barcelona, la Universitat Politècnica de Catalunya, la Universitat Autònoma de Barcelona, la Universitat de Perpinyà, la

Universitat de les Illes Balears i la Universitat de València. La consolidació anava creixent sota la presidència de l'IEC d'Emili Giralt, el qual l'any 1995 creà la Fundació UCE, figura jurídica més adient per als projectes

"Hi ha coses que depenen d'una decisió que es pot prendre des d'un despatx, com ara la construcció d'una infraestructura determinada, que només depenen d'un pressupost. Però n'hi ha d'altres que, per més pressupost que es tingui, no es poden prendre, com ara que un poble mantingui l'esperit. Però hi ha institucions com la Universitat Catalana d'Estiu que al llarg dels seus anys d'història ho han sabut i encara ho saben fer. I tots nosaltres els n'hem d'estar agraïts." Amb aquestes paraules, pronunciades en una de les últimes edicions de l'UCE, un polític important honorava tota una trajectòria de la primera universitat lliure dels Països Catalans, nascuda arran del Maig del 68. De totes les que van sorgir aleshores a Europa, segurament és l'única que queda avui.

Vil·la Roca, el futur Centre Pau Casals

futurs i que encara avui perdura. Enric Casassas i Max Calmer s'havien anat succeint en la presidència de l'Equip Rector. L'any 1995 hi accedí Joaquim Arenas, que durà tan sols un any. Per a l'edició de l'any 1996 el Patronat escollí Miquel Porter i Moix, el qual l'any 2000 passà a presidir el Patronat fins a la seva mort, l'any 2004, després que Manuel Castellet com a president de l'IEC provocués un conflicte que l'acabà apartant de la presidència del Patronat. De retruc, a instàncies del mateix Castellet, algunes universitats dels Països Catalans adoptaren una actitud bel·ligerant cap a l'UCE que ha provocat la sortida de la majoria d'el·lcs del Patronat. Quan l'any 2004 va morir Miquel Porter, el vicepresident Pere Verdaguer tornava a agafar les regnes del Patronat. L'any 2006 Imma Tubella, rectora de la Universitat Oberta de Catalunya, acceptà de presidir el Patronat, però es trobà amb l'hostilitat d'algunes universitats molt concretes que li retragueren el seu gest. Finalment, Tubella i Joandoménc Roig, que és president de l'Equip Rector d'ençà de l'any 2002 i actualment secretari general de l'IEC, feren les passes pertinents perquè el president de l'IEC, Salvador Giner, accedís de nou a la presidència del Patronat. Bo i amb això, només la Universitat de les Illes Balears, la Universitat Oberta de Catalunya i la Universitat de Perpinyà mantenen els vincles formals amb la Fundació UCE, encara que en un 80% del professorat de l'UCE siguin professors titulars del conjunt d'universitats dels Països Catalans. Malgrat tot, els projectes de futur no s'aturen i l'UCE, com veurem, és a punt de fer un canvi significatiu, que la durà a implicar-se cada vegada més amb els set territoris del nostre àmbit lingüístic i cultural.

El futur Centre Pau Casals

El grau d'implicació amb el territori és tal, que les diverses administracions dels Països Catalans han volgut col·laborar en la rehabilitació d'una propietat senyorial dels anys vint del segle passat, anomenada Vall Roc, com a futur Centre Pau Casals. Es tracta d'un projecte europeu valorat en la seva primera fase en 2.700.000 €, al qual la Unió Europea aporta 1.200.000 € i hi participen la Generalitat de Catalunya (el Departament de la Presidència hi ha aportat 750.000 € i el Departament d'Innovació, Universitats i Empresa 440.000 €), la Diputació de Barcelona, la Diputació de Girona, la Diputació de Tarragona, el Consell General dels Pirineus Orientals, el Consell Regional del Llenguadoc-Rosselló, el municipi de Prada i és previst que, en la seva segona fase, hi participin també el Govern d'Andorra, el Consell de Mallorca, el Consell Insular de Menorca, el Consell Insular d'Eivissa i la Diputació de Lleida.

El fet important és que la casa senyorial a rehabilitar i les dues construccions annexes que són ara en la fase final de les obres són propietat indivisa de la Generalitat de Catalunya (en un 70%) i del Consell General dels Pirineus Orientals, el Consell Regional del Llenguadoc-Rosselló i del municipi de Prada (en un 30%). Aquestes quatre administracions públiques d'una banda i de l'altra de la ratlla n'han fet cessió per quaranta anys als dos socis d'aquest projecte europeu INTERREG III-A: la Fundació Universitat Catalana d'Estiu (registrada a l'estat espanyol) i l'Associació Universitat Catalana d'Estiu (registrada a l'estat francès). De fet, es tracta d'un reconeixement a una manifestació que des de fa quaranta anys ha dut a terme una activitat transfronterera d'acord amb la perspectiva establerta d'avui però que per a nosaltres, com a catalans, evidentment no ho és.

Quan algú es demana cap on va l'UCE, en el Centre Pau Casals trobarà una resposta. Precisament en el quarantè aniversari de l'UCE es posarà en funcionament -a la tardor- una infraestructura, tutelada per totes les administracions públiques que participen en el projecte, destinada a propiciar els encontres sobretot d'estudiants d'ensenyament secundari d'arreu dels Països Catalans durant tot l'any. Seran encontres territorialment mixtos, ço és, sempre hi haurà dos instituts o escoles de territoris diferents: un de la Catalunya del Nord i un de la Franja de Ponent, un de l'Alguer i un del Principat, un de Menorca i un del País Valencià, un de Mallorca i un d'Andorra, un d'Eivissa i un altre d'algun dels altres territoris esmentats. D'acord amb els estudis fets en el seu moment per la Secretaria General de Joventut de la Generalitat de Catalunya i d'acord amb el suport del Departament d'Educació, al llarg de l'any passaran per Prada uns 2.500 estudiants. Cosa que és molt important per a la mateixa continuïtat de l'UCE, atès que es tracta d'alumnes preuniversitaris que, en arribar a la universitat, sabran què és l'UCE i seran un públic potencial prou a l'abast.

A més d'aquesta feina de fer prendre consciència als joves dels Països Catalans que hi ha una realitat on el marc d'Europa molt interessant i que els és pròpia, el Centre Pau Casals també es destinarà a les trobades científiques, professionals i institucionals en el marc de

Actuació d'Obrint Pau a la plaça

l'Euroregió. O, per exemple, serà la seu per als encontres de l'Orquestra simfònica de Joves Intèrprets dels Països Catalans, dirigida per Salvador Brotons. És evident que se'n obre tot un ventall de possibilitats.

La XL UCE

Com en anys anteriors, l'oferta d'enguany és variadíssima. Així, doncs, del 15 al 24 d'agost hi haurà una oferta de cursos, tallers, debats, conferències i espectacles de més de set-cents hores. Hi ha cursos per a tota mena de gustos: "La crisi alimentària: causes i conseqüències", "El descobriment de l'Univers", "Pensar el catalanisme al segle XXI", "Una pell per a tota la vida", "Aigua i sequera als Països Catalans", "El rei Jaume I: història, literatura i llegenda", "L'Antàrtida, un continent amenaçat", "Arquitectura i paisatge rural als Països Catalans", "Salut sexual i reproductiva", "Les empreses de l'Euroregió de l'Arc Mediterrani", "L'art català en l'època de l'Abat Oliba", "La llum del cinema negre", "Mercè Rodoreda i La Plaça del Diamant", "Possibilitats i límits de la intervenció de la ciència", entre molts altres. O tallers com ara "Televisió", "Taller de traducció", "Taller de llengua japonesa", "Dibuix i aquarel·la al natural", "Nines de porcellana", "Gravat calcogràfic", "Muntanyisme", "Sardanes", "Introducció a l'ornitologia", "Danses i cançons populars" o "Introducció a la botànica". No hi mancaran tampoc espectacles: Els Pets, Túnez & Sesé, Lax'n'Busto, Feliu Ventura, Orquestra simfònica de Joves Intèrprets dels Països Catalans, Lúcia Pujol, La Vella Dixieland, Teatre de Guerrilla, La Carrau...

Universitat Catalana d'Estiu

Gran Via de les Corts
Catalanes, 600, 3r 2a

08007 Barcelona

tel. 93 317 24 11/58

www.uce.cat

correu@uce.cat

Ferradura sota el tendal

Estona de lleure en una habitació

Acte en el menjador

Curs impartit per Miquel Forns i Moix

40

Dossier |

Mitjans de comunicació

Avui els mitjans de comunicació juguen un paper de primer ordre en les societats democràtiques, perquè resulten claus per a la formació de l'opinió pública i per a la configuració d'un marc de referències propi, d'un marc d'adscripció comunitària. Dir això és repetir un tòpic, però si tenim al cap la consciència sobre l'àrea lingüística catalana, la voluntat de preservar la llengua i la cultura catalanes i l'interès per preservar el sentiment comunitari resulta obligat repetir-lo, perquè les nostres insuficiències col·lectives pel que fa als mitjans de comunicació no són un motiu de preocupació majoritari, malgrat el molt que ens hi juguem. L'any 1988 es va aprovar la llei que permetia la creació de les televisions privades, sense cap mena de previstió pel que fa a la realitat plurilingüe de l'Estat espanyol; vam cometre un greu error i a hores d'ara ni en som majoritàriament conscients. En aquest panorama és ben clar que la creació de TV3 ara fa vint-i-cinc anys va ser molt encertada, i la seva existència ha resultat fonamental per a Catalunya; aquesta és la seva grandesa i la seva limitació, ésser concebuda i realitzada bàsicament per a Catalunya, però també és veritat que s'ha esforçat com pocs mitjans per fer-se ressó d'alguns aspectes del conjunt de l'àrea lingüística, a banda dels esforços que s'han fet sobretot des del País Valencià, les Illes Balears i la Catalunya Nord perquè arribi als seus territoris. Així, resultava obligat fer aquest esment de TV3.

Fa anys que es reflexiona sobre l'espai català de comunicació, la seva realitat insuficient i la necessitat de treballar més i més per al seu enfortiment. Hem fixat la nostra atenció en els dos mitjans de comunicació que tenim com a àmbit de referència el conjunt de l'àrea lingüística són els més importants: el portal informatiu Vilaweb i el setmanari *El Temps*.

Vilaweb, portal informatiu

El juny de 1995 comença a funcionar La Infopista com un primer experiment de cercador i directori de recursos del nostre país, de la mà de Vicent Partal, Assumpció Maresma i Joan Subirats; va ser un dels primers directoris locals del món, i el primer en català. Un any abans es va crear la primera versió a internet del setmanari *El Temps* i tot just arribaven a vint els webs al nostre país, el primer el de la Universitat Jaume I de Castelló. Els recursos eren escassos, i limitat el nombre de webs d'entitats o empreses i de servidors, però La Infopista els aprofita, tot afirmant que "ha arribat l'hora d'alçar barris dins de la xarxa... Internet va començar com l'exemple més preclar del vilatge global, avui ja és una megàpolis, una

enorme comunicació. I, per això, com passa també al món real, els seus habitants comencen a reconèixer-se més als seus barris que a la seua globalitat. ... No és lluny el dia que algú podrà navegar per internet cercant els recursos que més l'interessen i sense abandonar el seu idioma local. Un dibuix de Joan Subirats representava tot d'ordinadors corrent amunt i avall en direcció a Perpinyà, València, Barcelona i Mallorca; es volien establir les bases del barri català d'internet, i molts se'n van burlar, però no trigarien a adonar-se de com n'estaven, d'equivocats. Es creixia de manera molt ràpida i s'obria la porta del directori cap al periodisme de nou format que començava a prendre forma a la xarxa, tot consolidant un espai internautic

de llengua catalana".

L'any 1996, La Infopista dona pas a Vilaweb, amb la instal·lació del servidor a Barcelona i la incorporació estable de seccions informatives com els xats, els fòrums i la biblioteca. Es consolidava un discurs propi sobre el model periodístic a aplicar a Vilaweb que l'any 1998 va ser un dels quatre mitjans de tot el món convidats a exposar la seva experiència al Congrés de la Federació Mundial de Periodistes. L'any 1997 s'introdueixen les edicions locals, creades a petició de persones i grups de diverses poblacions que volien reproduir el fenomen Vilaweb a escala local; amb les edicions de Mequinensa i l'Alguer es completa el des-

El Temps, setmanari d'actualitat

Noix l'any 1984 a València i en aquell moment semblava gairebé impossible que tingués èxit, tenint en compte que l'últim setmanari en català que s'havia publicat era del 1932 i que un nou projecte s'havia d'enfrontar a la divisió mental que duta implícita la parcel·lació autonòmica. Tanmateix, també es volia fer valer que a casa nostra la dècada dels vuitanta era la de l'esperança nacional i democràtica, i per tant es va concebre la necessitat de contribuir a la creació d'un espai comunicatiu d'actualitat per als territoris de llengua catalana, tot bastint un projecte solidament periodístic. Rosa Raga i Eliseu Climent ja havien destacat per la creació dels Premis Octubre i de l'editorial 3 i 4 i l'inici de la difusió de l'obra de Josep Renau i Joan Fuster, però tal i com ha dit Eliseu Climent: "Nosaltres érem gent de papers, i necessitàvem un paper que creara un pont per al nou espai cultural que volíem definir. ... Ara, quan ja hi ha TV3 i les editorials es mouen a través d'un mercat de Països catalans, podria semblar un projecte que tinguera possibilitats, però en aquell moment semblava una tasca gairebé impossible. ... Ha estat i és molt difícil, però l'esforç paga la pena, tant pel mateix projecte com per tot allò que aquesta empresa ha inspirat com a nou model de comunicació nacional". De fet, el "l'ensorrat" que Joan Fuster va formular a Eliseu Climent va ser el comentari més habitual a l'hora de buscar complicitats per a bastir el projecte.

Es considerava que el projecte havia de reunir la connexió entre els nostres territoris i la profunditat periodística i cultural que omplia els setmanaris internacionals, i amb la investigació que, en aquella època, oferien els setmanaris espanyols. La moneda havia de tenir dues cares, la global i la local, i les dues havien de formar part del mateix cos. A partir d'aquí, el projecte es

va iniciar amb una gran precarietat de mitjans i de referències, però malgrat totes les dificultats ha tirat endavant i no ha parat d'incorporar millores i reptes. *El Temps* conjuga com cap altre mitjà incorrecció política, reflexió, risc conceptual, compromís i agosament, i per tant ha aconseguit consolidar-se com a setmanari crític, rigorós i amè, i els seus 24 anys d'història ho són de la història de la nostra societat i de la cultura catalana, cultura en majúscula, cultura del país. També ha estat una escola de periodisme per al miler de professionals que hi ha treballat o col·laborat. Cal tenir clar que alguns dels reportatges més significatius en català durant aquest període han estat escrits a *El Temps*. I tot plegat des de València, des de la perifèria del que significa la fortalesa de tota mena d'una Barcelona i d'una Catalunya que no han encara avui acabat d'assumir que la normalitat d'una societat que pot viure en català serà més fàcil d'assolir tenint al cap el conjunt de l'àrea lingüística, però això tampoc no resulta estrany si massa sovint a dreta i esquerra no es va gaire més enllà d'un regionalisme amarat de catalanisme que no té la normalitat com a prioritat. Així, amb la primera redacció a València, amb els anys també es van establir redaccions a Barcelona i Palma, i ara totes tres construeixen setmanalment aquest setmanari que sempre ha apostat per la innovació, el rigor periodístic i l'informar els lectors a partir d'una visió de país, una visió de conjunt.

El Temps ha obtingut el Premi d'Honor Lluís Carulla -també l'ha obtingut el seu editor Eliseu Climent- i el Premi Gabriel Alomar de l'Obra Cultural Balear. També disposa d'una versió digital.

Agraim la informació que ens ha facilitat El Temps per a l'elaboració d'aquesta informació.

plegament pel mapa lingüístic que ja abasta 90 edicions locals. Vilaweb es consolida com un referent inclouible per a la resta de mitjans del país i, sobretot, per als internautes. La potència del diari, amb les edicions locals i les posteriors edicions sectorials, eclipsava el directori i per això es va crear Nosaltres.com, i així el barri en llengua catalana d'internet té un directori i un cercador a l'alçada de les seves necessitats, fins esdevenir una de les comunitats internetiques més vives i actives d'Europa. Amb els anys, Vilaweb no para de créixer i aprofita el seu cinquè aniversari, l'any 2000, per pensar en el futur; tal i com va dir Vicent Partal: "Vilaweb no és una empresa d'internet, sinó un mitjà de comunicació".

Vilaweb ha rebut diferents reconeixements: Premi Ciutat de Barcelona de Periodisme, Premi d'Honor Lluís Carulla i Premi Nacional d'Internet, i Premi Nacional de Periodisme 2004, concedit per la Generalitat de Catalunya pel caràcter fundacional en el camp del periodisme digital i que combina rigor, immediatesa, anàlisi i diversitat; és una bona definició de Vilaweb, que no para de pensar en nous projectes, com Vilaweb TV.

VILAWEB

Vilaweb

diari electrònic independent
www.vilaweb.cat

SETMANARI

ELTEMPS

El Temps - El Setmanari dels Països Catalans
Octubre, Centre de Cultura Contemporània
Carrer de Sant Ferran, 12
46001 València
tel. 96 353 51 00
www.eltemps.net

Les associacions professionals

Les associacions professionals tenen la seva importància perquè es tracta de professionals o d'empreses que, en aquest cas, s'apleguen a partir del marc de l'àmbit lingüístic. A la pràctica, aquest marc de referència només suscita el treball en comú d'aquells que tenen en la llengua l'ema o la base de la seva activitat. Dediquem una àmplia informació a l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana perquè ens ha semblat que ara mateix és l'entitat amb més dinamisme. Tanmateix, també cal fer esment de l'Associació d'Editors en Llengua Catalana que aplega les empreses editorials que publiquen en llengua catalana. Ara mateix tenen una mica més de cent membres que procedeixen majoritàriament de Catalunya, però també del País Valencià, les Illes Balears i la Catalunya Nord. Els seus objectius són la defensa, la promoció i la difusió de l'edició de llibres en llengua catalana i la representació, la gestió i la defensa dels interessos comuns dels seus membres en ordre a la consecució dels objectius assenyalats. www.editorsencatala.org

L'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana, tres dècades

Guillem-Jordi Graells, *president de l'AELE*

L'associacionisme professional en el sector dels escriptors no fou, en l'àmbit català, gaire precoç. És cert que, d'ençà de mitjan segle XIX, ateneus i associacions eren llocs de trobada, com també algunes rebotigues, però una agrupació centrada en la defensa d'interessos comuns potser els primers que ho intenten són els dramaturgs, a través del Sindicat d'Autors Dramàtics Catalans, creat el 1912 arran d'una de les crisis del teatre català. No serà fins a l'esclat revolucionari de juliol de 1936 que hi haurà diversos moviments, liderats per joves escriptors, per tal de crear plataformes professionals, a recebre de les grans organitzacions sindicals: l'Agrupació d'Escriptors Catalans

ASSOCIACIÓ
D'ESCRITORS
EN LLENGUA
CATALANA
30 ANIVERSARI

Reunió de Junta de l'AELE. Any 1981. © Pep Canles - Arxiu AELE

Celebració dels 30 anys de l'AEELC. Acte fet a La Poderneta, 29 de novembre de 2007.
© Carme Esteve. Arxiu AEELC

Assemblea de l'AEELC i renovació de Junta, 15 de març de 2007. El president sortint Jaume Pérez Montaner passa el relleu al nou president, Guillem Jordi Gualles. © Joan Píez. Arxiu AEELC

Reunió de Junta de l'AEELC celebrada a Cultura en què s'institueix la collareda com a símbol de l'espón de poder entre el president sortint, Joan Píez, i el president entrant, Avel·lí Arta-Garcia. Any 1991. Arxiu AEELC

(UGT) i el Grup Sindical d'Escriptors Catalans (CNT), que foren absorbits per la Institució de les Lletres Catalanes. Ben diferent fou la constitució del Centre Català del PEN Club, el 1922, només un any després de la creació del PEN internacional, tot i que aquesta entitat no va desenvolupar cap acció reivindicativa o sindical, ben al contrari, va ser el perfecte exemple de club selecte, dominat pel sector més burgès i elitista de la nostra literatura.

A la postguerra, a banda d'una persistència més nominal que real del PEN a l'exili,

caldrà esperar a començaments de la dècada dels setanta perquè es produeixin accions per articular el sector literari. Com a conseqüència de les inquietuds de la jove generació -la "dels 70"-, que inclouen una voluntat de professionalització que vol superar etapes de resistencialisme i afirmació cultural, es produeix en primer lloc la revitalització a l'interior del Centre Català del PEN Club, reascut durant una assemblea celebrada el febrer de 1973 en un autocar que feia el trajecte Barcelona-l'Espluga de Francolí, per evitar problemes policials. Tot i la presència de membres de diverses gene-

racions en la junta i del restabliment dels contactes internacionals, aviat es van fer evident les limitacions del PEN, de manera que en l'àmbit de producció literària del Congrés de Cultura Catalana es va concloure la necessitat de crear un organisme de defensa dels drets professionals, cosa que es va produir en el final d'àmbit, celebrat a Mallorca, l'octubre de 1977.

D'aleshores ençà, l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana -que així es va denominar l'entitat naixent- ha desenvolupat una tasca tant d'ordre estrictament professional com, més àmpliament, amb funcions de suplència en allò que no cobrien les administracions públiques responsables. Cal tenir en compte que, des de la seva creació fins avui mateix, una de les seves característiques essencials és que agrupa escriptors de tot el domini lingüístic, per la qual cosa és una de les poques realitats de Països Catalans que es mantenen després del procés de "regionalització" conseqüència de l'estat de les autonomies, que darrerament s'ha agreujat, amb una manca creixent de distribució i circulació dels productes literaris -i, en general, culturals- entre els diversos territoris. Una de les tasques principals de l'AEELC, doncs, és mantenir la comunicació, solidaritat i intercanvi entre els escriptors principatins, valencians, il·lenes i de més enllà. I, vist el panorama que es detecta darrerament, aquesta haurà de ser encara una funció primordial, de la mateixa manera que cal continuar fent tasca substitutòria en aquells àmbits on l'estructura política és més hostil a la presència i desenvolupament de la cultura catalana, com és el cas del País Valencià des de fa molts anys, o han estat les Balears en l'anterior legislatura.

L'Associació desenvolupa, al costat d'aquesta funció de connexió cultural, tasques de difusió i promoció que no són cobertes satisfactòriament pels ens que han creat les administracions públiques. Té representants en la Institució de les Lletres Catalanes, el Consell Català del Llibre per a infants i joves o el recent Consell de Cultura de Barcelona, des d'on tracta d'impulsar

i afavorir accions de difusió i promoció. Però continua organitzant cicles, conferències, lectures, recitals i altres accions d'aquesta mena, en col·laboració amb les universitats o com a promotora, en els mars més diversos i tractant de cobrir buits en zones de poca activitat o en relació a formes literàries mancades de promoció. Així, anualment se celebra un seminari sobre traducció i, cada tres anys, un congrés de literatura infantil i juvenil, i, a més, organitza els cicles "Poesia i copos" (Barcelona), "Escriptors al terra" (València), "Diàlegs a tres" (València i Alacant), "Lletres dites", "Escriure", "Il·lustrats" (a les diverses illes Balears), etc.

També pertanyen a les tasques de difusió les publicacions com la revista "Literatures" o les col·leccions "Retrats" i "Quaderns divulgatius", a més d'altres edicions puntuals. La difusió i la comunicació amb els associats s'asseguren a través de les "Circulars" i, molt especialment, des de fa molts anys, d'una pàgina web molt consultada, sobretot perquè incorpora més de 400 pàgines dedicades a autors clàssics i actuals, amb una àmplia informació. En aquesta mateixa línia divulgativa, des de fa uns anys s'editen els dvd "Veus literàries", dels quals fins ara n'han aparegut 25, que són consultables a internet i que, a més, han estat difosos per la xarxa de televisions locals, gràcies a un acord amb Comunicàlia. Actualment, està en procés de remodelació la pàgina web, per tal de millorar-ne disseny i continguts, i fer-ne un instrument millor de comunicació amb els associats i entre ells, amb una intranet de consultes, fòrums, debats, i també millorant l'articulació i difusió dels continguts més directament professionals.

Perquè aquest és, naturalment, l'altre gran eix de la tasca de l'AELC: la defensa dels drets d'autor, la línia reivindicativa, o si es vol "sindical", posant en mans dels seus associats instruments diversos, que van de l'assessorament legal a facilitar el compliment de les seves obligacions fiscals, en una tasca menys visible però fonamental. L'Associació va ser capdavantera en la ne-

Retrats. Col·lecció de monografies d'escriptors. Fins ara se n'han publicat 13.

LITERATURES. Publicació anual. Revista de promoció i de difusió.

Quaderns divulgatius. Se n'han publicat 24. Recullen elements temàtics: poètica, prosa, crítica literària, etc.

GALEUSCA. Recull d'articles sobre gènere, història i cultura.

gociació amb la Federació de Gremis d'Editors d'un contracte-marc per a l'edició d'obres originals i traduccions, l'any 1989, que actualment està essent revisat per ambdues bandes, per tal d'acomodar-los a les novetats tecnològiques i també per corregir les pràctiques abusives que, a poc a poc, s'han anat instaurant en el sector. Ben aviat, doncs, hi haurà nous models contractuals, però també un codi de bones pràctiques, alguna mena de tribunal o comissió arbitral per a resoldre els conflictes entre ambdues parts, i la definició de temes mal resoltos per la llei, com ara les referents a obra d'encàrrec i obra col·lectiva. En aquest mateix àmbit dels drets, participa en les tasques del Centro Español de Derechos Reprográficos-CEDRO, pel que fa als temes de llicències per còpia privada, cànons digitals, compensació per préstec bibliotecari, etc. que desenvolupa també una important activitat de tipus assistencial i en favor dels autors més desfavorits.

D'altra banda, l'AELC actua de mitjancera en casos d'incompliment contractual -sobretot, per manca de pagament dels drets d'autor- per part d'editors o altres empreses i institucions, elabora i difon uns barems indicatius per als emoluments a percebre per tasques paraliteràries -conferències, jurats, tertúlies, etc.-, té una base de dades de consulta pública sobre traductors amb les seves llengües i especialitats, realitza sessions informatives sobre temes de fisca-

litat, règim de treballadors autònoms i drets d'autor per als seus associats, i, en general, es posa al seu servei per resoldre'ls tots aquells temes més relacionats amb l'especificitat de la seva feina en tots els àmbits de la professionalització. Per a això, una àmplia enquesta realitzada els anys 2006-2007 va definir, per primera vegada amb dades objectives i concretes, la realitat de la situació professional dels escriptors i escriptores associats, amb xifres reveladores de l'augment del grau de professionalització entre les generacions més recents, detectant nous àmbits de possible actuació i defensa, i constatant la diversitat de fonts de treball, més enllà del cercle tradicional del llibre: guionatge, arts escèniques, gestió cultural, col·laboració a premsa i mitjans audiovisuals, i un llarguíssim etcètera, que configura una nova imatge, multiforme, del sector més professionalitzat de la literatura.

Com a resultat de tot això, l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana, després de celebrar el seu trentè aniversari, s'està plantejant nous reptes, que responguin a les velles i a les noves necessitats dels seus membres, començant per ampliar la seva implantació, encara que ja siguin 1.100 els seus membres, entre les noves veus i les generacions més recents. Per continuar enfortint la capacitat del món creatiu de les lletres d'incidir en la societat i de millorar les seves condicions, les pròpies i les de tothom.

FEDERACIÓ LLULL

Òmnium Cultural
Carrer Diputació, 276, pral.
08009 Barcelona
tel. 93 319 80 50
www.omnium.cat

Obra Cultural Balear
Carrer Pare Bartomeu Pou, 31, baixos
07003 Palma
tel. 971 72 32 99
www.ocb.cat

Acció Cultural del País Valencià
Edifici Octubre
Carrer de Sant Ferran, 12
46001 València
tel. 96 315 77 99
www.acpv.net

Entitats cíviques i culturals

Les entitats cíviques i culturals han tingut i tenen un paper cabdal en el manteniment, la defensa i la promoció de la llengua i la cultura catalanes perquè sempre han estat un instrument de dinamització social. Durant molts anys -malauradament en molts casos encara ara- van exercir una funció de suplència davant les insuficiències de les institucions i ara segueixen a l'avantguarda de la reivindicació i de la denúncia col·lectives. Dediquem una atenció particular a la Federació Llull perquè aplega les grans entitats de Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears, però hi ha moltes entitats amb un treball molt meritori; algunes han estat objecte d'atenció des de les pàgines de Les Notícies de llengua i treball. Esmentem algunes: la Plataforma per la Llengua i la Coordinadora d'Associacions per la Llengua (CAL), la Federació de la Catalunya Nord, les entitats de la Franja (Associació Cultural del Matarranya, Institut d'Estudis del Baix Cinca, Centre d'Estudis Ribagorçans i Casal Jaume I de Fraga), la Federació d'Escola Valenciana i d'altres.

La Federació Llull

Jordi Porta Ribalta, president d'Òmnium Cultural

La Federació Llull – federació d'entitats culturals dels Països Catalans – va ser creada l'any 1990 per Acció Cultural del País Valencià (ACPV), Obra Cultural Balear (OCB) i Òmnium Cultural (OC) amb la voluntat de compartir projectes, sumar esforços i defensar i fer viable la unitat de la llengua i de la cultura catalanes.

Parteix de la base que la institucionalització política del País Valencià, de les Illes Balears i del Principat de Catalunya ha de dependre de la voluntat dels seus ciutadans, com no podria ser d'altra manera en una societat volgutament democràtica. No obstant això, el fet de compartir una mateixa llengua no és una qüestió que depengui de la voluntat de la població, manipulada o no per raons polítiques, sinó que és un fet reconegut pels experts nacionals i internacionals en filologia i història de les llengües, els quals han avalat la unitat de la llengua catalana des de Saltes a Guardamar i des de Fraga a Maó amb les varietats dialectals internes pròpies de qualsevol llengua. Per tant, cal insistir en la diferència entre la voluntat política, expressada en un moment determinat, i els fets lingüístics i culturals consolidats en el curs de la història.

Manifestació a Lleida (17-XI-2008) a l'inici de la campanya "300 anys. Caminant cap al futur". Des de la Federació Llull volem commemorar els 300 anys de la pèrdua de les llibertats del nostre poble, que va iniciar-se el 1707 amb la derogació d'Almanes i la caiguda de València i va culminar el 1714 amb la caiguda de Barcelona i, un any més tard, de Mallorca. Comemorar, però, no vol dir viure en el passat, sinó reflexar la lluita per recuperar els nostres drets i construir un futur en llibertat. Per això, des de la societat civil organitzada, volem recordar la nostra història i treballar conjuntament per avançar cap a la plenitud dels Països Catalans.

La campanya "300 anys. Caminant cap al futur" es desenvoluparà entre 2007 i 2014, tot seguint la cronologia de la Guerra de Successió, mitjançant un gran esdeveniment anual i diverses activitats que permetin crear espais de participació, intercanvi i reivindicació arreu del territori.

Juan Ribell, d'Òndium, i Eusebi Climent, d'ACPV, amb diversos participants i actors durant la roda de premsa per anunciar la campanya d'ACPV per pagar la multa dels repetidors, una crida popular per fer burla als 300.000 euros de la multa imposada a ACPV per no haver tancat als repetidors que permeten rebre al País Valencià les emissions de TV3. Col·legi de Periodistes de Catalunya a Barcelona (18-X-2007).

Sobre aquest tema, la Federació Lluïl va fer una compareixença a la Comissió de Cultura del Senat Espanyol l'any 2004 en la qual, malgrat algunes objeccions dels senadors del Partit Popular i d'Acció Valenciana, va quedar clar, per si encara calia, la unitat de la llengua. Intentar posar en entredit que Ramon Lluïl, Ausiàs Marc, Ramon Muntaner o Joanot Martorell no formen part del mateix patrimoni lingüístic, seria tant com suposar que Joan Francesc Mira, Francesc de Borja Moll o Mercè Rodoreda escriuen o escriven en diferents llengües.

La Federació Lluïl va rebre el Premi d'Honor de la Fundació Carulla l'any 2007. Les tres entitats que formen la Federació Lluïl són associacions cíviques amb un nombre total de 25.000 socis (6.000 d'ACPV, 3.000 d'OCB i 16.000 d'OC). Com es natural, cada entitat té el seu propi programa i realitza les activitats que responen més adequadament a la situació concreta del país respectiu. Però activitats en comú, compartides en funció d'aquelles qüestions que ens atyen en conjunt, es programen periòdicament. Vet aquí alguns exemples:

La commemoració de la Guerra de Successió

Tot país, per tirar endavant, necessita memòria i projecte. Sense projecte pot quedar paralitzat. Sense memòria, però, pot quedar mancat de fonament. En el nostre cas, cal recordar els drets històrics arrabassats per la força de les armes, i pel que fa referència a la Guerra de Successió, cal recordar el Decret de Nova Planta que va suprimir la supressió de les institucions pròpies i la persecució de la llengua catalana. La commemoració consisteix en una activitat popular, acompanyada d'elements pedagògics de cara a la població. L'any 2007 es va celebrar a Lleida, coincidint amb els tres-cents anys de la caiguda de la ciutat a mans de l'exèrcit borbònic com a conseqüència de la batalla d'Almansa. Cada any es farà la commemoració en una ciutat diferent fins acabar el 2014 a Barcelona. Enguany, aquest 2008, se celebrarà a la ciutat de Tortosa.

La reivindicació d'un espai comú de comunicació

Les mesures preses per la Generalitat Valenciana per tal d'evitar que arribi el senyal de TV3 al País Valencià és una de les accions polítiques més contradictòries que s'han donat darrerament. Intentar tancar els repetidors i posar multes pel seu funcionament en una època que tothom defensa que cal ser oberts i que no es poden posar portes al camp, és una incongruència. Si, a més, es vol intentar que no hi pugui haver comunicació justament en un espai on es comparteix la mateixa llengua, la deriva irracional ja no té límits. La Federació Lluïl ha donat suport a les accions que ha portat a terme sobre aquest tema Acció Cultural del País Valencià i també ha procurat fer el

mateix, encara que amb circumstàncies polítiques diferents, amb l'Obra Cultural Balear, per tal potenciar aquest espai comú de comunicació.

El vuitè centenari del naixement del Rei Jaume I

El naixement del rei Jaume a Montpeller el 1208 és una ocasió també per rememorar les nostres arrels històriques. Les institucions públiques i entitats acadèmiques organitzaran actes públics, editaran llibres i es faran cicles de conferències. Per la nostra part intentarem col·laborar amb aquestes iniciatives en la mesura de les nostres possibilitats, però també organitzarem pel nostre compte algunes activitats de caràcter popular destinades a tots els ciutadans dels Països Catalans i encaminades a facilitar el coneixement d'aquells aspectes que poden tenir més rellevància de cara a entendre els condicionants històrics de la situació actual.

El coneixement mutu

Les tres entitats que formem la Federació programem activitats que serveixin perquè els membres o socis en el seu conjunt tinguin ocasió de conèixer la realitat de la totalitat dels Països Catalans. Amb aquesta finalitat s'organitzen viatges culturals oferts especialment als socis de cada entitat per tal que puguin incrementar el coneixement de la realitat on actuen les altres entitats. Aquestes activitats no es limiten únicament al territori dels Països Catalans. Darrerament s'ha organitzat un viatge conjunt al País Basc amb la mateixa finalitat i, en aquest cas, per tal d'establir contactes d'intercanvi que puguin servir de cara al futur.

La informació recíproca sobre les prioritats

La informació constant sobre les activitats que cada entitat fa en el seu territori també serveix per polsar les diferents situacions i les preocupacions immediates de cadascú. En aquests moments podem afirmar que hi ha dos temes que estan a l'agenda de la programació de les tres entitats. D'una banda, som conscients de la importància que avui tenen les noves tecnologies i les indústries culturals tant per a la creació com, sobretot, per a la difusió i popularització dels productes culturals. En aquest sentit hem d'afrontar el repte que suposa la limitació d'un mercat cultural que, tot i ser més important demogràficament que molts dels mercats europeus actuals, té unes característiques especials en no disposar d'un estat propi i, al mateix temps, tenir una població que pot consumir perfectament els productes elaborats a partir d'una llengua parlada per 300 milions de persones. Els Estats prenen mesures, que es consideren normals, de protecció de la pròpia indústria cultural i de la pròpia llengua i així, compensar

els desequilibris causats per la pura inèrcia de les lleis del mercat, però en el nostre cas, mesures fines i tot molt més modestes, són ràpidament titllades d'imposicions i d'intervencionisme inacceptable.

D'altra banda, els moviments de població deguts als desequilibris territorials i a la mundialització de l'economia, estan incrementant acceleradament el fenomen de la immigració. A Catalunya, per exemple, hem passat en pocs anys d'un 3% de la població a un 14%. Els reptes legals, laborals i culturals són importants. Nosaltres trebalem sobretot en els aspectes culturals, tenint en compte que la majoria de nouvinguts, quan arriben al nostre país, ignoren l'existència de la nostra personalitat cultural específica. El programes que ja hem posat en marxa en aquest sentit permeten contribuir a una cohesió social que creiem indispensable per al futur i el benestar dels ciutadans del nostre país. Es tracta de facilitar, per exemple, la igualtat d'oportunitats, també de tipus lingüístic.

Els nostres països tenen un futur esperançador però depèn de la consciència de les institucions públiques pròpies i de la voluntat dels seus ciutadans. I perquè és convenient el manteniment de la nostra personalitat lingüística i cultural? Ha estat la nostra manera col·lectiva d'estar en el món i una forma específica d'expressar-la que forma part de la riquesa cultural de la humanitat.

José María Melero, president d'Obra Cultural Bulevar, Salvador Gudiol, secretari, Jordi Porta, president d'Obra Cultural, Vicent Portet, periodista, i Eusebi Gleyant, president d'Acció Cultural del País Valencià, durant un acte a la Fundació Tapies de Barcelona (in la campanya per desmarcar el llançament dels segadors de TVC al País Valencià, per assolir un acord TV3-Canal 9 amb plenes garanties i per fer possible que totes les nostres televisions arriben a tots els Països Catalans).

Acte d'inauguració a Jòrcs i organitzat per la Federació Lull i la Institució Joan Fuster, amb el suport del FC Barcelona, Patronat d'Estudis Catalans, ajuntaments i artistes. Capella de Santa Agneta del Palau del Rei de Barcelona (10-IV-2000). Foto: homocòpica i fustier la figura i fustier del rei Jaume i que representa els vint-i-un i les relacions que existien als territoris de parla catalana.

49

Dossier |

La fragmentació de la nostra àrea idiomàtica

Joan Tudela, Àrea de Llengua i Comunicació de la Fundació Corregutxaga

Vet aquí el que hauria de ser un dels nostres lemes nacionals: contra la fragmentació, vertebració. La fragmentació administrativa de la nostra àrea idiomàtica és un fet i és un problema.

Que és un fet és indiscutible. La nostra llengua és parlada a Andorra, que és un Estat independent, i a Catalunya, les Illes i el País Valencià, que són tres comunitats autònomes del Regne d'Espanya, i a la Catalunya del Nord, que és un departament de la República francesa, i a l'Alguer, que és un municipi de l'illa italiana de Sardenya, i també a la franja oriental d'Aragó i a la regió del Carxe de Múrcia, que són totes dues comunitats autònomes d'Espanya. Una fragmentació territorial ben notable.

Fragmentació administrativa que inclou un gran ventall de situacions legals. A Andorra el català és oficialment establert, en paraules

d'Espru, "amb una absoluta, única, indiscutida sobirania". A Catalunya i a les Illes el català és la llengua pròpia i oficial. Al País Valencià gairebé. A la Catalunya del Nord, a l'Alguer i a l'Aragó el reconeixement legal del català és escàs. A Múrcia és mínim.

Des de l'òptica sociolingüística, la varietat és igualment notable. A la Franja aragonesa, que no ha rebut immigració, la vitalitat del català és alta, mentre que a la Catalunya del Nord la substitució del català s'ha gairebé completat. A Andorra i a Catalunya i a les Illes, terres receptors d'immigració, la situació del català és encara sòlida, però delicada. Al País Valencià -i al diguem-ne apèndix valencià del Carxe- la llengua reula, tot i que manté una certa vitalitat en algunes comarques. A l'Alguer la situació actual del català és precària.

La consciència de la unitat de la llengua es troba igualment fragmentada. Al País Valencià, on fins i tot el nom de la llengua és diferent: s'anomena valencià, és on està més arrelada la reticència al reconeixement de la unitat.

Davant aquest panorama, des del catalanisme lingüístic, existeix la temptació de dir "apaga y vámonos". Però, com que no podem permetre'ns el luxe del pessimisme, hem d'optar per l'optimisme actiu. Contra la fragmentació, vertebració. Necessitem com l'aire que respirem la vertebració -lingüística, cultural, comunicativa- de la nostra àrea idiomàtica.

Internet, el gran espai virtual de la nostra època, és extraterritorial, de manera que la nostra fragmentació administrativa no l'afecta. La instauració, a més, del domini .cat representa un reconeixement important de la llengua catalana a la xarxa. Tots els espais que s'hi expressen en català -webs, diaris digitals, etcètera- formen el país català a la xarxa, un país feliçment unificat.

També tenim feliçment unificada la nostra normativa lingüística. Malgrat que existeixen dues autoritats, que són l'Institut d'Estudis Catalans i l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, malgrat que fins i tot *El Temps*, un setmanari que milita a favor de la idea de Països Catalans, es planteja la coexistència a les seves planes de tres estàndards (català, valencià, balear), la veritat és que ortografia, lèxic, morfologia, sintaxi i fonètica de la nostra llengua no presenten més diferències territorials que les altres llengües europees.

Un altre actiu que tenim és l'articulació d'alguns dels àmbits de la nostra societat, com ara la Federació Ramon Llull, que aplega Òmnium, Acció Cultural del País Valencià i l'Obra Cultural Balear, i l'Institut Joan Lluís Vives, que és la xarxa d'universitats de tot el nostre àmbit lingüístic.

El mal, però, és que hauríem d'haver vertebrat un mercat cultural compartit i un espai de comunicació compartit i no ho hem fet. Els llibres en la nostra llengua que publica una editorial valenciana haurien d'arribar a tot arreu. El teatre en català de Barcelona s'hauria de representar a València sense haver de canviar de llengua. Un cantant de Mallorca hauria de ser escoltat, també, a la part continental del nostre àmbit lingüístic. Però sobretot hauríem de tenir una premsa, una ràdio i una televisió en la nostra llengua adreçades a tota la gent que viu de Salses a Guardamar i de Fraga a Maó. El dilema de les llengües minoritzades com la nostra és "o substitució o normalització", en paraules d'Arucil. Hi podem afegir, també, que el dilema és o fragmentació o vertebració.

50

Dossier |

Hem considerat oportú fer el tancament d'aquest dossier sobre l'articulació de l'àrea lingüística amb una entrevista al director de l'Institut Ramon Llull, perquè si el dossier tracta sobre els diferents instruments que articulen la realitat lingüística i cultural de l'àrea lingüística catalana, l'IRL s'ocupa precisament de la projecció i la difusió exterior d'aquesta realitat.

Institut Ramon Llull

C/ Diputació, 279, baixos
08007 Barcelona
tel. 93 467 80 00

www.llull.cat : àmplia informació (actualitat, llocs on aprendre català al món, base de dades sobre llibres i autors catalans traduïts, ampli ventall d'entorns d'interès cultural i amb diccionaris, vídeos, mostres de cultura catalana al món, relació d'ajuts, etc.)

Josep Bargalló,
director de
l'Institut Ramon
Llull

Hèctor Moret | Joan Guàrdia

Fotografia de **Carles Suqué**

Josep Burguella ens rep al seu despatx. Afable i precís, i amb un punt d'entusiasme, ho té tot al cap i ens ho explica.

Quines són les principals línies de treball de l'IRL?

L'objectiu de l'IRL és la projecció i la difusió exterior de la llengua i la cultura de tots els seus territoris. Tenim l'obligació de la projecció i la difusió de tota la cultura de tots els territoris de parla catalana, fins i tot d'aquells territoris en què el seu govern no participen en la gestió de l'IRL. Això vol dir que no ens limitem només a la cultura que s'expressa en català, tot i que la presència de la nostra llengua és fonamental. Tenim tres àrees d'actuació bàsica que compten amb dues àrees de suport (Gerència i Comunicació) i són les següents: Universitat i Llengua, Humanitats i Ciència, i Creació.

L'Àrea d'Universitat i Llengua promou i coordina els estudis sobre llengua i cultura catalanes fora del domini lingüístic. Ara mateix hi ha 180 universitats on s'imparteixen aquests estudis. En 164 els estudis s'imparteixen amb la participació de l'IRL. La situació del professorat respon a diferents modalitats: professorat propi de la Universitat, professorat de l'IRL i professorat de la Universitat i de l'IRL a la vegada (que es dona en una majoria de casos). Aquests estudis, en la seva vessant no universitària, també s'imparteixen en d'altres llocs: casals catalans o diferents tipus de centres culturals. I també ens encarreguem de fer les proves de coneixements de català a l'exterior.

L'Àrea d'Humanitats i Ciència dona suport a la producció de traduccions d'obres escrites en català a una altra llengua. Cada any hi ha un augment, més traduccions i més gent que demana ajut, un ajut que vehiculem a través de l'editorial que edita la traducció. També s'encarrega de la promoció d'autors catalans, a través de fires, trobades literàries, presentacions o taules rodones. És una feina quotidiana i d'alguna manera fem de viatjants d'escriptors i pensadors.

L'Àrea de Creació abasta les arts plàstiques, el teatre, la dansa, la música, el circ i en general la creació que no és literària. Es tracta de facilitar el desplaçament pel món dels creadors i de participar en diferents programacions arreu, a través de diferents festivals que a vegades ens encarreguen part de la programació. És el cas, enguany, del Festival Internacional Cervantino de Guanajuato o el de Montreal (Quebec). Pel que fa als desplaçaments, en alguns casos n'assumim el cost, per tal que els creadors de casa nostra puguin sortir a l'exterior i que des d'arreu els puguin contractar sense que el preu del desplaçament sigui un impediment. Pel que fa a les arts plàstiques també tenim com a objectiu la identificació. Molts creadors catalans del segle XX de primer nivell internacional, com ara Dalí, Miró, Tàpies o Gaudí, no són coneguts com a catalans, i és per això que fem aquesta feina supletòria d'identificació. En l'exposició "Barcelona i Modernitat, de Gaudí a Dalí", a Nova York, els organitzadors van incloure la paraula Barcelona en el títol, perquè funciona com a marca internacional, i no vam aconseguir que hi aparegués Catalunya, però sí vam aconseguir que a través dels continguts de l'exposició els artistes apareguessin clarament identificats com a catalans. Enguany fem una cosa semblant amb l'exposició del MOMA, també de Nova York, dedicada a Joan Miró, aquesta tardor, en la qual col·laborem, conjuntament amb el Departament de Cultura.

Tenim l'obligació de la projecció i la difusió de tota la cultura de tots els territoris de parla catalana

L'IRL actua només fora de l'àmbit lingüístic? Distingim clarament l'àmbit lingüístic català i la resta, però sense intencionalitat política. No intervenim dins del domini lingüístic, i per a nosaltres és el mateix Madrid, Nova York, París, Berlín, Londres o Melbourne. De moment a Madrid no hi hem organitzat cap gran exposició, però sí que hi hem estat, per exemple amb l'organització de la Setmana de la Cultura Catalana, inclosa en el programa "Sant Jordi al món" que ens ha portat per 27 ciutats, de 13 estats i de 3 continents, o en col·laboració amb el Círculo de Lectores vam portar-hi una exposició sobre Palau i Fabre, amb conferències, taules rodones i l'actuació de Toti Soler i Cinta Massip. A vegades des de l'Alguer o Perpinyà pensen que els seria útil la nostra intervenció, però no pot ser, perquè desvirtuaria la nostra finalitat. Hem donat suport a artistes valencians com Obrint Pas o Miquel Gil, o al pintor il·lenc Miquel Barceló en algun dels seus projectes més complicats, o també a Antoni Miró en algunes de les seves exposicions de fora. Quan l'ajut és personal o empresarial, només la podem donar a persones residents fiscalment en territoris els governs dels quals participen en l'IRL. Per tant no podem donar suport econòmic a un pintor resident al País Valencià, però sí a la sala nord-americana que li organitza una exposició o per a l'edició del catàleg. És el mateix cas de la presència d'artistes i escriptors nord-catalans, com Joan-Lluís Lluís, a Alger, de la mà de la Caravana Algèria-País Català, en què vam ajudar els orga-

A la Fira del Llibre de Frankfurt, que va tenir com a convidada d'honor la cultura catalana, per primera vegada una actuació de projecció i promoció exterior de la cultura catalana va comptar amb la intervenció d'institucions públiques o governs de tots els territoris de parla catalana

nitzadors d'Alger. D'aquesta manera no caiem en l'absurd d'haver de dir als nostres interlocutors d'arreu del món que ajudem un artista català en funció de la seva província, perquè no entendrien res. Recentment hem treballat a Nova York amb els escriptors Josep Maria Fonalleres, Carme Riera i Francesc Serés, i vam portar a Joan Francesc Mira a Frankfurt. En cap cas mirem d'on és o on resideix, perquè si se'ls convida des de Nova York, és a l'organisme de Nova York a qui ajudem. No fem mai cap distinció.

Ara mateix, quines institucions participen en l'IRL? L'any 2007, a la Fira del Llibre de Frankfurt, que va tenir com a convidada d'honor la cultura catalana, per primera vegada una actuació de projecció i promoció exterior de la cultura catalana va comptar amb la intervenció d'institucions públiques o governs de tots els territoris de parla catalana. D'aquí uns quants anys ens adonarem que aquest en va ser el principal èxit polític, i hem de ser capaços d'aprofitar-ho, i de veure'n la multiplicitat, perquè hi ha una dificultat objectiva d'operar amb quatre estats (Alguer-Itàlia, Andorra, Catalunya Nord-França i Espanya). Així, amb quatre legislacions, com federar la nostra actuació? L'IRL té la seu a Barcelona, a l'empara de la legislació espanyola, però Andorra és un estat sobirà i per tant un altre marc. Per això hem construït un entramat jurídic que ens permeti fer-ho. L'IRL és la maquinària, les persones que treballen, l'organitzadora, i està constituït pel Govern de la Generalitat de Catalunya, l'Institut d'Estudis Catalans, la Xarxa Lluís Vives i -ben aviat- el Govern Balear. Andorra i l'IRL han constituït la Fundació Ramon Llull, amb seu a Andorra, que marca els criteris rectors de l'IRL i permet la participació de gent procedent de diferents estats i diferents legislacions. Això permet que la Fundació Ramon Llull ja hagi rebut la petició d'entrada del Consell General dels Pirineus Orientals -l'equivalent a la diputació de la Catalunya Nord-, i alhora preveu la presència en el seu si d'ens que no són governs i és així com s'articularà la participació d'un consorci d'ajuntaments valencians que ho han demanat o d'ajuntaments de la Franja, a més de l'Alguer. He mantingut converses amb algun alt càrrec del Govern d'Aragó i la posició mai ha estat negativa, i de les converses amb alguns ajuntaments de la Franja tampoc n'ha sortit cap posició negativa. Pel que fa al Govern d'Aragó, se'ns va plantejar que estava pendent de resoldre's el projecte de llei de llengües. Tot esperant com s'acaba una cosa i l'altra, mantenim la previsió que hi haurà representació de la Franja en l'IRL. Mentre no es resolgui l'entrada del Govern Valencià i del Govern d'Aragó en l'IRL, es treballa en alguna solució municipal. Convé tenir en compte que el País Valencià és un territori de llengua catalana gairebé complet mentre que Aragó ho és parcial, i per tant són dues realitats diferents. També teniu raó en què una altra diferència és que el català és llengua oficial al País Valencià i a Aragó no.

Ja disposem d'una certa perspectiva per valorar la presència a Frankfurt 2007.

Que fossim els convidats d'honor de l'any passat significa un gran reconeixement internacional que no es va valorar prou des d'aquí. En certs moments vam estar a punt de fer-ho malbé. La Fira del Llibre de Frankfurt és la gran trobada anual del sector empresarial mundial del llibre i d'allò que hi ha al voltant (impressors, antiquaris, dissenyadors gràfics de llibres, còmics, etc.), amb 12.000 periodistes acreditats -com habitants té Torredembarra- i 180.000 professionals d'arreu del

món -i Tarragona en té menys. Cada any hi ha un país convidat i que la cultura catalana fos la convidada vol dir que va ser la primera vegada que no es convidava un estat, que no hi havia un estat al darrere; això vol dir un reconeixement que ens situa en la fase d'ascens a la primera divisió. Enguany se'ns ha convidat a Guanajuato, Mèxic, també com a primera vegada que no es convidava un estat, i per a l'any vinent se'ns ha convidat al Quebec. Acabo d'arribar del Festival de las Artes de Costa Rica i el mateix, però els hem hagut de dir que posposin la invitació dos o tres anys, perquè no donem l'abast. Aquesta dinàmica és molt important per al país, la cultura i la seva indústria. Amb Frankfurt, ens van embolicar amb discussions metafísiques i bizantines, però les coses són clares si no les barregem. A l'Algier ningú no va qüestionar la no presència d'escriptors en castellà de la mateixa manera que a Barcelona ningú no va pensar en els escriptors en francès de Perpinyà. Catalunya, Països Catalans, cultura catalana, llengua i literatura: què? Un embolic, si no tenim clar que una literatura es fa en una llengua. Tenim una indústria editorial potent i la literatura catalana en la seva història i en l'actualitat és comparable a les altres literatures europees, i disposem d'una capacitat organitzativa potent i en les altres disciplines d'acompanyament tenim un nivell d'alta creativitat. Crec que ens en vam sortir molt bé. Durant els dies previs, érem allà i ja veíem que les diferents exposicions i mostres d'arquitectura, disseny, fotografia o còmic s'omplien i que la crítica especialitzada en parlava bé. Ens trobàvem que alts representants alemanys feien valoracions molt positives, els mateixos que sis mesos abans havien expressat algun dubte. Tot això aquí no va arribar gaire. El dia de la inauguració oficial, amb el discurs de Quim Monzó, era clau, i vaig tenir la sensació que molts catalans s'ho mirarien des del sofà amb la mateixa actitud que davant els penals en un partit del Barça en una final europea: ja veuràs com fallaran, com no l'encertarem, com quedarem malament. Davant de 1.800 persones, la majoria no catalans: aplaudien, i no van parar d'aplaudir fins que en Monzó es va aixecar a saludar; havíem marcat els penals. Vam superar moltes coses, hi va haver encerts i errors, i altra gent que hi podia haver anat: alguns no van voler, d'altres no podien i d'altres que no els vam convidar, perquè més enllà d'una noms concrets i exhaustius es tractava de cobrir el màxim de perfils possibles, un equilibri i una representativitat d'homes i dones, territoris i gèneres literaris. La gran majoria de convidats va dir que sí, i la majoria de no convidats ho va entendre.

Podem quantificar el balanç de la presència a Frankfurt? Hi ha tres índexs d'avaluació. Primer, l'impacte en la indústria editorial pel que fa a la venda de llibres, productes i programari. Com a membres d'un sindicat podeu entendre la discreció dels empresaris a l'hora de donar xifres, però coneixem força casos que van superar les seves vendes habituals. Segon, veníem de 10 traduccions del català a l'alemany en tres anys, i l'any 2007 es va arribar a les 53. En el que portem de 2008, el nombre de peticions ja triplica la demanda d'anys anteriors. Hi ha hagut èxits particulars internacionals, com Maria Barbal o Jaume Cabré, que són clarament un impacte Frankfurt. De tota manera, la resposta a aquesta pregunta serà molt més clara d'aquí dos o tres anys, que en veurem l'evolució. Tercer, l'impacte mediàtic ha estat molt positiu i un altre efecte

important és la quantitat de festivals d'arreu del món que ens truquen, com ara el "Just pour rire" de Montreal que ens vol com a convidats per al 2009. Si ho haguéssim fet malament això no passaria, i hem hagut de dir no a força peticions. Durant els mesos d'abril i maig ha tingut lloc el World Voices Festival, el festival de literatura de Nova York que organitza el Pen Club dels Estats Units i que és un dels més importants del món. En edicions anteriors, costava moltíssim col·locar algun escriptor català en el programa col·lateral, però enguany el mateix director del festival ha vingut a Barcelona a veure'ns per tal d'incorporar escriptors catalans al programa oficial, un programa amb 150 escriptors, molts americans, d'arreu del món, amb la presència com a figures destacades de Vargas Llosa, Salman Rushdie i Umberto Eco, i la participació de sis escriptors catalans (Francesc Serés, Carme Riera, Josep M. Fonalleres, Mercè Ibarz, Joan Margarit i Àngels Aymar). Sis és una xifra alta, i en aquest tipus de festivals allò que conta més és entrar-hi. En definitiva, ben segur que la xifra de 53 traduccions a l'alemany no es pot mantenir, perquè la majoria de cultures del món no disposen de 53 llibres l'any per ser traduïts a l'alemany, com tampoc es tradueixen 53 obres literàries l'any de l'alemany al català. En tot cas, de moment els resultats són bons i caldrà veure d'aquí dos o tres anys si són sostinguts.

Quina és la relació de l'IRL amb els altres instituts de projecció cultural?

Hi tenim una bona relació, en general. Tenim una relació molt estreta amb la xarxa europea d'instituts LAF i, de fet, també en som promotors. Està formada per estats i no estats, amb una àmplia representació (hongaresos, lituans, letons, holandesos, danesos...). Fem un treball conjunt i en algunes fires, en particular les petites i molt allunyades, hi anem junts. Tenim un conveni de col·laboració preferent amb el portuguès Camões, perquè hi ha una igualtat de situacions. Així, mentre nosaltres estem presents en 180 universitats, ells ho estan en 230. El portuguès és oficial a cinc estats de tres continents. En molts casos, quan hi ha la presència de l'ensenyament de l'espanyol, el català i/o el portuguès s'ensenya com a segona llengua estrangera, però això no passa en general a Amèrica en aquells països en què l'espanyol és la llengua oficial perquè ja no s'estudia com a llengua estrangera, i això sol comportar problemes per a col·locar el català, i el portuguès. Estem treballant en una mostra conjunta de cultures i literatures ibèriques que presentarem aviat. També tenim un conveni amb el Cervantes, però aquest institut té les seves característiques, com ara que no té professors propis a les universitats, a diferència del Camões i de l'IRL, i que disposa de molts edificis propis, uns 70, mentre que el Camões en té pocs. Cada centre del Cervantes té molta autonomia i les relacions amb l'IRL són molt diferents en cada cas. En la majoria de casos no hi ha cap relació, en d'altres hi ha alguna relació esporàdica i en una minoria hi ha una relació més sòlida. Avui, en 12 centres del Cervantes s'hi fan classes de català, en col·laboració amb l'IRL i pagades per nosaltres. Podem dir "en 12 centres!" o "només en 12 centres!", de la mateixa manera que algú es pot preguntar per què el Cervantes assumeix el cost de l'ensenyament d'una llengua però no de l'altra. Pel que fa a d'altres instituts, amb el Goethe hi tenim molt bona relació, tant a Barcelona com a fora, i amb l'Institut Francès hi tenim una relació sovintejada.

Després dels reportatges publicats sobre Romania i Bulgària i els col·lectius d'immigrants procedents d'aquests països arran de la seva incorporació a la Unió Europea, continuem la sèrie per mostrar els països d'origen dels diferents col·lectius d'immigrants que viuen i treballen a Catalunya, el país de la Unió Europea amb un índex més alt d'immigració

Bolívia,

és màgia feta terra, gent, cultura, ...; és màgia feta país

Elsa Oblitas Rosello, presidenta de l'Associació Centre Bolivià Català

Bolívia té com a nom oficial República de Bolívia i és un estat independent i sobirà situat en el centre-oest d'Amèrica del Sud. L'Estat Bolívia fou fundat amb el nom de República Bolívar en honor al seu alliberador, Simón Bolívar. Limita al nord i a l'est amb Brasil, al sud amb Paraguai i Argentina i a l'oest amb Xile i Perú. És, juntament amb Paraguai, un dels països de Sud-amèrica sense litoral marítim. També és el vuitè més extens en el continent americà i el vint-i-setè a nivell mundial.

Bolívia és un país multicultural, amb molta riquesa cultural, natural i arqueològica. Entre d'altres, destaca la Cultura Tiwanaku que es desenvolupà en el que avui és la regió occidental del país i els coneixements avançats de la qual en multitud de matèries quedaren com a llegat per al posterior Imperi Inca. Menys conegudes són les restes culturals arqueològiques en la regió oriental tropical de Bolívia on, entre d'altres, es desenvolupà la Cultura Hidràulica de les Lomas, la més extensa del continent americà, en les planes de Moxos i Baures actualment pertanyents al departament del Beni.

Bolivia té un atractiu turístic impressionant, des de les altures on hi ha les vistes del llac Titicaca, "el llac que desitja ser mar", i la serralada dels Andes al fons i on podem trobar una regió plena de muntanyes (Huyna Potosí, El Sajama, L'Illimani, etc.), travessant l'Altiplà -Bolivia és coneguda per aquesta formació geogràfica. Després, tot baixant s'arriba a les valls de Cochabamba, tot i que la major part de la seva superfície pertanyi a la regió dels Llanos orientals, on trobem el Parc Nacional del Madidi i el Parc Nacional de Noel Kempff (Patrimoni Natural de la Humanitat per la UNESCO). La impressionant bellesa del paisatge, així com la variada i abundant vida animal i l'interès botànic de què gaudeixen, han convertit aquest paratge en un dels centres turístics més importants i bells del país. A més a més compta amb les missions jesuítiques més importants de Bolívia i potser d'Amèrica ja que estan vives.

El Cerro Rico en el departament de Potosí fou en la seva època la veta de plata més important del planeta, i la UNESCO el declarà, així com a la ciutat de Potosí, Patrimoni de la Humanitat per la seva contribució al món, a més de ser una de les ciutats amb més construccions d'estil colonial. El Salar d'Uyuni, "Un mar fet de sal ...", la major planícia de sal de la terra, així com les llacunes de colors com Colorada i Verde en el sud d'aquest departament també són de gran importància turística.

Dades sobre Bolívia

Superfície: 1.098.585 km²**Població:** 9.627.269 hab.**Capital:** Sucre**Seu del Govern:** La Paz**Densitat:** 8,7 hab/km²**Independència:** 6 d'agost de 1825 (Espanya)**Nacionalitats:** veure mapa**Divisió Política:** 9 departaments**Idiomes oficials:** castellà, quítxua, aimara i guaraní

Etnies de Bolívia

1-1.000 habitants

1.000-10.000 habitants

més de 10.000 habitants

Dades a destacar

Revolució de 1952. Durant les eleccions presidencials de maig de 1951, l'exiliat líder del Moviment Nacionalista Revolucionari (MNR), Víctor Paz Estenssoro, aconseguí gairebé la meitat dels vots emesos. Amb la seva entrada aprovà per decret la reforma agrària, l'abolició del Pongaje -persones que treballen en semiesclavatge-, la nacionalització de les mines -aleshores eren privades- i el dret al vot.

La biodiversitat. El territori bolivià representa tot just el 0,2% de la superfície mundial. Els seus boscos representen al voltant del 3,5% dels boscos del món. Tanmateix, en el país hi trobem entre el 30 i el 40% de tota la diversitat biològica mundial.

El clima, quelcom sorprenent. A Bolívia trobem tots els climes, des del tropical a Los Llanos fins al polar en les altes serralades dels Andes. A més de la variabilitat de les condicions climatològiques, molts llocs del país presenten climes irregulars al llarg de l'any, amb variacions grans i imprevisibles.

Economia. L'economia boliviana es basa principalment en la mineria, la indústria del petroli i del gas natural, i la indústria agropecuària, cimentera i tèxtil.

Com ens eduquem i eduquem els nostres fills.

La població escolar inicial boliviana en el sector primari arriba aproximadament al 1.600.000 alumnes, mentre que els joves escolaritzats en el nivell secundari són uns 400.000. La cobertura del sistema educatiu abasta prop del 85% de la població i la majoria està en establiments fiscals, la qual cosa demostra que la demanda de serveis públics en l'àrea rural és molt gran. La taxa d'analfabetisme per a l'any 2005 era del 12% de la població boliviana, i en els darrers anys ha baixat gràcies als programes d'alfabetització del govern bolivià. El 85% de la població està educada en la fe catòlica.

Què mengem. La nostra gastronomia és força variada: a l'altiplà són abundants les fècules i els hidrats de carboni, com ara la patata i el chuño (patata deshidratada). A les valls de Cochabamba, Chuquisaca i Tarija es produeix una gran varietat de fruites i vegetals, grans i llegums. Tanmateix, el producte més important és el blat de moro. A les terres baixes o planes de Pando, Beni i Santa Cruz, la iuca reemplaça la patata i, alhora, sovintja més l'ús d'hortalisses i s'hi produeix sucre, ametlles, plàtans, fruites tropicals, soja i carn de hoví.

Anem al nostre passat, la nostra història

Les pintures rupestres d'Incamachay tenen 2.000 anys d'antiguitat, la qual cosa indica que el territori bolivià està habitat des de fa més de 12.000 anys, i alhora és el bressol de múltiples cultures, sobretot als Andes, i en destaca la Cultura Tiwanaku i els regnes aimares posteriors a l'expansió Wari. Aquests regnes foren annexionats per l'Imperi Inca en el segle XIII. La Cultura Tiwanaku es desenvolupà al voltant del centre cerimonial homònim a prop del llac Titicaca. La seva fundació va tenir lloc probablement abans de l'any 300. Posteriorment la cultura inca establí un vast imperi en el segle XV, poc abans de l'arribada dels espanyols. Bolívia constituí durant gairebé un segle una de les quatre grans divisions del Tahuantinsuyo (Imperi Inca) amb el nom de Collasuyo. La fundació espanyola es caracteritzà per presentar una base mineroagrícola. La ciutat de Potosí, la més poblada d'Amèrica en 1574 (120.000 habitants), es convertí en un gran centre miner per l'explotació de les mines de plata del Cerro Rico de Potosí i en 1611 era la major productora de plata del món. El rei Carles I havia atorgat a aquesta ciutat el títol de vila imperial després de la seva fundació. Les sublevacions de Chuquisaca i La Paz foren el punt d'inici de les guerres d'independència. El país es declarà independent el 6 d'agost de 1825 amb el nom de República de Bolívar que fou canviat per República de Bolívia. En 1826 l'alliberador Simón Bolívar atorgà al país la primera constitució, la qual fou aprovada pel Congrés de Chuquisaca. Antonio José de Sucre, Gran Mariscal d'Ayacucho, fou elegit President de la República de Bolívia.

La realitat de la immigració boliviana

Els darrers anys, Bolívia ha exportat mà d'obra cap a Europa, tot perdent així gairebé un milió i mig de recursos humans, la qual cosa representa una gran pèrdua tant econòmica per la formació d'aquests recursos com també de qualitat humana. A data d'avui uns 51.000 bolivians resideixen a Catalunya, i en el conjunt de l'estat en són més de 300.000. Les causes per les quals migrem es poden resumir en:

- un país dependent
- un escàs desenvolupament industrial
- un mercat intern dèbil, i
- tenir uns mercats de treball dèbils i temporals

Segons els últims sondejos realitzats per l'Associació Centre Bolívia Català, els immigrants bolivians considerem que, per la procedència i la raça, som objecte d'expressions de xenofòbia més subtils o més obertes segons el lloc on ens trobem.

Problemes de la comunitat boliviana a Catalunya

L'arribada a l'Estat espanyol

Buscar habitatge

- Un dels factors que dificulta la integració social és l'accés a un habitatge digne.
- La precarietat dels habitatges als quals podem accedir; hem de conviure-hi fins a tres o quatre famílies, en 70 metres quadrats, amb els problemes de convivència que això comporta.
- Les condicions i la discriminació que patim per part dels propietaris dels pisos.
- Els preus i les pràctiques abusives per part dels propietaris dels habitatges de lloguer.

Buscar feina

- La majoria de bolivians ens trobem en situació irregular, i això implica una dificultat per trobar una feina digna i amb tots els drets.
- La majoria dels nostres companys troba feina a la construcció i l'agricultura. Triguem de mitjana d'un a dos mesos a trobar feina, però els darrers mesos la desacceleració econòmica la sentim amb molta força i ja tenim un gruix d'un 25% d'aturats que, a més a més, no estan registrats a l'INEM per la seva situació irregular.
- Les companyes treballadores de la llar i la neteja triguem de mitjana de 3 a 6 setmanes per trobar feina.
- El procés de regularització és molt lent, i hem de demostrar tres anys d'empadronament per accedir a regularitzar-nos per arrelament social, la qual cosa significa que d'aquí a uns dos anys la majoria de companys ja estaran en situació regular -si és que resulta suportable l'espera durant aquest temps.

Els primers impactes psicològics que patim

- El descobrir la realitat d'allò que no ens havien explicat i que allò que ens havien explicat no s'assemblava a la realitat que estàvem vivint.
- El despatisme per part d'alguns compatriotes que porten més temps residint aquí.
- El dolor de sentir-se sol o sola i el preguntar-se a què he vingut. El mer fet d'entrar i restar ací ja esdevé una dura tasca a la qual t'has d'encaixar cada dia.
- La separació de la resta de la família apareix com el principal problema en l'adaptació.

Conseqüències de la migració boliviana

positives

- majors ingressos econòmics destinats al consum familiar bàsic
- major moviment econòmic a Bolívia
- més de la meitat de les remeses són enviades per les dones migrants

negatives

- pèrdua de capital humà a Bolívia
- fragmentació del nucli familiar
- un alt percentatge de nens i nenes i adolescents fills de migrants veuen vulnerats llurs drets més bàsics; en particular pateixen maltractament físic i psicològic.
- la dona se sent responsable de la cohesió del grup domèstic i amb el deure de la identitat cultural, i aïhora desenvolupa estratègies d'adaptació i necessita com a element estabilitzador a la seva família.
- totes aquestes situacions provoquen sobretot que la dona estigui permanentment trista, i que es preguntin si val la pena lluitar per un futur millor.
- l'estat de vulnerabilitat psicològica de la dona ací és cada vegada més delicat; la seva situació irregular, amb la violació dels seus drets que comporta, i la falta d'habitatge les estan marginant.
- els darrers anys s'ha detectat una major obertura de bars o restaurants; des del 2003: cada any uns 100 bars i 5 discoteques.
- quin és el cost social que s'ha de pagar per un futur millor?

Associació Centre Bolívia Català

data de creació: 12 d'octubre de 2002

c/ Reina Amàlia, 30-32, àtic 3a

08001 Barcelona

centrobolivianocatalan@hotmail.com

Expo Saragossa 2008: el món de l'aigua

Entrevista a **Juan Alberto Belloch**, alcalde de Saragossa

Secretaria de Comunicació i Estudis d'UGT Aragó

Juan Alberto Belloch a la plaça de los Sitios de Saragossa. Fotografia del Servei de Fotografia de l'Ajuntament de Saragossa

El propassat 14 de juny es va inaugurar l'Expo Saragossa 2008, un gran esdeveniment al voltant de l'aigua. Per això vam voler entrevistar Juan Alberto Belloch, alcalde de Saragossa, per conèixer les seves reflexions. Ens va rebre el dia 4 d'abril, en el seu despatx de la plaça del Pilar de l'Ajuntament de Saragossa

Som a menys de tres mesos per a la gran cita. Tot estarà a punt? No en tinguem cap dubte. Alguns països s'han endarrerit en llurs projectes expositius i llurs terminis d'execució s'han ajustat en excés, però per sort es tracta de casos excepcionals i el gruix de participants avança en temps i forma. Pel que fa a infraestructures i instal·lacions, és ben coneguda la intensitat amb què s'està treballant en el Pavelló Pont. Es tracta d'una obra d'una gran complexitat. Ja sabem que comportava riscos, però tinc la convicció que el 14 de juny lluirà com el que és, una obra espectacular i d'una bellesa enlluernadora. A dia d'avui no hi ha raons per pensar el contrari.

Quin nombre de visitants s'espera rebre? S'ha pensat en algun pla promoció per a que aquests turistes puguin conèixer més a fons Aragó i que no vinguin exclusivament a l'Expo 2008? S'espera una afluència de visitants aproximada d'entre sis i set milions, tot i que només és una xifra orientativa. Els acords assolits amb els principals tour-operadors i majoristes turístics nacionals i internacionals han servit per promocionar no només l'Expo sinó també Saragossa, Aragó i Espanya. Així, s'han dissenyat

paquets turístics en què a la visita a l'Expo s'hi afegixen d'altres destinacions, tot dependent de les preferències i el perfil del visitant. En sentit invers, la visita a Saragossa i Aragó han servit per completar un altre tipus de circuits que sense l'Expo no haurien estat possibles.

Heu relacionat l'espectacular creixement de l'economia aragonesa amb les inversions públiques i privades en l'Expo. Què hauria passat sense l'Expo? És difícil contestar aquesta pregunta perquè comportaria fer-ho sobre una hipòtesi i, com a tal, la resposta no tindria més valor que el d'una elucubració. Prefereixo contestar dient que l'Expo ens ha permès dur a terme en només tres anys les inversions que, atenent la trajectòria de la ciutat, n'haurien necessitat 25. Però més enllà d'aquest impacte econòmic, m'agrada destacar l'impacte emocional de l'Expo en els ciutadans. Crec no equivocar-me si dic que s'ha despertat un sentiment d'orgull, identificació i il·lusió desconegut en les últimes dècades.

I en qüestió d'ocupació, s'han presentat 12.000 persones per treballar en el recinte. Quants treballa-

L'Expo ha despertat un sentiment d'orgull, identificació i il·lusió desconegut en les últimes dècades

dors esperen contractar en total a la mostra? Es calcula que durant l'Expo treballaran diàriament uns 3.000 treballadors, 2.000 dels quals sortiran de la selecció d'aquestes 12.000 persones que esmenteu i que s'han presentat, tot interessant-se per algun lloc concret i lliurant el seu currículum.

La celebració també us ha ocasionat algun problema laboral, com ara els de TUZSA, policies locals,... Es tracta de conflictes puntuals que s'han de desvincular de la celebració de l'Expo perquè responen a motivacions internes i només tangencialment tenien a veure amb la mostra. Seria ingenu pensar que la conjuntura de l'Expo no ha influït en l'evolució d'aquests conflictes, però em nego a pensar que cap dels treballadors d'aquests serveis públics estigui posant per davant els seus interessos individuals als de Saragossa en un moment històric com el que estem vivint. Per això estic convençut que imperarà la voluntat d'acord i tant el Cos de Bombers com el de la Policia Local ho posaran tot per part seva per aconseguir un pacte que cobreixi les

seves reivindicacions i posi fi al conflicte.

El voluntariat també està sent un èxit, oi? I tant! El suport dels ciutadans ha estat des del principi una de les claus de l'èxit de la candidatura. Més de 45.000 persones s'han inscrit com a voluntaris. Una xifra rècord en una Exposició d'aquestes característiques, i això ens ha d'omplir d'orgull a tots plegats. És per això que vaig decidir que la passarel·la sobre l'Ebre dissenyada per Manterola estigués dedicada a ella i s'anomenarà passarel·la del Voluntariat.

El tema de l'aigua en l'Expo Saragossa sembla més i més encertat. A Aragó, gairebé cada dia, per un o altre motiu, trobem aquesta problemàtica en la premsa. L'organització d'una Exposició Internacional com aquesta se centra en la seva vocació de fòrum mundial de reflexió, discussió i debat sobre l'aigua i la seva política de gestió. Un espai excepcional en el qual s'hi aplegaran alguns dels majors experts en aquesta matèria,

procedents de tots els sectors i àmbits. Estic segur que tot el que s'hi digui i discuteixi marcarà la pauta teòrica i pràctica del futur de la gestió de l'aigua i del desenvolupament sostenible no només a Espanya, sinó que també a tot el món. La pròpia presència d'autoritats mundials en la matèria garanteix l'interès i el resultat de l'Exposició.

I després del 16 de setembre, què ens espera?

La post Expo ha estat una preocupació des del principi, des de la mateixa gènesi de la candidatura. Tot el recinte està dissenyat per a la seva reutilització posterior i la seva posta en marxa com un centre empresarial i institucional de referència a la ciutat. Una reconversió que atraurà noves inversions i nous fluxos econòmics, garantint així el seu rendiment. Passa el mateix amb la resta d'inversions i infraestructures que s'han realitzat i que permetran sostenir el ritme inversor i de creixement. Però a més a més estan en marxa, o en projecte, plans tan ambiciosos com el Pla de Mobilitat Integral, el de construcció de 20.000 habitatges socials o del barri tecnològic de Milla Digital, entre d'altres, els quals asseguren la sostenibilitat de les inversions i, per tant, el dinamisme econòmic de la ciutat.

És cert que ja teniu compromès el 40% dels edificis del recinte per a les empreses que es volen quedar?

No només és cert sinó que fins ara més de 200 empreses han mostrat interès per l'oferta d'oficines i instal·lacions del recinte. No és estrany, perquè es tracta d'un lloc privilegiat, en un entorn excepcional i en un espai nou i perfectament adaptat per a tasques administratives. Estic convençut que els 165.000 metres quadrats disponibles estaran reservats abans de 2010, data prevista de finalització de la reconversió de pavellons.

Quin missatge traslladaria als afiliats de la UGT?

Més que un missatge els traslladaria una invitació per a què visitin el recinte Expo, per a què participin de les seves activitats i espectacles i s'involucrin en els seus continguts. Ens trobem davant d'un esdeveniment històric, dels que passen cada cent anys i que hem tingut la sort de viure en primera persona. Resulta gairebé una obligació aprofitar aquesta oportunitat i celebrar intensament aquesta fita. Per això els convido a què vibrin durant els 93 dies d'Expo i gaudeixin d'una ciutat reinventada, moderna, hospitalària i sorprenent.

Malgrat que la Llei 10/98, de 21 d'abril de Residus, estableix dues tipologies de residus, els residus sòlids urbans i els residus perillosos, en la pràctica se n'utilitza una tercera referida als residus especials

Residus, problemàtica ambiental de primer ordre en el segle XXI (II)

Jeroni Fiol Renaudin, *marc del Gabinet de Presència de Fòrum Laborals de la UGT de les Illes Balears*

Un residu sòlid urbà és aquell que es genera en cases, comerços, oficines i serveis, així com aquells que per la seva natura o composició poden assimilar-se als anteriors i que no siguin considerats com perillosos. Els més comuns són:

Paper i cartó
Plàstics (envasos, bosses, ...)
Vidre
Matèria orgànica: restes d'ocells i de jardins
Residus biodegradables, és a dir, que es descomponen per un procés natural biològic que no danya el medi ambient

Un residu especial és aquell similar a un residu sòlid urbà per al qual hi ha un gestor específic que s'encarrega de la seva recollida i tractament:

Aerocòols
Medicaments
Cartutxos de tinta i tòners
Equips informàtics
Ferralla
Enderrocs i similars

La Llei 10/98 defineix el residu perillós com aquell que figura en la llista de residus perillosos, aprovada pel Reial Decret 952/1997 de 20 de juny; aquell que hagi estat qualificat com perillós per la normativa comunitària i aquell que pugui aprovar el govern d'acord amb allò que s'ha establert en la normativa europea o en convenis internacionals dels quals Espanya formi part. En definitiva es tracta d'un tipus de residu que per les seves característiques ha de gestionar-se de forma especial:

Tubs fluorescents
Olis minerals
Bateries de plom, acumuladors de níquel-cadmí i plom
Dissolvents
Solucions àcides
Material absorbent de substàncies perilloses
Residus de productes fitosanitaris
Residus que continguin mercuri o amiant
Medicaments citotòxics i citostàtics

Tot aquell residu que contingui o hagi contingut una substància perillosa, es considerarà com a residu perillós, i això inclou els envasos i la resta de recipients. La millor manera per distingir un residu d'un altre és a través de la consulta de l'Annex II de l'Ordre MAN/304/2002, de 8 de febrer, en la qual figura la llista europea de residus, marcant els perillosos amb un asterisc.

Què està en la nostra mà?

El primer pas és separar correctament els residus perquè puguin ser després tractats sense causar danys al medi ambient o a les persones. Això passa per conèixer les possibilitats de recollida de residus que ofereix el nostre municipi ja que és inútil separar-los en les nostres cases si posteriorment no hi ha una recollida selectiva. No tindria sentit separar el paper del vidre si no hi hagués a la nostra disposició dos contenidors.

La separació bàsica que podem realitzar a casa és la corresponent als residus sòlids urbans, separant matèria orgànica, vidre, envasos i paper/cartó. Per a això podem utilitzar quatre recipients o quatre bosses d'escombraries per a cada tipus de residu. Si es disposés de diversos colors, el blau es destinaria al paper i cartó, el groc als envasos, el verd al vidre i el marró a la matèria orgànica. Una vegada realitzada aquesta separació inicial, haurien de dipositar-se les escombraries en els contenidors municipals, seguint el mateix criteri cromàtic:

En el contenidor marró o taronja, encara que en la majoria dels municipis és verd, es col·locaria la matèria orgànica. La matèria orgànica posteriorment pot ser utilitzada a les plantes de compostatge com a primera matèria per fer compost, que s'obté per la descomposició de la matèria orgànica, que és utilitzat com a abonament, i també pot destinar-se a les plantes de biometització, on la matèria orgànica es fermenta obtenint-se metà la combustió del qual es transforma en energia.

En el contenidor blau posarem paper i cartó. Amb ells s'elaborarà nou paper i cartó reciclat que suposen l'eliminació del consum de fusta (s'evita la tala d'uns aproximadament 14 arbres per tona de paper i cartó recollida), es consumeix menys energia en la seva fabricació (uns 5.000 KW/h per tona recollida) i aigua (un 86% aproximadament), i es redueix la contaminació de les aigües en no blanquejar-se el paper amb clor.

En el contenidor groc col·locarem envasos i ampolles de plàstic, bosses de plàstic, tetrabricks, llaunes i envasos metàl·lics. Amb el reciclatge s'obtenen nous envasos, mobiliari urbà, o bosses de plàstic, estalviant-se energia en la seva producció (en el cas de les llaunes fins a un 95%), es redueixen les emissions de CO₂ a l'atmosfera ja que es necessita menys energia per extreure i processar els materials reciclats. La recuperació de dues tones de plàstic equival a una tona de petroli aproximadament.

A l'igló verd dipositarem vidre, excepte bombetes, vidre pirex o vidres de finestres, ja que el seu tractament posterior és diferent. D'ells s'obtiniran noves ampolles i envasos de vidre. Amb el reciclatge de vidre es redueixen les emissions a l'atmosfera en un 20% i el consum d'aigua en un 50%, així com reduir les escombraries dels abocadors ja que 3.000 ampolles reciclades suposen 1.000 quilograms menys d'escombraries.

Quant als residus especials i perillosos, aquests han de també separar-se, tenint en compte les possibilitats de recollida que ofereix el municipi, ja que en alguns hi ha punts nets on els habitants poden realitzar la separació de la majoria de residus que

originen o gestors que els accepten de manera gratuïta.

En alguns municipis i alguns comerços es poden trobar contenidors especials de color groc on dipositar les piles. La perillositat d'aquestes rau en la seva concentració de mercuri, excepte en les de níquel-cadmi, sent el cadmi cancerigen per inhalació. D'entre els tipus de piles, de més a menys perilloses, trobem les piles de botó, les de níquel-cadmi, les alcalines, les de liti, i les salines. Una pila de botó pot contaminar 600.00 litres d'aigua. D'altra banda, a les farmàcies es troben els punts SIGRE on podem desfer-nos dels medicaments caducats que tenim a casa. Respecte a això, hi ha la tendència a pensar que tot allò que s'ha relacionat amb la nostra salut té cabuda en aquests punts SIGRE. Res més lluny de la realitat. No han de dipositar-se en ells ulleres, piles, termòmetres, gases i cotons usats, radiografies, xeringues utilitzades i pròtesis.

Una vegada separats correctament els residus és el moment de passar a la segona fase i aplicar en la nostra vida diària l'anomenat circuit de les tres R: reduir, reutilitzar i a l'últim, reciclar. Reduint aconseguim no generar més residus dels que inevitablement es produiran per la utilització d'un producte. Per aconseguir-ho podem, entre altres:

No adquirir productes d'usar i llençar sinó de llarga durada, fàcilment actualitzables i amb pocs embolcalls.
Utilitzar ampolles de vidre retornables, envasos reutilitzables i reciclables. Utilitzar paper reciclat, utilitzant les dues cares.
Imprimir només aquells documents indispensables, utilitzant el correu electrònic.
Comprar productes concentrats i preparar les dilucions a casa.
Adquirir productes a granel i en envasos grans.
Comprar productes frescos.
Endollar els aparells elèctrics a la xarxa i en cas d'utilitzar piles, que siguin recarregables.
Comprar els productes a mesura que s'utilitzen, sense tenir un gran estoc a casa.

Reutilitzant allarguem la vida útil del producte o envàs, utilitzant el producte per al mateix ús per al qual va ser concebut. Per aconseguir-ho podem:

Utilitzar ampolles de vidre retornables.
Reutilitzar els envasos no retornables per a altres usos, per exemple, com a decoració.
Substituir els productes d'un sol ús per altres reutilitzables (coberts...).
Adquirir productes fàcilment actualitzables, com ordinadors i impressores.
Substituir aquells productes d'usar i llençar per altres reutilitzables com ho són les piles recarregables.

Reciclant aconseguim utilitzar els objectes per al seu ús inicial, o bé modificar-ho. Podem entre altres:

Utilitzar les restes de matèria orgànica per fer compost.
Utilitzar els pots per fer lapla, coques, sòlids, adorns.
Fabricar paper reciclat.
Fabricar sabó utilitzant els oli vegetals.

prudhombres: eleccions el 3 de desembre de 2008

Brigitte Sala, secretària regional UPI CFDT Llenguadoc-Rosselló

Estem en plena campanya reivindicativa fins al juliol. Des de la CFDT la volem col·lectiva, amb l'ambició d'assumir les necessitats dels militants i dels assalariats del sector privat. Els eixos reivindicatius són: la vida laboral, el poder adquisitiu i la possibilitat de dissenyar la carrera professional.

Un eix transversal, motor de tota la campanya és "el respecte". El respecte dels assalariats: les condicions de treball en relació a la salut, com l'estrès a la feina, la conciliació de la vida laboral i personal, els contractes que lluiten contra la precarietat i el respecte al principi "a igual treball, igual salari". Tots junts ens hem de mobilitzar des d'ara per sortir guanyadors. La CFDT és la principal organització dels quadres i del sector agrícola, i així hem de seguir. Som conscients de les problemàtiques més específiques i volem estar en marxa, de forma justa, eficaç i potent. Dia a dia fem respectar els drets que deriven de resolucions als jutjats del social. Els nostres delegats dels sectors dels directius, agricultura, activitats diverses, indústria i comerç saben que ens hem de mobilitzar per disposar de propostes guanyadores que permetin millorar la jurisprudència i encarar les dificultats d'un món d'empreses que per als quadres i els assalariats tenen com a reptes el rendiment, la productivitat i la competència.

François Chérèque, secretari general estatal de la CFDT, ha de recórrer tot França. Serà

**PRUD'HOMMES
CAMPAGNE
2008**

a Tolosa el 12 de novembre i a Marsella el 14; ens hi retrobarem amb les regions de Còrsega i Paca, i serà un moment àlgid de la campanya, observat pels mitjans de comunicació, els altres sindicats i les administracions com un test sobre la nostra capacitat mobilitzadora. Tots hem de ser-hi presents. El 13 de novembre organitzarem la trobada Impuls II a Grande, un gran acte per mobilitzar-nos sobre la necessitat d'afiliat-se sindicalment i per les eleccions als Jutjats del Social. També tenim el repte del 19 de novembre, inici del vot per correu. El vot electrònic és experimental només per París i el seu cinturó, i els quadres i els assalariats de Llenguadoc-Rosselló han de votar per correu. És un repte per a la CFDT per lluitar contra l'absentisme viscut l'any 2002, d'un 70% en el Llenguadoc-Rosselló per a la CFDT. Ser-hi present, actiu, votar i fer votar ha d'ésser la nostra prioritat. Per a tothom que s'hagi de quedar a l'empresa, el vot per correu és l'objectiu a atènyer. Anoteu el 19 de novembre a la vostra agenda.

La CFDT és la principal organització dels

quadres perquè assumeix les seves reivindicacions, denuncia els seus problemes i en troba les millors solucions. Això és així perquè la imatge reformista i dinàmica de la CFDT coincideix amb la funció dels quadres. També perquè els assalariats hi troben reflectides totes les preocupacions del món del treball. Tot i que per a la CFDT les eleccions als jutjats del social no són un test de representativitat perquè no inclouen el sector públic, sí que ho són per als mitjans, el món polític i les administracions. Per això les hem de guanyar, per disposar d'una posició de força de cara a les negociacions amb el govern. I tots sabem que des de les recents eleccions municipals el govern té al damunt de la taula projectes de gran abast que ens afecten molt directament. Alhora, enguany també és important pels treballadors de l'ensenyament públic i de les col·lectivitats territorials. El 6 de novembre hi haurà eleccions nacionals en la funció pública territorial, com cada sis anys, i les encarem amb un únic lema: territorials tots iguals; ens hem de mobilitzar per lluitar contra les desigualtats de tracte en els diferents ens territorials. El 2 de desembre se celebraran les eleccions en l'ensenyament públic; ens hi juguem la transformació de la percepció que tenen els ciutadans de la professió, que la construcció de l'escola sigui l'èxit de tothom, per modificar les condicions d'entrada en la professió, per defensar uns salaris atractius per a nou personal, en definitiva la millora de les condicions de treball.

La CFDT, c'est faire.

Cfdt
des choix, des actes

La llei concursal: un cas clínic

Rafel Miquel, advocat. UGT de les Illes Balears

L'entrada en vigor de la llei concursal ha posat de manifest dos problemes, un d'immunitari i un altre de filosòfic. Amb la particularitat que ambdós deixen els treballadors afectats per suspensions de pagaments o fallides (situacions avui unificades sota la denominació de concurs) en una situació de notable indefensió. Diguem, abans de res, pel que fa als treballadors, que la novetat més censurable de la llei concursal va ser la introducció de preceptes de naturalesa típicament laboral dins un cos legislatiu mercantil. Destaca per la seva rellevància el cas dels expedients de regulació d'ocupació que abans eren competència de l'autoritat laboral i que avui decideix el jutge mercantil.

De la mateixa manera que passa en els transplantaments d'òrgans humans, les normes laborals introduïdes dins la llei concursal són atacades pel sistema immune mercantil en identificar-les com a cossos estranys a anul·lar. A l'avantprojecte de la llei, el rebuig apareixia amb tot el seu esplendor quan establia que el jutge podia acordar per si l'extinció, suspensió i modificació de les relacions laborals "sense necessitat de seguir els tràmits establerts a l'efecte per la legislació laboral". Tanmateix, les modificacions incorporades en la redacció final de la llei no aconseguiren ocultar els recels dels legisladors concursals front als drets més característics reconeguts als treballadors per la legislació laboral en els casos de crisis d'empreses.

Quant al problema filosòfic, aquest rau en la particular visió del món (*weltanschauung*) que tenen els operadors jurídics mercantils quan s'enfronten a una situació d'insolvència empresarial on es ventilen drets laborals. En el sistema anterior a la llei, quan la resolució

dels expedients estava en mans de l'empresari, dels treballadors i de l'autoritat laboral, hi havia, no obstant el conflicte, una certa "harmonia" de valors i procediments inspirats en els principis informadors del Dret del Treball que sovint ens permetien arribar a acords basats en plans de viabilitat, plans socials, sortides dignes per als excedents, suport de les institucions i, per damunt de tot, en la participació real dels treballadors a través dels seus representats.

Avui, la literalitat de la llei concursal, aplicada amb la visió del món dels administradors concursals, els advocats mercantilistes i els jutges mercantils, converteix els treballadors en una peça molesta a eliminar amb el mínim cost. Les consultes preceptives són un mer tràmit inútil perquè la part del concursat representada pels administradors concursals actuen amb la seguretat que el jutge acollirà fil per randa les seves pretensions extintives a més de les indemnitzacions mínimes de vint dies de salari per any de servei. Aleshores, per a què negociar?

Sí, a més, qualsevol intent per part dels treballadors d'escapar-se de la "peixera" laboral en què ens intenten enclaustrar per sortir a discutir, posem per cas, la culpabilitat de l'empresari concursat en el tràmit de qualificació o presentar accions de reintegrament de béns a la massa o participar activament en la liquidació, es converteix en una cursa d'obstacles (dels quals no n'és el menor la qüestió de la justícia gratuïta), no és exagerat qualificar la llei concursal com un cas clínic de rebuig en què els "cossos estranys" al món mercantil són les normes que protegeixen els drets laborals dels treballadors damnificats per les crisis empresarials. Reforma, ja!

La UGT-Aragó segueix de ben a prop l'evolució del sector turístic a Aragó, fonamental per a l'economia i la vertebració del nostre territori, amb informes periòdics anuals. El passat mes de novembre es va presentar el quart document de valoració sobre l'evolució seguida pel turisme durant l'exercici 2007, de gener a agost

Situació del turisme a **Aragó**

El turisme a Aragó representa al voltant del 7% del Valor Afegit Brut (l'11% en el conjunt de l'estat), ocupa de manera directa més de 33.000 persones de mitjana i compta com a sector amb 7.700 empreses d'hostaleria i 170 de promoció turística a través d'agències de viatges. No menys importants són les activitats relacionades amb el turisme: els efectes indirectes en generació d'activitat o ocupació i el paper de fixació de població en qualsevol zona geogràfica.

Després de la falta de vitalitat constatada a l'inici del present segle, es nota un punt d'inflexió, potser a partir dels anys 2004-2005, quan s'inicia una evolució molt més favorable que té continuïtat fins avui. Així, l'any 2007 se segueix creixent en turistes, fins i tot de manera excepcional (amb una taxa del 4,09%, superior a l'espanyola, del 3,45%) i en pernотacions. Cada vegada arriben més turistes estrangers i els que arriben són de més pulsos, trencant-se així la concentració que acapaven França, Alemanya i Regne Unit.

Bones perspectives amb punts negatius

Com a principals punts positius podríem destacar els esforços de promoció de Terol que estan donant uns resultats excel·lents; també el turisme rural aragonès que continua una línia de creixement rellevant i Saragossa capital que aporta dades molt prometedores amb la vista posada en l'Expo 2008.

Per la banda negativa, hi hauria dues notes discordants: la retracció de l'activitat turística a la província d'Osca, i de manera representativa en el Pirineu Aragonès, i l'elevació dels preus en un context inflacionari important. El comportament d'Osca exigiria un estudi específic, en particular perquè ha estat la província turística per excel·lència. Entre les causes podríem apuntar l'aforament d'apartaments i segones residències (alternatives als establiments hotelers), la forta competència amb nombrosos destins turístics nacionals i internacionals, els canvis en els hàbits dels turistes, les condicions climatològiques desfavorables per al gaudi de la muntanya i els entorns naturals i uns preus elevats en comparació amb d'altres destins.

Ben segur que la disponibilitat d'unes millors comunicacions ha influït en uns millors resultats i hem de confiar que aquestes segueixin millorant un cop s'acabin els projectes que s'estan executant (connexió per AVE amb Barcelona, ampliació de l'aeroport de Saragossa, autovia mudèjar i autovia Pamplona-Osca-Lleida que unirà el Cantàbric amb el Mediterrani i l'exploració d'altres infraestructures de recent creació, com ara l'aeroport Osca-Pirineus). En darrer lloc, la referència de l'Expo 2008 com a punta de llança per desplegar el turisme cap a la resta d'Aragó potser es troba encara en un moment incipient però la major afluència de viatgers per fer turisme o per raons de treball obra un escenari favorable per actuar encertadament i desenvolupar totes les possibilitats que es presenten.

La reunificació de deutes

Cal anar molt en compte, **perquè la reunificació de deutes pot encarir els préstecs fins a un 80%**

La crisi hipotecària dels EEUU ha desenvolupat el risc que representa que els bancs concedeixin préstecs a persones sense gaire garanties de poder tornar-los. En el nostre país, les caixes i els bancs són més exigents, però tots plegats som conscients que l'endeutament de nombroses famílies està en el límit d'allò que poden assumir. Últimament s'ofereix en el mercat una possible "solució": molts anuncis situats en llocs estratègics asseguren que et poden proporcionar la tranquil·litat que significa unir tots els crèdits ja que d'aquesta manera es poden reduir notablement les factures mensuals. Existeixen els miracles? El cert és que molts ciutadans creuen que sí; només s'han de mirar les xifres del gran increment d'aquests negocis.

És ben fàcil; en no poder fer front a tots els crèdits, es busca una reducció de la factura mensual, al preu que sigui. En el moment en què s'acudeix a unes entitats que s'han especialitzat en reunificar els deutes sota el lema "pagar després per viure avui" s'està realment apurant. No s'és, doncs, gaire exigent en les condicions que et proposen. És cert que hi ha situacions que s'han de solucionar de manera urgent i les entitats bancàries són reticents a renegociar una hipoteca, primer pas obligatori que s'ha d'intentar. Abans de perdre, per exemple, un pis, més val trobar una solució. Però, insistim, que aquesta urgència no ens faci víctimes de moviments especulatius que fins i tot, en alguns casos, ratllen l'usura. Cal sempre buscar assessorament extern i màxima transparència.

La reunificació de deutes és un camp pràcticament privat dels intermediaris financers, un sector que ha crescut espectacularment

els últims anys. En la seva major part procedeixen d'entitats financeres estrangeres. La seva proliferació i els riscos evidents que assumeixen ha aixecat l'alarma i ha fet que els ministeris d'Economia i Hisenda i de Sanitat i Consum intentin regularitzar-los. Actualment està en tràmit un projecte de llei segons el qual, entre altres qüestions, s'exigeix que s'expliqui bé als clients el cost del servei.

La pujada dels tipus d'interès podria ser una de les causes de l'augment de la demanda d'aquest producte que pot aconseguir reduir fins a la meitat la quota de cada mes gràcies a què unifica en la hipoteca tots els altres crèdits, fins i tot la targeta personal. El tipus d'interès baixa..., però per a un període molt més llarg. Queda clar que l'operació no és pas gratuïta. A base d'allargar la vida dels préstecs s'acaba pagant molt més en interessos. Es pot, fins i tot, augmentar en un 80% el cost total. A la pràctica pot representar pagar 472.000 euros per un deute iniciat de 197.000, és a dir, 275.000 euros més en interessos i altres despeses.

En molts casos, els costos de les taxes s'inclouen en el deute reunificat i l'usuari ignora que ha pagat fins a un 10% pels serveis rebuts. Els honoraris depenen de cada entitat i operació però són més elevats que els de caixes i bancs. No endeutar-se per sobre de la nostra capacitat adquisitiva actual i de futur és una altra solució, encara que a vegades no resulta gaire fàcil davant dels preus dels béns de consum i dels habitatges. Però en el moment d'abordar un préstec sempre s'ha de preveure que la nostra situació personal i laboral pot canviar i que els tipus d'interès són fluctuants.

Una trobada de sindicats europeus, israelians i palestins per a la reflexió conjunta i la promoció de la cooperació internacional en l'àmbit sindical i d'una pau justa i sòlida

Cooperació internacional amb sindicats israelians i palestins

Del 10 al 12 d'abril ha tingut lloc una trobada sindical a Israel i als territoris palestins. Hi han participat el sindicat israelià Histadrut, el sindicat palestí PGFTU i una delegació sindical europea -UGT de Catalunya, Rhône Alps (França), Llobardia (Itàlia) i Bade Wuttemberg (Alemanya). Aquesta trobada es produeix com a perllongació de la Conferència Internacional d'Alcaldes per la Pau al Pròxim Orient, celebrada el 6 de desembre de 2004.

La trobada ha permès als sindicats europeus el retrobament amb el sindicalisme israelià i palestí, a través de visites a Tel Aviv, Beer Sheva, Jericó, Nablús, Ramallah, Betlem i Jerusalem, i de compartir amb aquests sindicats el treball d'acostament mutu, de col·laboració entre ells i de treball compartit per fer la seva aportació a la resolució del conflicte entre ambdós pobles. El 10 d'abril es va celebrar a Beer Sheva l'acte central de la trobada, el qual va servir per elaborar un comunicat conjunt i per concretar per part dels sindicats europeus les línies d'acció i promoció de la cooperació internacional en l'àmbit sindical. A continuació, reproduïm el comunicat conjunt aprovat i signat durant la trobada.

Declaració de Beer Sheva: la cooperació en un escenari de tensió

A la trobada internacional hem posat en comú les bases per a una futura cooperació entre els sindicats de les regions de Rhône Alps a França, la Llobardia a Itàlia, Catalunya, el Nègub a Israel i Jericó a Palestina. Apel·lem al fet d'aprofundir en les relacions entre les regions i els pobles tenint com a base la cooperació sindical, l'intercanvi d'experiències i coneixements, la formació sindical i qualsevol altre mecanisme o projecte que es consideri convenient.

L'acció i la intervenció sindical és una de les claus per a la construcció d'una pau justa i duradora. Per això, apel·lem a tots els pobles de la regió a establir els mecanismes necessaris que ens permetin unificar esforços per establir una pau justa i sòlida sobre la base de l'estabilitat política, el desenvolupament econòmic i social, i la seguretat individual i col·lectiva. En conseqüència, condemnem totes les formes de violència i de terror, vinguin d'on vinguin, i que només perjudiquen la pau.

Amb aquesta declaració, volem recolzar plenament els valors de solidaritat, democràcia i pau, que són alguns dels principis

01. Plenum de la trobada - **02.** La Declaració de Beer Sheva i en Pau, el gegant de la UGT de Catalunya. **03.** Butayrill Meir, secretari general de Histadrut, i Louis Paluy, secretari de Política Europea i Cooperació Internacional de la UGT de Catalunya - **04.** Shuhar Sa'ed, secretari general del PGFTU, Josep M. Álvarez, secretari general de la UGT de Catalunya, i Wail Nathuel, secretari general del PGFTU Jericó **05.** La trobada també ha tingut els seus moments d'entreteniment i convivència

del sindicalisme mundial. L'aspiració de pau és molt intensa dins les societats palestina i israeliana i aquesta voluntat passa també per la justícia social. Per aquest motiu, volem condemnar la degradació de les condicions de vida i de treball dels treballadors i treballadores palestins, i apostem per una millora de les condicions de vida i treball tant dels treballadors israelians com dels palestins. No hi haurà pau sense justícia social. De la mateixa manera, no es podran exercitar les nostres reivindicacions sense exigir la pau.

Fa falta millorar sensiblement les condicions d'habitatge i d'accés al treball, el dret a l'educació i a la formació, al transport i a la lliure circulació. Aquests són els elements essencials per guanyar la pau. Sovint i durant massa temps, les iniciatives a favor de la pau a les diferents regions del món han ignorat el fet que les millores socials són necessàries perquè aquesta sigui possible.

El moviment sindical europeu pot jugar un paper independent, particular i específic. Ens comprometem a afavorir les iniciatives concretes que incitin la intervenció de les dones a la vida sindical, tant a Israel com a Palestina. Ens comprometem a promoure iniciatives al si dels nostres sindicats, empreses i administracions per compartir aquests projectes sindicals amb altres, com ara agermanaments amb empreses, comitès d'empresa i federacions. Ens comprometem a afavorir, l'any 2009, la celebració de colònies de vacances per als nens israelians i palestins, amb l'objectiu de treballar la pau, així com qualsevol altre projecte que considerem convenient. Els delegats dels sindicats palestins i israelians ens comprometem a tenir reunions periòdiques a Beer Sheva i, quan sigui possible, a Jericó, sota els auspicis dels 4 Motors per Europa.

Avui, en el marc d'aquesta conferència dels 4 Motors per Europa i Israel i Palestina, el moviment sindical adquireix un cert reconeixement i, a través de la seva tasca i de la seva feina, caldrà que demostrï la seva eficàcia. Es confirma el nostre compromís per treballar conjuntament, i ens comprometem a efectuar una trobada a Europa l'any 2009.

Beer Sheva, 17 d'abril de 2009

Histadrut de Beer Sheva, PGFTU de Jericó, UGT de Catalunya, CGT Rhône-Alpes, CISL Lombardia i CGIL Lombardia

Per la llibertat sexual (motor del moviment), per la igualtat entre dones i homes (la reivindicació que inicià la revolta a Nanterre), per l'autogestió de la producció, per la liquidació de les burocràcies polítiques d'esquerra i dreta, per la solidaritat amb els immigrants i amb el tercer món, per la crítica del consumisme i per la fusió amb la naturalesa

Maig 1968 Manuel Castells

Article publicat a *La Vanguardia*, el 17 de maig de 2008

Les efemèrides solen dependre un tuf de teixit de vida arnat. Encara més quan es tracta de la nostàlgia d'aquell maig francès que revolucionà el món fa exactament quatre dècades. Perquè fou precisament una revolució iconoclasta, oposada a qualsevol recuperació simbòlica del desig de llibertat per les celebracions oficials. Recuperació és la paraula clau que caracteritza la cultura del maig del 1968. Fou un moviment social summament conscient que els projectes de reinvençió de la vida solen acabar en modes comercials o vots per a noves versions de partitocràcia. Per això es negà a si mateix com a agent polític, o sigui afanyat en la presa del poder. I per això hi ha incomprensió de la seva realitat i el seu significat. Incomprensió resumida en una altra paraula clau: fracàs. Perquè des del punt de vista de l'ordre social és essencial poder titllar de fracàs tot el que no té traducció política directa. Perquè en la mesura que s'accepta la necessitat de passar per formes de mediació política per canviar la vida, es tanca la trampa gatopardiana, el que tot canviï per a què tot segueixi igual. Poderosos són els interessos en el manteniment d'aquesta percepció. Perquè l'estabilitat de les institucions que regeixen els nostres destins no es basa en l'adhesió dels ciutadans al model de societat i de vida nostre de cada dia, sinó a la resignació sobre la seva inevitabilitat. Així, el 61% dels ciutadans del món consideren deshonestos als polítics, a Europa el 83% desconfia dels partits i el 69% del govern. Però aquesta massiva deserció de l'esperança d'allò polític no suscita drames, tret de situacions excepcionals de crisi, perquè s'ha arribat a un acord tàcit. Els polítics s'ocupen d'allò seu (el poder) i nosaltres d'allò nostre (la vida en totes les seves facetes). I mentre no ens molestin massa, refrendem a uns i castiguem a uns altres cada quatre anys segons com ens hagi anat o el perillós que ens semblin alguns. Aquesta dissociació entre el canvi social i el canvi polític entrà

en la història contemporània amb el moviment de maig del 1968. No perquè els rebels de maig no fossin polítics sinó perquè afirmaven una altra política. No és una anàlisi llibresca el que els conto en aquestes línies. És el meu testimoni directe, perquè vaig viure en primera persona el maig francès, sense protagonisme, però sí com a participant de primera línia. Pels atzars de la vida, el meu primer treball acadèmic, als 24 anys, fou el de professor ajudant de sociologia de la Universitat de París en el campus de Nanterre. I en aquest departament començà tot un 22 de març de 1968, quan els estudiants expulsaren a cops del campus la policia que venia a detenir alguns activistes, inclòs Daniel Cohn-Bendit, anarquista que es convertiria en el símbol del moviment. Dani "el roig" era un estudiant meu i fèiem sociologia seriosament, a més d'imaginar la revolució i barallar-nos amb la policia. I el que teníem clar, juntament amb milers de joves, és que volíem canviar el món per nosaltres mateixos.

I canviar-lo en totes les dimensions, començant per les més personals, per la llibertat sexual (motor del moviment), per la igualtat entre dones i homes (la reivindicació que inicià la revolta a Nanterre), per l'autogestió de la producció, per la liquidació de les burocràcies polítiques d'esquerra i dreta, per la solidaritat amb els immigrants i amb el tercer món, per la crítica del consumisme i per la fusió amb la naturalesa. Ben cert que en l'escletxa oberta per la nostra utopia s'hi precipitaren totes les reivindicacions i esperances de la gent: vagues obreres per millors salaris i condicions de treball, projectes de nova pedagogia, llibertat d'informació, afirmació de la creativitat cultural. I França deixà de treballar durant setmanes. No perquè s'hagués declarat la vaga general per algun comitè central sinó perquè milions de persones estaven massa ocupades discutint en llurs llocs de treball com canviar llur treball i llur

vida, des dels ministeris del govern a les fàbriques Renault, i des de les facultats als teatres. El sistema deixà de funcionar però la gent començà a funcionar. Les iniciatives més ocurrents, els projectes més creatius alimentaren debats inacabables i per tant poc productius en el vell sentit de la productivitat. Mai s'arribava a decidir res. I és clar, així De Gaulle amenaçà amb els seus tancs i les seves elocacions i arrasà a les urnes. Tot i que menys d'un any després els votants el jubilaron: efectes retardats del canvi de mentalitat. Perquè el que realment canvià fou la forma de pensar i de ser. A França i al món a través de múltiples moviments similars, alguns inspirats en el maig, d'altres precursors, com el de Berkeley en 1964. El feminisme, l'ecologisme, la defensa mundial dels drets humans, la crítica de la política partidista, la participació ciutadana, la llibertat de crear, el ser un mateix sense demanar permís a ningú són valors normals per als joves d'avui que el moviment del maig afirmà en l'escena mundial i gravà en les ments de tothom. Són valors dels quals avui vivim, valors de llibertat i de creativitat.

Recordo una matinada en un París buit per la vaga del transport. Ens havíem manifestat tota la nit, enfrontant-nos a una policia cada cop més desmoralitzada. Estàvem cansats. Colette i jo caminàvem quilòmetres escoltant el soroll dels nostres passos en una ciutat a la fi tranquil·la. Colette era, com jo aleshores, un somnadora del 22 de març. Tenia cara d'àngel ros i sempre somreia en els moments més durs. No érem parella, no hi havia parelles en aquell moment, només grups de gent que ens estimàvem de distintes formes. Però aquella nit estàvem massa cansats per a tot el que no fos sentir el moment. I aleshores li vaig dir, encara amb els meus reflexos polítics: "quedarà alguna cosa de tot això quan siguem vells?". Colette somrigué novament i digué dolçament: "quedarem nosaltres".

La política del president Tarradellas

Josep M. Bricall, doctor en Dret i Ciències Polítiques i membre del Govern Tarradellas (1977-1980)

El retorn del president Tarradellas de l'exili marca el restabliment de la Generalitat de Catalunya, tot establint la continuïtat de la legalitat republicana, cas únic en la transició de la dictadura franquista a la democràcia a l'Estat espanyol. Ens plau presentar una aproximació a la figura de Tarradellas de la mà d'un home molt pròxim al president

Fotografia realitzada per l'Arxivament Tarradellas i Masó (Arxivament de l'Arxivament, juny del 2000)

1 El resultat de les eleccions de juny de 1977 varen permetre que les Institucions de la Generalitat tornessin a Catalunya. Dubto que qualsevol altre resultat possible l'hagués propiciat. La lectura atenta dels manifestos, programes i capteniments esclariria qualsevol dubte raonable, bé que de manera persistent cert personal prefereixi abstenir-se de comprovar els fets i practicar en alguns casos de manera indolent i en d'altres de manera desvergonyida la confusió dels desigs amb la realitat. En aquestes eleccions, la majoria dels ciutadans de Catalunya -segons l'afortunada expressió que va emprar sempre el president Tarradellas- sense distinció de procedència varen veure com altament positiu aquest restabliment, tot considerant allò que es despenia dels criteris que la presidència de la Generalitat havia mantingut durant els anys de l'exili. La proposta guanyadora en les votacions incloïa partits que es coneixen com d'àmbit

espanyol. El que significava aquesta restauració de la Generalitat, el 1977, va sangglagar els professionals de les fantasies resistencials i de les "reconciliacions" de la postguerra, esbalaïment del que -en el seu moment amb càrrec al pressupost- encara no s'han refet. Com a partir de 1980 es produí un canvi de llarga durada en la política catalana, convé de reflexionar sobre el sentit que el president Tarradellas va voler imprimir a la seva política des de la Generalitat durant els anys de la seva presidència.

2 En primer lloc, a la fi de la Dictadura, la seva gran preocupació va ser que la continuïtat nacional i política de Catalunya representada per la Generalitat pogués fer-se present abans que concloués el procés de transició que s'obria a Espanya. A Es-

panya, en general, la reforma política va suposar l'obertura de les institucions de l'Estat a la democràcia fins poder incorporar la totalitat de les forces polítiques. Però aquesta incorporació tenia un perill greu per la realitat nacional de Catalunya, a la que els espanyols en democràcia havien reconegut l'autonomia (només a ella, car bascos i gallecs varen veure truncats els processos per la revolta militar de 1936) durant la República. Catalunya podria ser assimilada a una força política més, ni que fos qualificada, en detriment de la personalitat política de l'Administració de l'Estat autònoma que Catalunya ja havia conquerit. Això que ara se'ns apareix de manera clara no ho era gens el 1975! El president Tarradellas ho formulà amb tota rotunditat, com ningú. I aquesta és per a mi l'aportació més genial de la nostra història recent.

Com que Espanya té sentit d'estat, aquesta

01. Visita del Centre de Mitjana Altiànderes. 02. Conferència del Govern, 20 d'abril de 1987. 03. Penela Delgado a Lleida. Vintenc Gual, Josep Tarradellas i Carles Martí Pareda, 1984. 04. Miquel Puig, Feliu Cerdà i Josep Tarradellas a Barcelona el 1985. 05. Presa de possessió al Palau de la Generalitat, 20 d'octubre de 1978. 06. Reunió del Govern Generalista, desembre de 1978.

memorial
de democràtic

Generalitat de Catalunya
Departament d'Interior
Relacions Institucionals i Participació

visió clara i racional fou entesa amb absoluta normalitat; la política que se'n va derivar es va fer palesa en diferents ocasions on lleis i decrets eximien només a Catalunya de certes normes que eren aplicables a la resta d'Espanya; només caldria rellegir el discurs del llavors vicepresident del govern espanyol, senyor Abril Martorell, en la primera reunió de la Comissió Mixta Administració Central-Govern de la Generalitat. Catalunya representava exactament la història que la força havia interromput.

Aquesta idea de continuïtat de la història nacional només arrela a través de les institucions polítiques que li són pròpies, encara que restin condicionades pel conjunt de la sobirania d'un Estat. Per això un cop a Barcelona, la seva idea era la consolidació d'una estructura administrativa que vertebrés la Generalitat. El restabliment de l'Escola d'Administració Pública, que havia de ser-ne la pedrera (bé que truncada la seva orientació a partir de mitjans de 1980); la represa de la Comissió Jurídica Assessora o de l'Institut d'Investigacions Econòmiques; la posta en marxa de les Comissions mixtes. Dels acords d'aquestes comissions i d'altres decisions en nasqueren competències en diferents àrees de govern, es possibilità la creació dels Ferrocarrils de la Generalitat, la incorporació del català al sistema general d'ensenyament a Catalunya o la reorganització de l'Hospital de Sant Pau. Al president se li reconegué la capacitat de convocar i coordinar les diputacions i els governs civils provincials (aquestes eren llavors les entitats que representaven l'Administració Central). Tot això era molt més que l'etapa preestabulària de la Generalitat dels anys trenta i tenia una certa continuïtat amb l'Estatut de 1932, malmena pel desgraciat Estatut de 1979 que va establir el multilateralisme a Espanya.

3 La continuïtat es va basar en la tinença del poder polític i aquest havia d'estructurar un sector públic posat al servei dels ciutadans de Catalunya mitjançant la realització dels serveis col·lectius. Aquest podria ser el segon criteri bàsic de l'actuació del president Tarradellas. D'aquesta manera, tots podríem esdevenir ciutadans d'un mateix país: Catalunya. Heus aquí la significació de les paraules de Tarradellas que tan repetidament pronuncià en els mesos anteriors al seu retorn: Varem governar-nos, volem governar-nos, tornarem a governar-nos.

A la fi de la Dictadura, la seva gran preocupació va ser que la continuïtat nacional i política de Catalunya representada per la Generalitat pogués fer-se present abans que conclogués el procés de transició que s'obria a Espanya

4 Però hi ha un altre punt a considerar. Per tal de poder realitzar la tasca esperada, el President sabia que la Generalitat disposava d'un poder limitat, autònom i no sobirà i, per això, havia de prendre actituds que no duguessin a enfrontaments que aboquessin a Catalunya a un paper insignificant dins de l'Estat. Relacionat amb el difícil equilibri d'actuar al si d'una autonomia, limitada però aprofitant-ne totes les possibilitats, tenia el criteri de no posar-la mai en perill. El President Tarradellas repetia sovint que calia actuar d'una certa manera. Sovint els seus col·laboradors restàvem intrigats per la insistència en aquests mots, que repetia a tothora en forma de sentència.

Crec que en el fons havia de ser tot Catalunya qui havia d'actuar d'una certa manera. És a dir, calia que tingués una acurada representació dels seus límits, però també de les seves possibilitats. En una paraula, de la realitat present i de la del món del seu voltant. I alhora, havia d'aprofitar totes les escales que la realitat canviant pogués mostrar per tal de fer-hi passar -discretament- l'anhel de Catalunya cap a l'assumpció del seu poder polític, amb tot el coratge i amb absència de cap perjudici ideològic.

Per això el mateix Tarradellas que signa el decret de col·lectivitzacions (bé que encarrilat per l'Administració en virtut dels posteriors decrets dits de S'Agaró que promou i aplica) és qui quaranta-cinc anys després, en circumstàncies ben diferents, aconseguirà -amb el seu tracte amb l'estament militar, heretat intacte de la Dictadura- que tots els poders de l'Estat espanyol respectin Catalunya. És el mateix Tarradellas que no transigeix en la desfeta

municipal dels primers dies de la guerra civil, com tampoc transigeix fins que no disposa de la Diputació de Barcelona en el moment del seu retorn. Quan aprofitades aquestes escales, Catalunya "actua d'una certa manera", les seves aportacions es fan presents a la història i en el món al si dels problemes d'Espanya. Els exemples que acabo de donar m'eximeixen de més comentaris.

5 Un darrer aspecte de les lliçons a aprendre de la seva defensa de la Generalitat fou el seu respecte per la realitat social de Catalunya, tot acceptant-la i reconeixent-la com a una dada essencial de qualsevol política. Solia expressar que "Catalunya era prou gran perquè tothom hi pogués cabre i prou petita per haver de comptar amb tothom". Calia que aquesta realitat social de Catalunya participés en la gestió i direcció de les seves institucions nacionals i propugnava per tant governs d'unitat, com els que ell va presidir en circumstàncies especials: els governs d'unitat popular de 1936 a 1937 i el govern del seu retorn de 1977 a 1980. Però aquesta unitat no havia pas de ser imposada ni abandonada a la seva pròpia evolució.

No havia d'imposar-se perquè el president Tarradellas tenia com a principi bàsic del seu pensament la pràctica de la llibertat de la vida pública. Els que forem col·laboradors seus podem parlar de la seva reacció, barreja de disgust i de respecte, davant de certes actituds i certes opinions dels mitjans de comunicació. Voldria recordar aquí la sorpresa que va causar a un polític espanyol quan el president li va preguntar quin dels personatges polítics que havia conegut a la seva vida política li havien causat un millor impressió, el president li aclarí -quan començava a recitar la llista- que li havia demanat noms de polítics, no de dictadors, perquè per a ell un dictador no és un polític. Per a ell el polític havia de ser capaç de convèncer els ciutadans de la correcció i adequació de la seva actuació i dels seus criteris; cap mèrit doncs als dictadors. Per tant la unitat no s'imposa, però ve de dalt en la mesura que des dalt es proposa; llavors es porta endavant i es fa operativa.

En conseqüència, la barreja de decisions, sovint difícils, amb la flexibilitat i el pacte van ser constants a la seva llarga vida política.

Biografies

ugelistes

Paco Rubio "Tribulete"

Un sindicalista incansable

Paco Rubio va néixer a Aguilera de la Ribera, a Córdoba, l'any 1948, en el si d'una família esquatista. El pare feia de quipar en una refinaria d'oli i la mare es dedicava a la far. Amb 13 anys, obtenia el batxillerat amb notes de 10 i els cràcs de salmó treballava en una fàbrica de ceràmiques. Als 14 anys va tenir el primer conflicte laboral i va decidir que era imprescindible anar a Barcelona. L'any 63, amb quinze anys, entra a l'Industria i s'adona ja treballava.

L'any 68, amb 18 anys, entra a la Hispano-Olivari i coneix a Ulla Fuentes, Valeriu Antón, Carmo Ruera, ja Tautas, el Melanós, el Soto... estaven formant un grup d'UGT. Creien en la formació i solien veure resultats immediats a cada acció i a cada conflicte per analitzar-los i portar-hi reforços. Tenien una gran autonomia d'acció. Estaven contra tota col·laboració amb la CNS (el sindicat vertical franquista) i feren els primers passos per mutar comites d'empresa mitjançant assemblees. Sense ser directes, sempre veien la necessitat de caure en confrontacions armades, que a l'època era una temptació.

En Ulla Fuentes queda sorprès de trobar per haver potenciat una vaga: "Puja a la tarima i et substitueixes la vaga dura 3 o 4 hores i ens concentrarem en la creació d'un comitè d'empresa per a famílies i meralls. Duguem un pla comuna on hem d'entendre per a incloure i hi posem les nits d'entorn de política d'organització. Anem a l'ella, on la Hispano-Olivari té les màquines més importants, i fem protestes. Les gent reacciona molt i ens apuntem a fer cursats de formació sindical. Demanem l'ort del a les vagues a Catalunya i Andalusia. Després fem el viatge a Suïça i Alemanya. Alhora demanem Europa es solidaria perquè la vaga acaba amb els gràcs entrant a la fàbrica com a en mà. Hi ha 57 licenciaments. A partir d'aquella època, la UGT ens alicita".

Any després, un cop en democió, els redimim, però no vol tornar. Estaven dedicats en tot i allura al vertical. Claren l'Acadèmia, a la ronda Sant Pere, on tot se formava sindical. És el resum de la màquina del fer propi-

ganda. Anen d'una viga de l'Oliva i de Melanós, la política socialista, els vigs començant. Una n'alg d'una la màquina a un dels pò. Ni en Fuentes ni ningú saben qu'ella. Vag començar segó l'entorn d'ella per representar. Anava vestit com un digne i em dedicava a treure penides i veticals en coques. Totes aquestes informacions les transmetia a Paco amb un tel Arcadi Martínez que havia consegut en un càrdex de Felice Guirado. "En em donava coses per a tot el Guirado i feien 20 hores de feina a copes i reparteixen València, Tàrragona, Múrcia. Al van en les gasses per un representant de cada reacció i reacció tot fent-hi d'una franquista, València, Múrcia, una feia comitat, a prop d'entorn, anava a Suïça i creuava la frontera amb grans sumes de diners... Alen joyes i no fent-hi res a perdre".

Quan arriba la tensió en Paco ent una de les canes vides de la UGT a Catalunya. "Marta Vilà, governador civil de Barcelona, un parell d'any abans que morís Franco, va voler saber qu'era. A partir de la primera reunió, ens va fer crítiques legades. Un sector del poder estava rentat i volia saber amb qu' se des volien, quan la cosa tot s'aguantava. Som de la UGT de Catalunya i hem de Valà. Valà... vintat que no sabem a la casa a l'el repa a mada? Aquella reunió ens va blidar, perquè van saber que els sindicats eren petits, buscaven problemes a una posició quimerol de plaça". El sindical obrí un local al carrer Fontanella, una que la gent del gran de l'Olivari entrin al sectorat vertical de Catalunya i Andalusia i organitzar el congrés de Tàrragona, un moment clau de la comprensió la seguretat i la formació de plaça. Mantincim amb part del PSD-Congrés i em proposem treballar amb el socialista. No va ser fàcil perquè després apostes en par USO i par CC-OO, però el resultat va ser la voluntat d'organització. Un sector del PSDM havia vingut a la UGT poc abans. El congrés de Tàrragona va ser una bona d'època de la unió social. Avui en dia es alicita pel PSD als Guirados, el Blacat.

Estaven contra tota col·laboració amb la CNS, el sindicat vertical franquista

Joan Bellavista Gibernau

Una família compromesa

En Joan Bellavista va néixer l'any 1929 a Barcelona. Amb setze anys va entrar a treballar de mecanic de cotxes. El seu pare, Joan Bellavista, era seguidor de Joan Comorera i tenia un càrrec del partit socialista al Marçany. La seva germana, Lluïseta, havia treballat intensament al Socors Roig i a la Solidaritat Internacional Antifeixista i era de les pobres dones de Mataró que dula un fustet per protegir-se. "Hi va haver la gran sort que anys enrere, quan la sublevació feixista, uns guàrdies civils s'havien perdut per la carretera del Marçany. A Mataró va córrer el rumor que eren sublevats i això era fals... eren xavals amb família que volien sobreviure. El rumor va arribar a Badalona i allà van decidir enviar un camió de milicians. La meua mare i deméu vells de la casa quarters van refugiar les dones i els fills dels xavals a casa, es va pentar i va dir que eren d'esquerra i que ningú faria cap. Anys més tard, quan buscarem el meu pare per conregar-

se'n, un guàrdia civil ho va recordar i es va convertir en el nostre benefactor. I es va discutir amb un altre guàrdia civil que havia vingut a endur-se'l cap al camp de la Bota... va sortir bé. Això i sobretot els conflictes entre companya al bàndol republicà ens va marcar molt". Entra al taller Roser on treballava amb persones gens adreçats al règim. "Hi havia un il·lustrat molt excèntric, en Terradellas. Ens va ensenyar a llegir l'escritura en català. Ens explicava tot el que sabia com si fos "cultura": problemes obrers, la vaga de tramvies a Barcelona...". L'ambient era combatiu. L'any 55, per exemple, se'n va dedicar en brigades caigudes. "Després vaig treballar a altra empresa, vaig navegar cinc anys i vaig viure a Mèxic amb la família d'una companya de preso de ma germana i, finalment, l'any 59 vaig entrar al fons del Vich. Un cop ambada la democràcia, vaig tenir un càrrec a la UGT i, cinc anys més tard, vaig entrar al PSD".

Dolor Plera

Mestra, feminista i antifeixista

Nascuda a Puigverd d'Agramunt (Lleida) el 1910 era filla d'un mestre progressista; el seu pare li inculca la posició per la pedagogia. A l'Escola Normal de Lleida té com a professora Pepita Uriz. Dolor Plera exerceix de mestra a Vilafrauda del Penadès i contribueix a la fundació de la Federació Espanyola de Treballadors de l'Ensenyança (FETE-UGT). Organitza amb els seus companyes i companyes la celebració del Primer de Maig. Durant el bienni negre (1924-36), l'expedienten per exercir la tècnica Freinet a Vilafrauda del Penadès. A casa seva, hi ha la redacció de l'*Escuela Proletaria*, òrgan de la FETE, de la qual és delegada per Catalunya en el Congrés Mundial de Professors de París. Destaca la seva actuació en les Joventuts Socialistes i en la redacció d'*Iskra*. És la secretària femenina del comitè executiu del PSUC i una de les organitzadores del Congrés de la Dona catalana a Barcelona el 1937, don on sorgeix la Unió de Dones de Catalunya. Dolor n'és la secretària general. Col·labora en la revista

Companya i promou l'Ajuda Infantil de Ressegurança. El 1937, com a signadora de l'Ajuntament de Barcelona, acompanya la Passanària al miting del Velòdrom d'Hiern, a París. El 1939, s'exilia i treballa en l'Oficina Internacional per a la Infància de París. Quan esclata la II Guerra mundial, la detenen i passa quatre mesos a la presó de Fresnes. Quan en surt, ella i el seu germà Josep es veuen obligats a marxar de França. Amb el transatlàntic Cuba viatja a la República Dominicana i després s'instal·la a Xile, on es reuneix amb el seu company i neixen els seus fills. La lluitadora antifeixista torna a exercir la docència. És la sotsdirectora de la Escuela Baile i, més tard, la directora del Colegio Andersen. Com a feminista ajuda a organitzar el primer Congrés de Mujeres de Santiago i celebra el Dia Internacional de la Mujer a la Universitat de Xile. L'any 2000 va morir a Santiago de Xile. Font:

http://www.gencat.net/icdona/docs/pub_calendari2005.pdf

Ens rep en el seu despatx Centre d'Investigació i Desenvolupament de Barcelona, un centre del Consell Superior d'Investigacions Científiques, de Barcelona, on fa molts anys que desenvolupa la seva tasca professional d'investigació. Durant una bona estona, ens traslladem a la seva vida mexicana.

L'exili a Mèxic de la família Messeguer

Joan Suqué

01: Fotografia familiar al peu del Popocatepelt, 1959 - 02: Orfeó Català de Mèxic, 1950 - 03: Equip de futbol de la classe de química a l'escola marista Centro Universitario México, on va fer la darrera part del batxillerat.

Àngel Messeguer Peypoch és químic orgànic, químic mèdic i, fins fa ben poc, president de la Societat Catalana de Química. La seva formació, com la seva vida, està partida entre els dos països que han conformat la seva identitat: Mèxic i Catalunya. Nascut a Mèxic DF el 1946, forma part d'una generació de catalans -la més jove- que va heretar l'exili dels seus pares. S'ha parlat sovint dels Tisner i els Calders, d'aquells que quan van marxar ja disposaven d'una certa projecció pública, però menys de l'exili més anònim, i de la generació següent que ha passat molt desapercebuda i que, si tenim en compte el rol que van jugar després del seu retorn dins la nostra societat, podríem concedir-los fàcilment l'estatus, com a mínim, de gent molt especial. "Creixer amb la idea del retorn, amb un país mitificat pels de casa que viuen, com qui diu, amb ganes de fer les maletes, crea un caràcter molt ric. El meu pare, Àngel Messeguer Villoro, fill d'un fuster de Massalió, a la comarca del Matarranya, havia anat al front de molt jove perquè ell i el seu germà, que militaven a ERC, van voler defensar per qualsevol mitjà el tipus de societat en la que creien. L'any 39, ferit lleu, passa a França i d'allí surt cap a Mèxic amb el primer o el segon vaixell. La meua mare, Joaquina Peypoch Mani, en canvi, és d'una família acomodada, políticament vinculada a Acció Catalana i que quan van a Mèxic, l'any 42 també des de França, ho fan per "fer les amèriques" i per la por a la presència dels alemanys. No crec que sense el

De l'exili s'hauria d'estudiar els que es van quedar, els que van tornar, els que van tornar i van tornar a marxar...

factor de l'exili s'haguessin conegut mai; l'exili va crear moltes famílies interclassistes, d'origens polítics i socials molt diversos i que, molt probablement, a Catalunya no s'haurien trobat mai. La conseqüència, a casa, era una efervescència política molt interessant: discussions entre avis ateu i avis catòlics, models de societat diferenciats i, sobretot, visions diverses a l'hora d'entendre un lloc que jo només coneixia d'oïda: Catalunya".

L'Orfeó Català de Mèxic DF actua com a punt d'aglutinament de molta gent d'origens diversos que comparteix això: la catalanitat. Del billar, del cinema, de les excursions que aquest centre organitzava en van sortir colles d'amics i parelles que encara ara es conserven amb la mateixa força que van néixer. "Allà hi havia molts fills de refugiats, gent que ja érem mexicans i que convivíem amb tota naturalitat amb la resta de mexicans que eren del país que havia acollit als nostres pares, però que sentimentalment érem catalans per la idea de retorn. L'exili té aquestes coses: la impotència que sentien pel franquisme i el fet d'haver marxat a contracor després d'un episodi tant tràgic com una guerra civil van fer que ens eduquessin amb la idea de tornar, un dia, al lloc d'on ells havien hagut de fugir." Tornar, moltes vegades, volia dir renunciar a una sèrie de comoditats assolides amb esforç, però la nostàlgia, la mateixa nostàlgia que feia d'aquelles llars una mena d'incrustacions catalanes a la societat mexicana, ajudava a no tèmer per cap risc. L'any 1964 la família torna. Ho fan, com moltes altres, abans que els fills en edat d'enamorar-se puguin provocar, per coses del cor, que la família es divideixi.

"El contrast al venir aquí era brutal. Hi havia coses com sentir català al carrer, o descobrir que la idea mitificada de Catalunya que tenien els refugiats no s'assemblava

Ara sóc català i sentimentalment mexicà, però abans era exactament a l'inrevés

massa a la real, que van ser molt agradables però hi van haver coses també que, si no xocants, podria qualificar de sòrdides; sobretot l'educació. A Mèxic vaig passar d'una escola anglesa liberal als maristes i, llavors, d'entendre la història del segle XX, per exemple, des d'un enfocament i una òptica més aviat liberals a fer-ho des del conservadurisme més radical, amb bons i dolents i tot allò que els maristes predicaven a les aules, tot i que cal dir que els maristes sempre em van mostrar un gran respecte pels meus orígens familiars. Certs aspectes

del franquisme et feien sentir molt afortunat de tenir dos mons per poder relativitzar perquè només amb aquest... L'educació franquista, o ja no només l'educació sinó la societat en general, tenia coses molt sòrdides, i la riquesa d'haver viscut a cavall entre dos llocs s'entén en moments així: tenir una nacionalitat com la mexicana quan Catalunya era com era fou un bé insubstituïble. Ara sóc català i sentimentalment mexicà però abans era exactament a l'inrevés i això, tant a mi com a gent de la meua quinta de l'exili, ens va permetre prendre'n aquell món amb un humor reservat però present; una gloriada d'oxigen intel·lectual que era totalment escèptica a l'hora de presentar-te davant d'un rector universitari feixista o d'anar a renovar el permís de residència i trobar-te un policia amb intencions d'aterrorir-te."

Allò que l'Àngel troba a faltar en tot això és un estudi dels retornats; no tant un homenatge, que potser tampoc sobraria, però sí un reconeixement en forma d'estudi: "els que es van quedar, els que van tornar, els que van tornar i van tornar a marxar...", no se n'ha parlat gaire i jo crec que som una generació prou especial. S'ha parlat molt de l'aportació dels catalans a Mèxic però s'ha deixat d'estudiar el tema de la gent que torna de l'exili, gent que a nivell de societat civil, professional, artística... des del meu punt de vista, és molt interessant i ha passat molt desapercibuda. Érem gent que tornàvem amb una mentalitat molt oberta i vam ser rebuts amb recel pel franquisme, i per la societat catalana en general que hauria d'haver estudiat aquesta gent, potser tractada, sobretot en els primers anys, amb certa prevenció. L'exili mexicà, l'argentí, van aportar, sens dubte, molt a la societat catalana. Jo em vaig trobant gent de l'exili que ocupa càrrecs rellevants a nivell professional; càrrecs que només es poden guanyar per mèrits".

Juristes per la llengua: l'Associació que no vol haver d'existir

Matilde Aragó, vicepresidenta de Juristes per la Llengua, i Pere Torra, vocal de la Junta Directiva de Juristes per la Llengua.

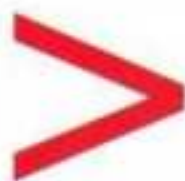
L'Associació de Juristes en Defensa de la Llengua Pròpia, coneguda pel nom breu de *Juristes per la llengua*, fou constituïda l'any 2003 per professionals del dret de tots els àmbits: jutges, advocats, procuradors, notaris, funcionaris de l'administració de justícia o de l'administració general, professors d'universitat i altres juristes i professionals del món del dret. En aquests moments compta amb uns 170 associats i persegueix un objectiu molt simple: la normalitat i el respecte dels drets de les persones en l'ús de la llengua pròpia del país, és a dir, la llengua catalana. Partim d'un diagnòstic molt negatiu sobre la seva situació en l'àmbit de la justícia perquè coneixem les dificultats que hi ha i el poc que hem avançat els darrers 30 anys. Recentment, per exemple, s'han conegut les dades que mostren que s'ha reduït el percentatge de sentències redactades en català, que l'any 2007 tan sols arriben a un 16,8 % quan l'any 2004 havien arribat a un 20,6 %. Sovint diem que el nostre anhel seria desaparèixer perquè la nostra llengua fos respectada, protegida i emprada àmpliament a les oficines judicials, a les sales de judici, als despatxos d'avocats, als registres públics, a les escriptures notariales, a les facultats de Dret, etc. I és veritat: la millor

notícia per a la nostra llengua és que no hi hagués d'haver ningú que hagués de lluitar per coses tan òbvies. El mateix nom de la nostra associació empra el terme "defensa" perquè el que pretenem és defensar l'ús de la llengua dels atacs que rep injustament.

Mentre no s'assoleix l'objectiu de la normalitat, l'Associació de Juristes per la llengua, darrer Premi Nacional de Cultura per la projecció social de la llengua catalana, treballa, doncs, per aconseguir que la llengua catalana sigui una llengua normal en l'àmbit de la justícia i el món del dret en general. Un dels àmbits principals de l'actuació de la nostra Associació és la defensa dels drets de les persones que, senzillament, volen poder relacionar-se amb el món del dret i de la justícia en llengua catalana. Malauradament, de notícies que posen de manifest la feblesa i la discriminació actual de la nostra llengua en l'administració de justícia i en el món del dret en general, se n'han produït moltes durant l'any 2007. Ens vénen a la memòria casos lamentables com l'actuació d'alguns jutges i magistrats, com ara els següents: la jutge que va impedir il·legalment a un testimoni expressar-se en català, el jutge que va impedir a dos acusats expressar-se

en llengua catalana en el cas de la crema de les fotos del rei, el jutge de Badalona que va impedir a dues persones casar-se en català, etc. Es tracta d'una sèrie de situacions que comencen a tenir prou gruix per a formar un inventari lamentable l'existència del qual voldríem eliminar, però que no pararem de denunciar mentre persisteixi. Per això, els Juristes per la llengua hem denunciat sistemàticament aquestes situacions davant dels òrgans competents i hem aconseguit, almenys, fer aflorar al debat públic i democràtic aquests escandalosos comportaments que trepitgen drets reconeguts per la legalitat vigent.

No voldríem, però, parlar aquí exclusivament de negació de drets. Hi ha molts professionals del dret que treballen en llengua catalana i que s'esforcen per a oferir aquest servei, malgrat les dificultats de tota mena que es troben al davant. Per això ens voldríem fer ressò també d'alguns resultats positius que s'han produït darrerament, com ara, l'acceptació de la inscripció en llengua catalana al Registre Civil del tristament cèlebre matrimoni de Badalona - una qüestió que mai no hauria hagut de ser notícia. També ha estat positiu que l'Audiència Nacional hagi fet marxa enrere

Per més informació:
www.jutgesperlalingua.cat i per
 a contactar amb nosaltres:
secretari@jutgesperlalingua.cat
 També hem obert un bloc de difusió
 per a la llengua:
<http://blogs.ara.cat/jutjllp/>

NIUM
 LA CULTURA PAÍS

WWW.OMNIA.CAT

en el lamentable espectacle que va oferir el jutge del cas de la crema de fotos del rei. I encara el recent rebuig de la denúncia de l'emissora de ràdio COPE contra una magistrada gallega, pel simple fet d'haver redactat una sentència en gallec, sense haver-hi hagut cap oposició prèvia fins que l'emissora fou condemnada. No són una mostra d'un avanç programat i continuat, però sí que manifesten que el treball persistent i rigorós pot donar fruita.

En la darrera Assemblea anual de l'Associació, que va tenir lloc el passat mes d'abril, vam fer el balanç formal d'un any que ha anat ple de molta feina: Pla de Qualitat Lingüística per a despatxos d'advocats de Girona; presentació de nombrosos escrits de queixa, recurs o reclamació en diverses instàncies, sempre que han tingut actuacions contràries a la nostra llengua; jornades de tardor també a Girona; obtenció del Premi Nacional 2007 a la projecció social de la llengua catalana; entrevistes de treball amb nombrosos responsables de la Generalitat de Catalunya (consellera de Justícia, secretari general de Política Lingüística, director general del DOGC, etc.), la degana del col·legi d'Advocats de Barcelona, la presidenta del

Casos lamentables com l'actuació d'alguns jutges i magistrats que impedeixen il·legalment l'ús del català

Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, etc. o també el sindic de greuges ja dins l'any 2008. Així mateix, l'Associació té representació al Consell Social de la Llengua Catalana i al Consell de Justícia; i hem estat convocats pel Comitè d'Experts del Consell d'Europa per al control de l'aplicació de la Carta Europea arran de les denúncies formulades sobre la seva inaplicació per part de l'Estat espanyol, que l'ha ratificada (no pas el francès que no ha fet ni tan sols això).

Nosaltres sols no podem recuperar la llengua catalana en l'àmbit de la justícia. Per això, posem la nostra Associació a l'abast de la comunitat jurídica, en primer terme i de tota la nostra comunitat en el seu conjunt. Però, a més de l'interès i l'ajut de

professionals i particulars, necessitem el compromís dels responsables polítics de l'Administració pública, començant per la Generalitat de Catalunya. Cal invertir diners en plans, actuacions i programes de suport a la llengua catalana al món del dret i també cal coordinació entre els diversos departaments i òrgans responsables (en primer lloc de Justícia, Política Lingüística i el Diari Oficial, però també entre tots els departaments), una coordinació que hem constatat que no existeix i que els mateixos responsables reconeixen en privat. Els plans impulsats en períodes anteriors no han estat suplerts per accions contundents i la necessitat de destinar recursos a la llengua catalana esdevé molt més inajornable encara quan es comprova que el seu ús en la justícia va disminuint fins arribar a xifres irrisòries.

Finalment, som conscients, però, que qualsevol llengua tan sols sobreviu si la utilitzen i la defensen els seus parlants. La llengua catalana tan sols sobreviurà en l'àmbit de la justícia si hi ha professionals i també usuaris que la fan servir, amb normalitat. No cal heroïsmes, però sí decisió i empena per part de les persones particulars i voluntat ferma i recursos per part dels responsables polítics. Entre tots, ho sabrem fer?

Enquestes sobre usos lingüístics

a la Catalunya del Nord i perspectives generals de la catalanitat

Gentil Puig, lingüista i membre del Centre Cultural Català del València, juliol 2004, 2004 de l'Institut d'Estudis Catalans, www.gentilpuig.com

Presentem un quadre que resumeix els resultats de dues enquestes: una primera encarregada per l'Institut de Socio-lingüística Catalana (ISC) de la Generalitat de Catalunya, realitzada el mes de gener de 2004 per telèfon i en francès per una empresa privada de Perpinyà i, una segona "contraenquesta" realitzada en català per estudiants de català de la Universitat de Perpinyà (IFCT) amb l'orientació de l'Observatori Socio-lingüístic (OSL), durant el mes de novembre de 2004. Ens referirem a ambdues enquestes amb la sigla ULCN.

Resultats comparats de comprensió oral (compren) i expressió oral (parla)

Enquesta ISC, en francès, gener 2004

Diu comprendre el català: **65,30%**

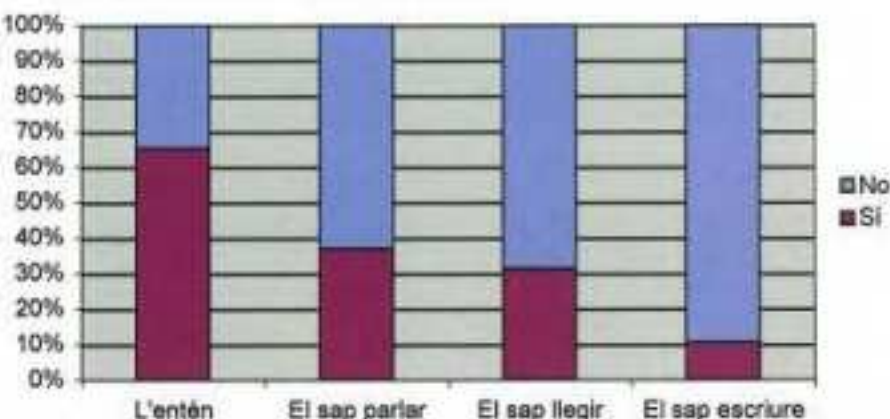
Diu parlar el català: **37,10%**

Enquesta OSL, en català, novembre 2004

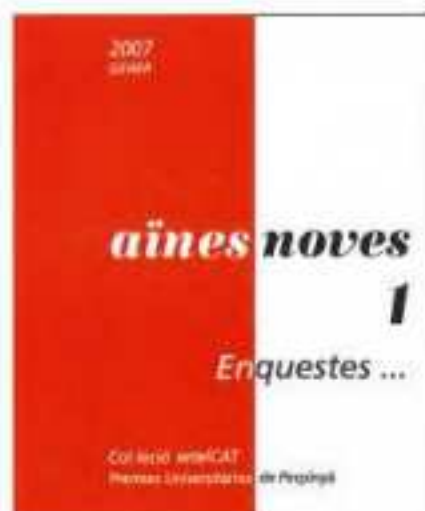
Comprensió verificada en català: **45,60%**

Expressió verificada en català: **18,40%**

Enquesta de l'ISC sobre els usos lingüístics

Els resultats demostren que els enquestats del mes de gener i en francès (ISC) expressen allò que realment els agradaria que fos. Són representacions de la realitat i no pas la realitat observable. Per contra, l'enquesta del novembre (OSL) realitzada en català indica la competència real i certes actituds relatives a l'ús de la llengua. Aquests darrers resultats semblen molt més conformes a la realitat i fins ara ningú no els ha contradit. No hi insistirem, preferim centrar-nos en els reptes essencials que, malgrat tot, les representacions han posat en relleu. Els dos reptes als quals volem referir-nos, mencionats a la conclusió de l'enquesta ULCN concerneixen, d'una banda, la situació i les perspectives de l'ensenyament escolar del català, i de l'altra, les perspectives de l'ús social de la llengua dins la societat nord-catalana.

Demanda dels pares d'alumnes i ensenyament escolar del català: Un 75 % dels pares d'alumnes de l'enquesta ULCN, és a dir, les tres quartes parts, reclamen un ensenyament del català per als seus fills; un percentatge prou significatiu d'una demanda social forta i tossuda que, fins ara, des de les institucions ningú no ha orientat, ni analitzat, ni tampoc no ha atès correctament. Amb tot, l'àmbit de l'ensenyament de la llengua a la Catalunya del Nord és l'únic en el qual s'han pogut aconseguir avenços

significatius a favor de la llengua catalana d'ençà de 1951, data de la Llei Deixonne. Han estat conquestes jurídiques durant més de 40 anys de lluites, pressions, manifestacions dels defensors de les llengües "regionals" de França. En el context actual de la Unió Europea ampliada a 27 països, el respecte de la diversitat lingüística és una de les exigències als nous països membres. És una paradoxa trobar-nos, en aquesta Europa de la diversitat, amb l'Estat més reticent a reconèixer la seva pròpia diversitat i a no

poder (o no voler) rectificar l'article 2 de la Constitució per poder signar la Carta Europea per a les Llengües Regionals o Minoritàries. El passat 22 de maig, l'Assemblea Nacional preveu d'incloure aquest respecte a la seva Constitució; serem amants. A França, tothom és conscient que costarà molt modificar una concepció i una pràctica republicana concebuda ara fa més de dos segles contra les monarquies reaccionàries, reforçada durant la III República amb l'escola laica gratuïta i obligatòria. Els temps i el context

polític i social han canviat, però la República no canvia els seus fonaments. L'article 2 de la Constitució imposa la prioritat a una llengua única: el francès. Cal trobar la fórmula per fer compatibles 3 principis:

La igualtat republicana per a tots els ciutadans

La prioritat de l'ensenyament de la llengua francesa

El respecte de la llengua i la cultura dita "regional"

És a dir, el respecte de la llengua històrica del país i l'ensenyament per a tots els alumnes i no únicament per a alguns privilegiats o "indígenes": l'ensenyament generalitzat del català, a un nivell educatiu o a un altre de cada alumne nord-català. És una qüestió de voluntat política perquè una majoria d'alumnes hi puguin tenir accés i assolir un bon nivell. La demanda s'ajusta al desig dels pares. Possibilitats d'entendre l'ensenyament del català? Les autoritats polítiques i acadèmiques diuen que ja fan el màxim del que permeten les orientacions ministerials, en un context de compressió pressupostària i de reducció de llocs de treball en l'ensenyament públic. L'experiència demostra que quan hi ha voluntat política sempre existeix una solució, com veiem a Bretanya o a Euzkadi del Nord, on han signat acords amb l'estat. El Departament dels Pirineus Orientals (Catalunya del Nord) no disposa de cap conveni amb l'Estat. El primer repte que tenim és passar del 16 % de l'alumnat que rep alguna classe de català a un percentatge que s'acosti a la demanda del 75% dels pares.

Com arribar a un redreçament de l'ús de la llengua en els àmbits més significatius?

Un altre objectiu ambiciós fa referència a aquells àmbits d'ús social de la llengua catalana que són deficitaris, i en els quals és possible avançar. L'enquesta ULCN i la percepció dels enquestats són positius, car un 64 % vol augmentar el seu ús, i un 57 % creu que tothom hauria de parlar català. A partir d'aquestes dades, hem de divulgar-les i bastir un programa de consolidació de l'ús social, administratiu i cultural. La publicació el desembre de 2007 per l'Assemblea Departamental de la "Carta de Llengua Catalana" serveix de base per a una reflexió global. Ara, cal saber de quins mitjans humans i materials es disposa, quins són objectius a curt, mig i llarg termini per a cada àmbit d'ús i passar de les paraules i de les bones intencions als actes reals.

El català als ajuntaments: Aquesta campanya ha estat iniciada per l'ajuntament de

Perpinyà. Un document recull les indicacions que els ajuntaments poden fer, sense que cap llei estatal ho impedeixi: decidir sobre la retolació interna i externa dels serveis municipals i dels carrers, redactar circulars i comunicats bilingües, organitzar actes culturals, fer cursos de llengua per a adults i per al personal administratiu, mancomunar esforços amb d'altres municipis, encomanar als especialistes i universitaris que estudiïn la toponímia del seu terme municipal, com s'està fent a certs municipis, com Montferrer (Vallespir).

Els cursos de llengua catalana: És una de les accions precursoras de la recuperació de la llengua a Catalunya del Nord. Cal que la majoria dels municipis amplin l'oferta i disposin d'aquests cursos, i també que la coordinació pedagògica utilitzi més els recursos didàctics de la xarxa digital i els documents en línia. L'experiència de les "parelles lingüístiques" entre l'Alt Empordà i el Vallespir s'ha de generalitzar perquè no necessita cap pressupost institucional, consolida els lligams transfronterers i afavoreix un aprenentatge amb trucades telefòniques i comunicació amb correspondència electrònica.

Les associacions culturals: Estan passant de l'estadi de conservació del patrimoni -en el qual massa sovint han estat confinades- al de modernització i de projecció de la cultura cap al futur. Així, les noves manifestacions culturals catalanes mobilitzen la gent, com les colles castelleres i els grups de grallers i de diables que tenen un gran èxit, també a Catalunya del Nord. No es tracta d'abandonar les manifestacions tradicionals, cal adaptar-les i modernitzar-les.

La creació artística i literària: Un domini en el qual la cultura catalana pot esdevenir universal, com ja s'ha demostrat, també a Catalunya del Nord. Citem només Pablo Picasso que converteix Ceret en la meca del cubisme (amb la seva estada de 1911 a 1913), i Pau Casals a Prada de Conflent (de 1939 a 1955) i on també trobà refugi Pompeu Fabra. Però també Manolo Hugué, Joan Miró, Salvador Dalí i Antoni Tàpies han marcat l'espai nord-català. El Consell Regional i el Consell Departamental s'han adonat de la rellevància del Museu d'Art Modern de Ceret i han decidit amb l'ajuntament de Ceret de col·laborar per a fer-ne un lloc altament simbòlic de la cultura catalana. De 1909 a 1914, amb Manolo Hugué, Pablo Picasso, Georges Braque, Marc Chagall, Juan Gris, Naim Soutine i d'altres, Ceret fou un indret on l'avanguardia cultural barcelonina i l'Escola de Montmartre

varen retrobar-se i projectar-se dins la història internacional de l'art modern. La creació literària dels joves escriptors nord-catalans és un altre espai significatiu i les temàtiques són un reflex de la societat nord-catalana que descriuen sense miraments amb un llenguatge cru i original resultant, sens dubte, del conflicte cultural franco-català viscut personalment i que és sovint postmodern i gairebé sempre provocatiu, com en el "Manifest revulsista nord-català" de 1998.

El món empresarial nord-català és un dels àmbits menys representat en el moviment nord-català. Té molta influència i pot ajudar a una política lingüística forta i coherent. Existeixen empresaris nord-catalans que tenen relacions amb empresaris de Catalunya Principat, i alguns assumeixen clarament la catalanitat. Existeix una reflexió sobre una economia nord-catalana més moderna i que ha rebut sotregades molt dures durant els 25 darrers anys, que busca sortida per als seus productes genuïns i que, com a la Bretanya, proposa de relligar producció i identitat cultural amb un estil de mundialització respectuós amb les economies regionals. L'Euroregió Pirineus-Mediterrània dibuixa un mercat potencial de 12 milions d'habitants, amb unes perspectives suggerents que necessiten desenvolupar-se.

L'àmbit esportiu nord-català és molt més conegut gràcies a l'equip de rugbi USAP de Perpinyà que juga a la primera divisió francesa i de gran nivell europeu. Té relacions amb el Futbol Club Barcelona i té com a himne l'Estaca de Lluís Llach. El món del rugbi és català i l'USAP s'ha convertit en una mena de màquina identitària comparable al Barça. Hom recorda encara la impressionant onejada de senyeres dels 25.000 seguidors baixant els Camps Elisis de París, després de la final contra l'Stade Français l'any 1998.

Perpignan la catalane i L'Accent catalán de la République: els eslògans, el primer de la vila de Perpinyà (dretes), i el segon del Consell Departamental (esquerreres), demostren que existeix sobre la catalanitat un consens entre les dues institucions polítiques més significatives. Aquesta situació demostra que la cultura catalana, en sentit ample, és ara un fet assumit per tothom. Dreta i esquerra recolzen la llengua i la cultura catalanes a Catalunya del Nord, on només la inèrcia i la burocràcia estatal representen un fre que pot arribar a ser molt fort. Enfront, hi ha el moviment associatiu de la societat civil nord-catalana que sempre ha de vigilar i mobilitzar-se encara i sempre.

Una política llingüística per a la cohesió social

Margalida Tous, directora general de Política Lingüística i Normalització de les Illes Balears

En aquest cicle polític que vivim s'ha de notar una reorientació ferma, decidida i valenta del quefer polític en general. En el nostre cas, i parl en nom de l'equip que encapçal, ens interessa posar unes bases sòlides per gestionar la presència de multitud de llengües en un territori relativament petit com és el nostre. A les Illes Balears, és indispensable que la nostra llengua esdevingui emblema i referent d'una cultura i d'un país.

Som conscients que la política en matèria lingüística que volem dur a terme exigeix l'exercici d'una acció social, sense la qual no aconseguirem els nostres objectius. Ara com ara és prioritari dotar la llengua catalana del prestigi que li manca dins el conjunt de llengües que hi conviuen. El conjunt de la societat ha de prendre consciència de la utilitat de saber català: perquè és la llengua històrica, la llengua amb la qual s'escolaritzaran els nostres fills, la llengua amb la qual ens culturitzarem..., la llengua, en definitiva, d'integració social.

Per tot això, des de la Direcció General de Política Lingüística hem dissenyat una sèrie de projectes que pretenen abastar tots els àmbits de la societat, bé amb accions direc-

A les Illes Balears, és indispensable que la nostra llengua esdevingui emblema i referent d'una cultura i d'un país

tes, bé mitjançant convenis amb altres institucions i entitats. Aquestes entitats han de ser la plataforma ideal que ens ha de servir per desplegar accions tan atractives com el de les parelles lingüístiques, amb una important repercussió social.

Per altra banda, hem tornat a convocar el Consell Social de la Llengua Catalana, que reuneix sectors d'ample espectre social implicats en el procés de normalització de la llengua. El Consell es vehicula a través de tres ponències (l'Observadora, la Planificadora i la d'Immigració i d'Acollida Lingüística), les quals treballen amb entusiasme perquè la interacció social en català a les Illes es percebi com un fet normal. No cal dir que el món sindical hi té un gran pes, amb representants generalistes i també sectorials.

A hores d'ara la Ponència Planificadora

treballa en el desplegament del Pla de Normalització Lingüística de les Illes Balears que s'aprovarà, previsiblement, a finals d'any. Una de les línies d'aquest pla se centra en l'anàlisi del sector socioeconòmic il·lenc i té com a finalitat aconseguir que les treballadores i els treballadors de les organitzacions sindicals sapiguin català i l'usin, a fi que el català arribi a ser la seva llengua habitual de treball. Aquestes pretensions són legítimes i no es poden dur a terme al marge de la societat, dels sindicats i de la patronal. En el Pacte per la Competitivitat signat pel Govern de les Illes Balears i els representants dels sectors abans esmentats també es fa referència a la normalització lingüística com un dels instruments per aconseguir aquesta cohesió social.

Des de la Direcció General de Política Lingüística s'han de facilitar una sèrie d'eines perquè la normalització sigui factible en el si dels sindicats i de les associacions. Aquests instruments no es poden implantar unilateralment, sinó a través del diàleg i el consens entre totes les parts implicades. Així doncs, el Pla de Normalització Lingüística reflecteix la necessitat que hi hagi cursos permanents de català adaptats als treballadors i a les treballadores del

sindicat en el marc d'un conveni de col·laboració entre les organitzacions sindicals i la Conselleria d'Educació i Cultura. També és interessant garantir la implantació i, si és el cas, l'impuls, d'un servei de normalització lingüística en aquestes organitzacions que treballi aspectes lingüístics, organitzi cursos d'història, llengua i cultura, i difongui actituds lingüístiques favorables a la normalització de l'ús del català.

Amb motiu de la commemoració de l'Any Europeu de les Llengües, durant el 2008, la Direcció General de Política Lingüística és a punt de fer pública una campanya d'abast institucional que incidirà en la conscienciació i la sensibilització lingüístiques dels ciutadans. Pretenem que sigui una campanya transcendent, que es vegi, es noti i se senti pertot arreu, i que promogui el manteniment del català com a llengua de relació interpersonal. Això es concreta en quatre línies d'actuació: prestigiar l'ús de la llengua catalana; aconseguir la conscienciació i la fidelització dels parlants autòctons envers el català, mitjançant la difusió d'usos positius que incideixin en el manteniment del català i que qüestionin certes normes d'ús interferides per altres llengües. A més, pretén cercar la implicació lingüística dels

Cal donar una visió positiva de la llengua catalana, com a instrument d'integració i de cohesió social

nouvinguts en aquest objectiu i presentar la llengua catalana com a element natural de relació entre al·lòtons i autòctons que faci possible la integració i la cohesió socials. Per això, aquesta iniciativa es concretarà en accions diverses, per a les quals cal cercar la implicació i la participació de les diferents cases regionals, les ONG i les associacions d'immigrants, així com, evidentment, dels sindicats i d'altres institucions.

A hores d'ara, ja hem començat negociacions amb les entitats pertinents per augmentar la presència del cinema en català en l'àmbit comercial i per mantenir altres iniciatives ja consolidades en l'àmbit escolar. A més, no podem desaproveitar l'oportunitat històrica de tenir a l'abast mitjans de comunicació públics, per la qual cosa insistirem en la promoció del català a través d'aquests mitjans.

Així mateix, preparam un paquet de subvencions, adreçades a ajuntaments, associacions, sindicats i empreses, per tal de promoció i augmentar el nombre d'actuacions de normalització lingüística en àmbits com el de la premsa, la dinamització lingüística, la mediació i la integració cultural, la formació, el món audiovisual i les noves tecnologies.

En conclusió, la Direcció General de Política Lingüística es proposa com a objectiu principal difondre i acostar la llengua catalana a tota la societat i garantir-ne un ús normalitzat en tots els àmbits, així com la promoció i la defensa dels drets lingüístics de tothom. Per tant, cal donar una visió positiva de la llengua catalana, com a instrument d'integració i de cohesió social. Sabem que el camí que hem de recórrer és llarg i complicat. Sapigueu, però, que hi estem treballant amb molta d'il·lusió i convenciment.

També és interessant garantir la implantació d'un servei de normalització lingüística en el si dels sindicats

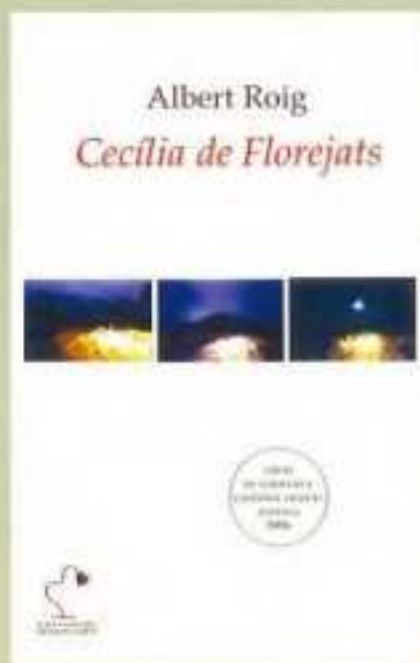
Albert Roig: *Cecilia de Florejats*. Pròleg de Xavier Lloveras. Cerdanyola del Vallès: Montflorit 2008. (La Pal·las 27). 187 p. (Pràmi de Narrativa Cristòfol Despuig, Tortosa 2008).

Sobre el llibre *Cecilia de Florejats*, d'Albert Roig

Artur Quintana

"*Mig d'assaig, mig de memòries*" és el qualificatiu que Xavier Lloveras, prologuista, dona al llibre. I a aquest inici de batibull cal afegir-n'hi d'altres, collage de molts autors, citats a voltes *in extenso*, com les cartes d'en Blai Bonet, o no tant –però deumhidoret–, com quan presenta la poesia d'en Joan de Cadup, o el títol dels sonets de n'Hèctor B. Moret i els malnoms de pescadors que replegava en Joan Moreira, i les cites freqüents de les novel·les de l'Arbò, de versos d'en Gerard Vergés i d'Abu Bakr o d'Ibn Khafaja, i d'en Foix i en Manuel de Barros, Lezama Lima, Góngora... I a la barreja de noms s'hi aplega la de gèneres: versos i assaigs propis i d'altri, una peça sencera de teatre –pròpia aquesta, llevat dels molts collages, de la Xarquina–, fragments de novel·la –d'altri, evidentment–, en un calidoscopi multiglòssic: brasiler, castellà, barceloní, valencià, àrab, cartesià, santanyinenc, foixenc de Sarrià, alguna coseta de llatí, i, crec recordar, també d'occità –un antropònim, si més no–. Però el plat fort és la figura i les cites d'en Garceni, poeta tortosí i rector de Vallfogona, i la llengua predominant és la seva i de l'autor, el tortosí –gairebé el 80% del llibre hi és escrit–, cosa però que només en alguns pocs casos es fa evident a un lector barceloní, o gracienc com jo mateix. Com per exemple quan Albert Roig escriu: *I les llunades de sol que malcoren la gent de la ribera i el soligner que els ataba i els lligallots de les ruberes de bous i el matxo vell de la senia i els samarucs i els taus i la rendilla i els nivots dels marfulls i els mortifuigs de Riu amunt i ara la mosca negra ... i tot lo feto de cava ... si bé, llevat d'aquest exemple, i un o dos més, el tortosí quasi només es manifesta en uns pocs lo, i menys encara los, que surten, per a un lector no dialectòleg, quan ja ni s'esperen.*

Una barreja-barreja que un cop s'hi ha entrat ja no se'n pot sortir. S'hi ha d'anar fins al final –les bibliografies hi són també de bona lectura. En Roig desfà el mite de la Decadència en la literatura catalana, de la condemna a l'ostracisme i al menyspreu més

absolut dels autors catalans del Barroc, i més encara d'en Garceni. Un mite que d'un temps ençà, no guaire, ha començat a trontollar, però que encara segueix més ferm i fort que no caldria. Garceni, un pobre rector de poble i en català, que per escriure en aquesta llengua, malgrat que gongorege, quedarà arraconat i colgat al cul de sac de mort mitjà, perquè escriu a recer del poble baix. I Foix i Blai Bonet refusant el neobarroquisme del XX, bàsicament llatinoamericà, [que] acaba sent sols un estil, un recarregament decoratiu, són ambdós més barrocs que no pas aquells, i no allunyant-se mai de la claredat es mostren antirromàntics i antiretòrics. Com Vicent Garcia. En Roig explica molts poemes d'ara convergents tots ells en l'espill i els estils d'en Garceni, i a'atura en el somriure nostàlgic d'en Gerard Vergés, en les pueres [potser de matxo], palla i pollastres d'Enric Casasses o en una mossua de crinera saura d'Hèctor B. Moret... Cal llegir amb pausa i amb mida el romanç garcení de Na Cecilia de Florejats que dona nom al llibre.

I d'entremig del barroc surt el Delta i els

rivals tortosins, els pobles paiguesos del voltant, el riu i els pescadors i a fer canyuts, grumols, ous, catxells, tellerines, xirles a la Punta del Fangar, amb la burgesia tortosina i la *Voz del Bajo Ebro*, que en cita de Manuel Pérez Bonfill, s'ha mostrat sempre agressiva [...] contra tota manifestació que no fos de signe reaccionari i, per damunt de tot, contra tota expressió de cultura catalana. Tortosa, el nord del nostre sud, de les terres fonament arabitzades, on no fa pas tant de temps, en Garceni encara ho va sentir i veure, l'Islam hi era present per tradició secular, i això porta n'Albert Roig a evocar la figura –l'espectre– d'Abu Bakr al-Turtusi, i d'un altre tortosí, jucu aquest, Ibrahim Ibn Gaqub al-Israïl, i Ibn Khafaja, d'Alzira, i Abu Nuwais i llurs vides i versos. És tracta tot plegat, dit amb un cert èmfasi i amb paraules d'un altre poeta, Josep Piera, del crit encès contra la mort d'un poble.

Hi ha també la llengua, el català, i allò tan rebregat de *Nutros no som ni castellans ni catalans, tortosins*. En part ja n'he parlat al començament, dels marfulls i els mortifuigs rogenes, i del llenguatge poètic abans també. Queda en aquests temes la crítica, clara, incisiva, dura, a la prosa de l'Arbò: *Hauria d'haver tingut més cura del català dels seus personatges, si més no per la voluntat de versemblança, pel goig de l'observació i de la senzillesa [...] Dol que el rapitenc no volgués, o no sapigués, entendre i redimir la tortosinitat [...] a favor dels humiliats.* I dol més encara, afegixo, que el rapitenc solucionés gordinament el problema: escrivint a partir d'un cert moment en castellà, i deixant-se estar de versemblances o del goigs de l'observació, i evidentment de la tortosinitat en ple.

El llibre no acaba aquí: des de l'encimentació de Mallorca que denuncia a les cartes en Blai Bonet, passant per les reflexions del cavaller cinccentista Cristòfol Despuig, o el Porcel que malda a favor del transvasament de l'Ebre, fins al *Vale?* anoreador d'Abu Bakr, hi queda molt per descobrir.

Infocultura: recull de publicacions culturals

Mantenim de la presentació de publicacions culturals editades en el conjunt de àrees lingüística catalana. Així podem disposar d'una visió panoràmica sobre unes publicacions de gran importància com a difusores i creadores de cultura.

Cultura.

quadrimestral

dir. Sebastià Alzamora

Dept. Cultura i Mitjans Comunicació
Generalitat de Catalunya

Cinquena època. Aquest núm. 1 -desembre 2007- és el monogràfic *De l'aplec sardanista al Sònar: la cultura popular catalana, avui*, un recull d'articles de destacats especialistes que repassen cadascun dels àmbits i dels aspectes de la cultura popular catalana i que permeten repensar-la o, tal i com diu el conseller Tresserras en la presentació, una "reinvençió per tal de donar resposta a fenòmens com la nova immigració, la capacitat de generació de nous continguts i paràmetres de valor cultural en el context de l'anomenada globalització o la creixent influència dels mitjans de comunicació". Per tant, unes reflexions -acompanyades de la valuosa aportació del fotògraf Joan Fontcuberta- imprescindibles per a la renovació cultural, en la línia de l'actual conselleria.

Revista de Girona.

bimensual

dir. Narcís-Jordi Aragó

Diputació de Girona

Aquesta publicació, amb cinquanta-dos anys a l'esquena, ressegueix la cultura, i la seva relació amb la societat, des de Girona, i permet disposar d'una bona panoràmica de la realitat cultural de les comarques gironines; així, esdevé un element imprescindible i valuós. En aquest núm. 248, el dossier es dedica a L'Escola Politècnica Superior: 40 anys i 5.000 titulats, un repàs exhaustiu a la història i als reptes de futur d'aquesta valuosa Escola de la Universitat de Girona. De l'interessant sumari, només destacar ací l'article Pla i Nietzsche: l'homenot i el superhome, d'Antoni Llach; Pla admira el filòsof alemany i diu d'ell: "Nietzsche, a la llarga, esdevé un vici. Escriu curt, és ràpid. Els seus cops de sonda fan oscil·lar, vivament, la curiositat de l'esperit". Al capdavant, *Revista de Girona* com a publicació de qualitat però a l'abast de tothom.

Nexus.

semestral

dir. Manuel Foraster

www.fundacioocaixacatalunya.org

Es manté la qualitat formal i la mirada àmplia per contribuir al debat cultural. Aquest núm. 38 és un monogràfic que recull les principals aportacions de la trobada "Patrimoni, creació i educació" organitzada per la Fundació Caixa Catalunya a l'edifici La Pedrera de Barcelona i adreçada al sector cultural i del patrimoni. Es tracta de plantejar l'articulació entre el patrimoni històric i la creativitat artística contemporània, i entre ambdues i la seva transmissió. Una reflexió multidisciplinària de la mà d'intel·lectuals, educadors i artistes marcats per la diversitat i la transversalitat. Les monografies acurades, com aquesta, permeten disposar d'una visió panoràmica sobre una qüestió i de reflexions i idees útils per al plantejament de les polítiques culturals a desenvolupar; així, representen una contribució ben valuosa.

Lletres.

mensual

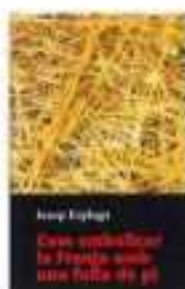
dir. Octavi Sarsanedes i

Montserrat Alabau

www.grupdelibre.cat

Grup del Llibre. El club de lectors dels Països Catalans. Aquesta revista neix l'any 2003 i és un compendi de ressenyes de llibres escrits en català, llibres de tota mena i un apartat de música/DVD. Progressivament ha incorporat més i més articles d'opinió sobre els llibres i la cultura, però també sobre la identitat catalana i el compromís amb el país. Cada número dedica un dossier a un tema. *Lletres* forma part del Grup del Llibre: hom pot fer-se'n soci, amb una quota a compte dels llibres que s'aniran comprant. És una fórmula que funciona des de l'any 1973. En definitiva, dues iniciatives al servei dels apassionats del llibre.

> Infocultura: ressenyes

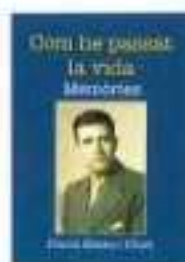
assaig
Com embolicar la Franja amb una fulla de pi
Josep Espuga
Iniciativa Cultural de la Franja

Deu assajos centrats en l'anàlisi d'actituds i comportaments lingüístics dels habitants de les localitats aragoneses de llengua catalana. Primer títol dels Quaderns dels Gingles, col·lecció que vol donar a conèixer obres literàries en català d'autors originaris de qualsevol localitat de l'Aragó catalanòfon o que hi estiguin relacionats.

toponímia
Nomenclàtor toponímic de la Catalunya del Nord
Institut d'Estudis Catalans

La toponímia és el conjunt de noms propis geogràfics o topònims; noms que identifiquen un lloc o un territori. Una aportació imprescindible, amb la participació de la Universitat de Perpinyà, per a anomenar correctament els topònims de la Catalunya del Nord. A partir d'ara, a la nostra revista deixarem d'escriure Catalunya Nord.

memòries
Com he passat la vida
Flavià Mateu i Cluet
Ed. mím

Verdú, a la comarca d'Urgell, anys de jornaler, i després Guatemala i Montpeller i a la fi vint-i-cinc anys a la Guàrdia Urbana de Barcelona viscuts vocacionalment. Un repàs de tots els aspectes d'una vida; resulta valuós i exemplar que algú de fora del món cultural decideixi escriure la pròpia vida, i amb el llibre ens enriqueix culturalment.

assaig
Tots els colors del camaleó
Joan Fontcuberta i Gel
Ed. Arola

Un assaig sobre la traducció. Catedràtic i traductor durant 40 anys (Mann, Kafka, Grass, Conan Doyle, Green, etc.), un bon bagatge per fer la seva aportació al debat sempre viu sobre la feina de traduir. Repassa de forma exhaustiva i amena tots els aspectes del sempre difícil art de traduir. S'agraeix tant una bona traducció!

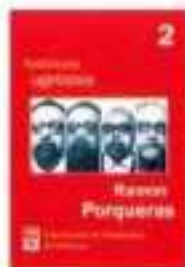
novel·la
Jo no t'espere
Sebastià Bennassar
Ed. El Gall

Durant la visita del Papa a València, el comissari Jaume Fuster encara l'assassinat d'un capellà i una monja vinculats a la corrupció immobiliària i el tràfic de drogues. Domini de la llengua, prosa precisa, ben descriptiva i sense retòrica; una nova incursió en la novel·la negra d'aquest autor encara jove però amb una trajectòria ascendent.

assaig
Palestina, ocupació i resistència
Salah Jamal
Ed. El Junc

Manual pràctic sobre la qüestió palestina i el conflicte àrabo-israelià. L'autor és un barceloní d'origen palestí, prou conegut, actiu i informat. Un bon i breu repàs des de finals del XIX fins avui -per això no hi fa res que el llibre sigui de l'any 2001- per tenir al damunt de la taula prou elements per entendre millor aquest conflicte tan complicat.

història
Ramon Porqueras
UGT de Catalunya

Fou secretari general de la UGT de Catalunya (1951-1953) i dirigent del Moviment Socialista de Catalunya. El 1953 s'exilia a París. Un repàs a la seva vida compromesa, un home amb caràcter i bon humor que encara creu en la utopia. L'opuscle és el núm. 2 de la col·lecció Testimonis ugetistes, una aportació a la memòria històrica.

poesia
L'ull entorn
Andreu Subiràs
Ed. labreu

Poeta amb una lírica arrelada als paisatges de les terres de l'Ebre, però amb una mirada i un llenguatge geniu i contemporani. Un bon domini de la llengua, i dels seus registres. Ben conegut a través d'antologies i sobretot de recitals, sovint ben acompanyat per músiques diverses. Dins de la col·lecció alabatres: una edició acurada que fa goig.

història
Dolors Plera
Cèlia Cañellas i Rosa Toran
Publicacions de l'Abadia de Montserrat

Mestra, política i exiliada. Biografia d'una dona militant -FETE-UGT, PSUC, Unió de dones de Catalunya-, seguidora de la pedagogia de Freinet. A través d'ella, els ideals i desencisos d'una generació d'homes i dones que van pretendre la transformació social mitjançant l'escola i l'acció col·lectiva. Casada amb Pere Aznar, president del CADCI.

Connecta't a www.omnium.cat

i descobreix els 11 motius per fer-te'n soci

ÒMNIMUM
LLENGUA CULTURA PAÍS

novel·la
Bittlet de tornada
Núria Ribalta
Ed. Tarafa

L'autora s'estrena i ja demostra habilitat per triar els punts d'atenció al llarg del relat. En el marc dels conflictes i els canvis que viu la nostra societat, la protagonista travessa les dificultats i les contradiccions amb força d'ànim. Premi Narrativa Consell Comarcal 2006 Vallès Oriental-Òmnium Cultural de Granollers.

novel·la
He mirat la terra
Josep M. Prim i
Sereñill
Ed. Tarafa

Un català fora del país durant dècades, i quan torna es troba que el seu món rural l'han transformat brutalment, veu que desapareix aquella natura que envoltava i amorosa suament pobles i viles. Un cant planer a la pagesia i al paisatge. Premi Narrativa Josep Saperas Martí 2006-Òmnium Cultural de Granollers.

poesia
Alò per a un drac
Joan Vinuesa
Ed. labreu

Barcelona, 1952. Amb una experiència vital alternativa i viatgera, i expressions artístiques diverses, en la seva poesia la irreverència i la diferència combreguen amb un cert misticisme oriental i la matèria social es desgrana sota una mirada crítica però alhora llièrgica. Domini del caràcter evocador de les paraules.

Llibreria Catalana

7, plaça Joan Payrà
66000 Perpinyà
tel. (0) 468 34 33 74
a/e: librecatalana@free.fr
web: www.libreriacatalana.com

Una llibreria per a un país normal. Tots els autors de la Catalunya Nord al nostre abast. Llibres en català sobre tots els temes i de tot el territori. Llibres en francès sobre la Catalunya Nord. També llibre infantil, CD i DVD. Novetats i ressenyes a la pàgina web.

música ^{sota les} estrelles

nits d'estiu
AL JARDÍ DEL PALAU ROBERT

DIJOUS 26 DE JUNY, A LES 20.30h: **SINOÛJ**
DIJOUS 3 DE JULIOL, A LES 20.30h: **EL PONT D'ARCALÍS & LES VIOLINES**
DIJOUS 10 DE JULIOL, A LES 20.30h: **MARIA DEL MAR BONET & SIEL MESQUIDA**
DIJOUS 17 DE JULIOL, A LES 20.30h: **CHICUELO**
DIJOUS 24 DE JULIOL, A LES 22.30h: **CINEMA AL JARDÍ: A L'ALTRA BANDA, DE FATIH AKIN**

ENTRADA LLIURE

Aportació voluntària en benefici del programa "Apadrina" de l'Hospital de Sant Joan de Déu de Sierra Leone.

www.gencat.cat/palaurobert

IE Med.
Institut Europeu de la Mediterrània

SONS

3 VINTI-CINC

Generalitat
de Catalunya

som-hi